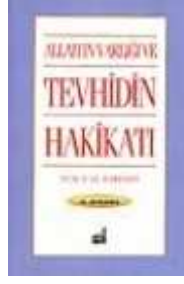

Allah'ın Varlığı ve Tevhid'in Hakikati

Yusuf el-KARDAVİ

Tercüme: Abdullah KARA

İHTAR YAYINCILIK

İÇİNDEKİLER

<u>Giriş</u>	7
<u>Allah'ın Varlığı</u>	11
<u>Avrupada dinsizlik nedenleri</u>	13
<u>Dinsizlik akımının doğuya geçmesi</u>	14
<u>Allah'ın varlığının delilleri</u>	14
<u>Fitri delil</u>	15
<u>Yaratılış delili</u>	19
<u>Allah'ın varlığının kâinattaki delilleri</u>	21
<u>Yaradılış delili</u>	21
<u>Mükemmellik delili</u>	25
<u>Takdir delili</u>	30
<u>Hidayet Delili</u>	38
<u>Gerçekler karşısında materyalistler</u>	43
<u>Tesadüf yanılgısı</u>	44
<u>Ahlak delili</u>	48
<u>Vahiy delili</u>	49
<u>Tarihi delil</u>	51
<u>Allah ile insan arasındaki perdeler</u>	53
<u>Allah inancı inanç esaslarının temelidir</u>	61
<u>Vahdaniyetin fitri delili</u>	65
<u>Akli delil</u>	66
<u>Nakli deliller</u>	68
<u>Tevhid, Allah'a imanın özüdür</u>	69
<u>Bizden istenen Tevhid</u>	73

Tevhidi Rububiyet	73
Tevhidi Uluhiyet	75
İbadet	76
İbadet Çeşitleri	76
Tevhidi uluhiyetin önemi	77
Tevhidin anahtarı	77
Peygamberin görevi	78
Tevhid İslamın esasıdır	79
Tevhid Allah'ın kullar üzerindeki hakkıdır	80
Tevhidin müslümanın hayatındaki yeri	82
Tevhidin diğer ümmetlere tebliğ edilmesi	83
Tevhid ne ile gerçekleşir	83
Tağutu red	86
Şirkten sakınmak	88
Şirk	88
Şirkin çeşitleri	89
Büyük şirk	89
Ölümlerden yardım istemek	90
Allah'tan başka kanun koyucu tanımak	92
Küçük şirk	94
Allah'tan başkasına yemin	94
Halka ve ip atmak	95
Nazarlık takmak	96
Rükye	98
Sihir	99
Yıldız falı sihirdir	101
Tılsım; Sihir ve Şirk	101
Kehanet ve Arafet	102
Allah'tan başkası adına adak adamak	104
Allah'tan Başkası adına kesilen kurbanlar	106
Uğursuzluk inancı şirk	107
İslam şirke götüren kapıları kapatır	109
Allah'ın Nebisine saygıda aşırılık	109
Salih kullar hakkında aşırılık	110
Kabirlere ta'zim	112
Kabir yaşamının hikmeti	114
Ağaç ve taşlarla teberrük	115
Şirki çağrıştıran sözler	118
Tevhidin hayat üzerindeki etkileri	119
Şirkin zararları	125

GİRİŞ

Hamd alemlerin rabbi olan Allah'a, selat ise kullarının içinden seçtiği son nebiye olsun.

Elinizdeki bu kitap akaid ilminin, konularından olan Allah'ın varlığı, kâinatın menşei ve insanın yaratı cısı gibi konulara değinecektir.

Bu konular geçmiş akaid imamlarının yanında pek önemli değildi. Onlar hiçbir zaman Allah'ın sıfatları ile meşgul oldukları kadar Allah'ın varlığı ile meşgul olmamışlardır.

Onların incelediği konular genelde şu konular dır: Sıfatlar zatın aynı mıdır, gayrı mıdır?

Haberi sıfatlardan olan;

Halk sıfatı devamlı mıdır yoksa geçici midir?

Bu konuda bir taraftan ehli sünnetle, mutezile arasında diğer taraftan sefle eşariler arasında büyük mücadeleler olmuştur. Allah'ın varlığına gelince bütün kesimlere göre Allah'a inanmak fitraten gereklidir. Eskilerden yalnızca felsefeciler kâinatın varlığının sonra dan mı olduğunu yoksa vacibül vücut mu olduğu anla tılırken Allah'ın varlığının delillerinden bahsetmişlerdir.

Mütekellimler Allah'ın varlığını isbat hususunda hadcs deliline dayandılar. Bu delil kısaca şöyledir:

"Alem değışkendir. Her değışen sonradan olmuştur. Sonradan olan her şeyin bir yaratıcısı vardır. O da Allah'tır."

Ancak bizzat mütekellimlerin ve felsefecilerin belirttiği gibi bu delilin tenkide açık bir çok yönü vardır.

Felsefeciler ise Allah'ın varlığını isbat hususunda imkan deliline dayanmışlardır.

Allah'ın teşvik ettiği kevnîyet delilini yani kişinin ve kâinatın mükemmelliğini göstererek Allah'ın varlığını isbat etme yolunu yalnızca İbni Kayyum ve Cahiz gibi sayılı bir kaç alim tercih etmiştir. Ancak onlar ger çekte Kilisenin dinini, kilisenin inandığı Allah'ı inkâr etmişlerdir.

Yoksa eğer onlar gerçek din ve gerçek İlah tanıtılmış olsalardı elbette inkârdan vazgeçerlerdi.

Kiliseye karşı yapılan bu dinsizlik hareketi daha sonra Avrupa'dan diğer ülkelere sirayet etmiştir. Hatta dinsizlik Sovyetler Birliği, Çin gibi büyük devletlerin temel politikaları, tartışılmaz anayasa maddeleri haline gelmiştir.

İslam ve Arap aleminde de dinsiz bir grubun olması garip değildir.

Çünkü bunlar Avrupa ve Amerika'da eğitim gördüler batının kültürü ile zehirlendiler. Diğerleri de Avrupa'da eğitim görenlerden etkilendiler.

Zaten islam alemindeki okullarda ya emperyalistler ve ya onların

uşakları tarafından yaptırılmıştır. Bu okulların da inkârı eğitim yönünden Avrupadaki okullardan hiç bir fark yoktur. İşlam dūřmanlarının içerden ve dı şardan yoğun çalışmaları sonucu marksist gençler tūre di. Beyinleri yıkanan bu gençler işlam ve Arap devleti nin gōbeęinde "Allah'ı inkârı" dilleri ve kalemleri ile açıkça savunacak kadar ileri gittiler.

Bu sapık fikirler sağcı ve solcu olmayan pek çok temiz gençlerimizi rahatsız etmeğe başladı. Hatta he-

8

men bütūn radyo konuşmalarında konferanslarda ve toplantılar esnasında "Allah'ın varlığının delili nedir?" sorusu ile sıkça karşılaşır oldum. Bu soruyu soranlar Allah'ın varlığından řūphe etmiyorlardı. Bilakis onlar bu soruları řūphecileri ikna etmek amacına yönelik olarak soruyorlardı.

Bundan dolayı Katar ve Suudi Arabistan'da bulunan bazı dostlarımla Allah'ın sıfatları konusunda selef ve halefin fikirlerini uzun uzun tartıřtıklarını duyunca onlara dedim ki; "bugūnkū savař ne eř'arilerle, ne ma-turidilere, ne mutezile ile ne de cehmiye iledir. Bugūn kū savař Allah'a, peygambere ve kitaba inanmayan din sizlerledir."

Gūnūmūz savařı Allah hakkında "O mekandan mūnezzehtir." diyenlere karřı deęil "O yoktur" diyenlerle karřıdır.

Bizim savaşımız Allah'ın sıfatları hususunda tartışımlarla değil bizim savaşımız Allah'ı tamamen inkâr edenlerledir.

Savaşın istikametini değiştirenler bize gōre safları bozanlarla savaştan kaçanlar gibi dūřmana yardım et miř sayılırlar.

Bütūn bunlardan dolayı Allah'ın varlıęını isbat edecek delillerin ortaya konmasını dinsizlikle savařın bir parçası olarak görüyorum. ūnkū bu, mūmin genç leri silahlandırarak, řūphede olan gençleri ise sustura caktır.

Allah'ın (c.c.) varlığı isbat edilmeden Hz. Muhammed'in (sav) peygamberliğinin ve ona gelen dinin gerçek din olduğunun isbatıda işlamın gūzellięi ve řeri atın meziyetleri hakkındaki sözler de hep havada kalır.

Kahirede işlam araştırmalar merkezinde gōrev yapmakta olan Dr. Abdulhalim Mahmud Emin bu konuda şu tesbitleri yapıyor.(*)

"Allah'ın varlıęına inanmak fitridir. Dolayısı ile onun akli delillerle isbatlamaya gerek yoktur", diyenlerin gōrūřū doęrudur. Ancak řūphe tohumlarının ekil dięi, inkâr zehirlerinin saçıldıęı bir dōnemde kendimi zi muhatabımızın silahı olan akıl silahı ile savunmak mecburiyetindeyiz". Bunu yaparken hedefimizin mū min gençleri inkarcılara karřı iman silahı ile silahlan dırmak, řūphede olanları kurtararak kalplerinden řūpheyi

söküp atmak olmalıdır.

Hatalardan biri de "Kurani Kerimin inanç esasla rını nakille inşa etmek gerekir", görüşüdür. Bu anlayış tan dolayı Kuran ayetleri çoğu kez akli delillerle yetin memiştir. Bilakis akli ikna edecek, fıtratı rahatlatacak, şüpheleri yokedecek delillerle ortaya koymuştur.

Kurani Kerim Allah'ın varlığı, birliği, vahiy, risalet, ahiret konularında hep aynı yol takip edilmiştir.

Bu kitabı yazarken eski ve yeni alimlerin yazdık larından faydalandım ki konuyu daha iyi izah edilebil sin. Okuyucu daha çok ikna olabilsin.

Bu kitabı ilk önce Katardaki lise öğrencileri için yazdım. Bunu yazmadaki gayem ise Akaid derslerine yardımcı olmaktır.

Ancak sonradan şariat fakültelerinde akaid dersi olarak okunmasının daha uygun olacağını düşündüm.

Yazdıklarımı kontrol edip yeni eklemeler yaptık tan sonra kitap halinde neşretmenin faydalı olacağına inandım. Bu kitaptan islami eğitim gören öğrencilerin de diğer okuyucuların da yeterince faydalanacağını ümit ediyorum. Gayret bizden tefvık Allahtandır.

(*) İslam ve akıl: İman risalesi

10

ALLAH'IN VARLIĞI TARTIŞILMAYACAK

kadar şüphesizdir

Allah'ın (cc) varlığı hakikatlerin ilki ve en açığıdır. Fı rat, akıl, basiret bize bu gerçeğı gösterdiği gibi ilim, va hiy ve tarihte bizi onu doğrulamaya sevkeder.

Allah'ın varlığını inkâr hususunda mücadele edenler her asırda yok denecek kadar az olmuştur. Bunların büyük bir kısmı ise şehvetlerine yenilmiş, dünyevi isteklerinin esiri olmuş kişilerdir. Aslında bu tür insanlar alçaklıklarını ve sapıklıklarını kamufle edebilmek için dinsizlik ve inkâr yoluna sapmışlardır. Böylece hiç kimse onları bu sapıklıklarından dolayı he saba çekmeyeceğı gibi kendileri de hayvani arzularının kurbanı oluş nedenlerini araştırmak ve nefis muhase besi yapmaktan kurtulmuş olacaklardı.

Bazı düşünürlerin bu çeşit dinsizliklerin kayna ğının akıl ve düşünceye dayalı olmayıp şehvani arzula ra dayandığını söylemelerinde şaşılacak hiçbir şey yok tur. Nitekim psikoloji alimleri olayı şöyle değerlendir mektedirler: Dinsizlik ve inkâr şuursuz bir hiledir. Bu fikirleri savunanlar alçaklıklarını perdelemek, sapıklık larını ve karanlık hayatlarını güzel göstermek şehvet ve nefsi arzuları karşısındaki zafiyetlerini gizlemek için dinsizliğe sığınır lar."

Bütün bunlardan dolayı peygamberler Allah'ın

varlığını isbat için özel bir gayret göstermemişlerdir. Bi lakis onlar var güçleri ile "Allah inancını" putçuluk ve şirk kirinden temizlemeye çalışmışlardır. Çünkü şirk insan aklını bozarak onları -Allah'ın insanlara hizmet için yarattığı- varlıklara Kul yapmıştır. Bunun içindir ki peygamberlerin en büyük gayretleri insanları tevhide davet olmuştur. Nitekim Allah Resulü (sas)'nin kavmi ne açıkladığı ilk şey: "Allah'a (cc) ibadet edin. Sizin on dan başka hiçbir ilahınız yoktur" (Araf Suresi, 59) "Al lah'a ibadet edin. Tağutlardan sakının" (Nahl Suresi, 36) olmuştur. Hz. Muhammed (sas) peygamber olarak gönde rildiğinde, Kavminin tıpkı diğer ümmetler gibi, Allah'la birlikte başka ilahlara ibadet ettiğini gördü. Yeryüzün de bulunan çeşitli varlıklara, yıldızlara, semaya ibadet eden bu insanların hiçbiri Allah'ı inkâr etmedikleri gibi bu hususta hiçkimse ile de tartışmıyorlardı. Kuranı Ke rim eşsiz beyanı ile bu konuyu şöyle dile getirmektedir:

"Eğer onlara gökleri ve yeri kim yarattı?" diye soracak olsan şüphesiz "Allah" derler." (Zümer Suresi, 38) o dönemde Allah'ın varlığını inkâr eden "Dehriy-yun" denen bir fırka varsa da Kur'an bunları ölçü ola rak kabul etmeyip genel olarak müşriklere hitab etmiş tir. Bunun içindir ki tevhid islâmın esaslarından biri olarak kabul edilmiştir.

"Allah'a ibadet edin. Hiçbir varlığı ona ortak kıl mayın." (Nisa Suresi, 36) Allah Resulü (sas)'nün melikleri İslama davet için gönderdiği mektupların içeriği özetle şu ayette ifa de edilmiştir. "Sizinle bizim aramızda ortak olan keli meye gelin. Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim. Hiç bir varlığı ona ortak koşmayalım. Allah'ı bırakıp da bir birimizi rabler edinmeyelim." (Ali İmran Suresi 64)

AVRUPA'DA DİNSİZLİK NEDENLERİ

19. ve daha önceki y.y Hristiyan Avrupa'sının Av rupa tarihinde özel bir yeri vardır. Bu yüzyılda Hristiyan aydınların büyük bir çoğunluğu dini ve Allah'ı inkâr et mişlerdir. Ancak bu aydınlar gerçek dini ve gerçek ilahı değil kilisenin din ve Allah anlayışını inkâr etmişlerdir.

Bu dönemde Avrupa kiliseleri zulmü ve cehaleti destekleyerek ilme, grupları destekleyerek halka, hura feleri destekleyerek düşünceye savaş açtı. Bunun için dir ki.Hürriyet ve eşitlik fikri hızla yayılmaya başladı ğında bu fikirleri savunanların sloganı "Kralları ve pa pazları son ferdine kadar parçalayın,." oldu.

Yine o dönemde kilise binlerce düşünür ve ilim adamının idam kararını imzaladı. Bununla da kalmayıp cesetlerin törenle doğranarak yakılmasını emretti. Bü tün bunları Allah adına, din adına, mesih adına yapı yordu.

Bunu gören hürriyet taraftarları, ilim aşıkları, kilisenin ve kilise adamlarının temsil ettiği dini inkâr ederek. Elde ettikleri bilim verilerine inandılar, insan ların dinden uzaklaşmasının en büyük nedeni dine ça ğıranların bozulmuş olmasıydı. Bu arada Avrupa'da yal nızca görülen hissedilen varlıkları kabul edip bunun dışındakileri inkâr eden bir felsefi akım ortaya çıktı. Bu akıma göre ilah, vahiy, melek, ahiret, cennet, cehennem diye birşey yoktur. Bunların hepsi uydurmadır. inkâr ve dinsizlik hareketleri Marksizimle zirve ye çıktı. Ona göre "din halkların afyonudur" Bir başka ekole göre ise din zenginlerin, halkı sömürenlerin, fa kirleri ve zayıfları ahiret nimetleri ile avutup dünya ni metlerinden yalnızca kendilerinin faydalanmaları için uydurdıkları bir hiledir." Karl Marks bu hususta şöyle der: "Allah insanı yaratmamıştır. Bilakis işin doğrusu insan Allah'ı yaratmıştır."

13

DİNSİZLİK AKIMININ DOĞUYA GEÇİŞİ

Arap ve islam ülkelerinde fikir savaşı yoğunlaşınca batıdaki dinsizlik akımları dalga dalga bütün is lam alemine yayılmaya başladı. Bu akımın etkisi ile müslüman gençler Allah'ın varlığından şüphe etmeye ve bu hususta tartışmaya başladılar. Bu gençlerin bazıları batı üniversitelerinden mezundu. Bunlar batıdan etki lendikleri gibi çevrelerini de etkilediler. Diğerleri ise Marksizim ve Kominizmin propagandasından etkilenen gençlerdi. Doğudaki İslam ile batıdaki Hristiyanlık arasındaki açık farka rağmen her iki gurupta bu farkı hiçe sayarak islamın karşısına dikildiler.

Bu guruplar kendilerini yenilikçi olarak kabul ederler. Halbuki her iki gurupta batıyı taklit etmekte onların kafaları ile düşünmektedirler. Bu guruplardan bir kısmı bir iki asırda silinip yok olmalarına rağmen diğerleri hala kendilerinin ilerici olduklarını iddia ederler. Halbuki onlar yüce Allah'ın belirttiği gibidirler:

"insanlardan bazıları herhangi bir ilmi veriye, delile ve açık bir kitaba dayanmadan Allah hakkında tartışmaya kalkışırlar" (Hac Suresi, 8)

ALLAH'IN VARLIĞININ DELİLLERİ

Allah'ın varlığı hiçbir delile ihtiyaç duymayacak kadar açıktır. Buna rağmen inançla ilgili kitaplar yazan lar bu hususta şüphe içinde olan ve inananlarla müca dele eden kişileri ikna etmek için Allah'ın varlığını güçlü aklı delillere ve temel esaslara dayanarak isbat yolu na gitmişlerdir. Peki dinsizlik yoluna sapanlara karşı Allah'ın varlığını isbat sadedinde

FİTRİ DELİL

Allah'ın varlığının ilk delili; Onun insanlara vermiş olduğu Fıtrattan kaynaklanan delildir, insanda bu lunan tabii şuur, kalp gözü; şu sınırlı kâinatın dışında sınırsız bir varlığın olduğunu hisseder. Bu zat herşeye hakim, bütün işleri düzenleyen, kendinden istenen, ta zim edilen, korkulan, kendisine yönelinen ulvi bir zat tır. Bütün bu hisler kalbin derinliklerinden kaynakla narak kişinin bütün benliğini sarar. Kişinin nefsinde bulunduğu bu his telkin, öğrenme ve gayret sonucu elde edilen bir his değil yaratılışından kaynaklanan histir.

Bu fitri şuur meşhur düşünür Dekart şöyle dile getirmektedir:

"Kendimde hissettiğim eksiklik beni ka mil, eksiksiz bir zatın varlığı fikrine götürmektedir. Be ni inanmaya zorlayan bu duygu bütün güzel sıfatlarla donanmış olan zat tarafından bana verilmiş bir duygu dur. İşte bu zat Allah (cc)tır."

Fıtratı bozulmayan, nefsinin kötülüklerden arındı ran, kalbinden gaflet perdesini kaldırarak gönül gözü nü açan, ruhi boşlukta olmayan her insan Allah'ın var lığının bütün benliğini sardığını hisseder. Bu vasıflarda olan kişinin rabbinin varlığını isbat için herhangi bir delile ihtiyacı yoktur. Çünkü o, Allah'ın varlığını kal binde herşeyden daha fazla hisseder.

Bilakis Allah her-şeyin delilidir.

"Rabbinin herşeye hakkı ile şahid olması sana kafi değil mi?" (Fussilet Suresi, 53)

Rivvete göre yakın sahibi salih alimlerden birine; "Falan kelam alimi Allah'ın varlığını isbat için yüz deli li ileri sürmektedir" denilince o alim "demek ki adamın Allah'ın varlığı hakkında yüz şüphesi varmış" diye cevap vermiştir.

Bu cevap "Allah'ın varlığının" kişinin nefsinde de-

lile muhtaç olmayacak kadar açık bir şekilde hissedil diğine işaret etmektedir.

Bazı ariflere ve "Rabbini ne ile bildin?" diye so rulduğunda onlar "Rabbimi yine rabbimle bildim" diye cevap vermişlerdir.

İbni Ataullah el Iskenderi ise şunları söylemiştir:

"Ey Rabbim! Mevcudiyeti sana muhtaç olan şey, senin varlığına nasıl delil olur? Senin iraden olmadan var olmayan şey, senin varlığına nasıl delil olur?"

Bizim "Fitri delilden" maksadımız şudur: insan ister cahil ister alim olsun Kültürel etkilerden soyutla nıp, zihnini yaşadığı mekana bağlayan

şeylerden uzak laştırdıktan sonra, kâinatı ve nefsini tefekkür ettiğinde nefsinde fitrat tabiatından kaynaklanan kendisinden bir türlü kurtulamadığı, bir duygu bulacaktır. Bu duygu yüce rabbine, rabbinin katındaymış gibi, huşu için de secde etme duygusudur.

İnsana bir artı birin iki olduğunu delilsiz olarak öğreten Allah, elbette ona kendisinden asla ilgisiz ola mayacağı bir rabbinin olduğunu da delile ve mukadimelere (öncüllere) muhtaç olmadan öğretir.

Bu fitri şuur; rahatlık ve insanı şımartan zenginlik anında genelde hissedilmez. Çünkü rahatlık kişinin bu hakikati görmesine perde olur. Ancak başına bir belâ geldiğinde, asli fıtratı perdeleyen sahte kaymak eri-yere (gerçek ortaya çıkar işte o an, dua ve niyaz ile rab bine yönelir. Bir adam Caferi Sadığa "Allah" hakkında bir soru sorar. İmam onun bu sorusuna

-Sen hiç denizde yolculuk yaptın mı?" sorusu ile karşılık verir. Adam: 16

-Evet. der. İmam tekrar:

-Bu yolculuk esnasında kasırga ile karşılaştın mı? diye sorar. Adam:

-Evet, der imam:

-Güvendiğin, beklediğin bütün kurtuluş vesilelerinden ümidini kestin mi? diye sormaya devam eder. Adam:

-Evet der. İmam tekrar:

-Hiç aklından "Dilerse seni kurtaracak bir zatın" var olduğu geçti mi? diye sorar. Adam:

-Evet der. İmam:

-işte o zat Allah'tır, diye cevap verir.

Bu hakikate işaret eden Kur'an bize şöyle bir tablo çizer:

"O, sizi Karada ve denizde gezdiren zattır. Hatta gemilerde bulunduğunuz, onlar, bunları güzel bir hava ile akar gibi götürdükleri, (yolcular da) bununla sevin dikleri zaman ona şiddetli bir fırtına gelip çatar. (Deniz) her yerinden kendilerine dalgalar hücum edince çepeçevre kuşatıldıklarını sanırlar. (İşte o an) Allah'ın dininde halis ve samimi olarak ona dua ederler. Ve "Andolsun, eğer bizi bundan kurtarırsan kesinlikle şükredenlerden olacağız" derler" (Yunus Suresi, 22)

Kuranı Kerim'in bu tasviri bahsedilen fikrin doğruluğunu ve bütün insanları kapsadığını çarpıcı şekilde ortaya koymaktadır.

Kur'an insanı kalbinin kavşak noktasında yakalaarak rabbine yöneltir. Daha sonra ona rabbi ile insanlık arasında cereyan eden sözleşmeyi arzeder. Bu sözleşmeye göre; insan yalnızca rabbine inanacak ve yalnızca ona ibadet edecektir. Bu sözleşmeyi öğrenmek is tersen şu ayetlere kulak ver:

"Hani Rabbin Adem oğullarından ve onların sülblerinden zürriyetlerini çıkarıp kendilerini nefisleri ne şahid tutmuş ve "Ben sizin rabbiniz değil miyim?" demişti. Onlar da "Evet, şahit olduk." demişlerdi. (Bu şahadet) kıyamet günü "Bizim bundan haberimiz yok tu dememeniz içindir. Yahut "daha önce atalarımız şirk koşuyordu. Biz onlardan sonra gelen bir nesiliz. Şimdi o batılı ortaya koyanların işlediği (günah) yüzünden bizi helak mı edeceksin?" dememeniz içindir" (Araf Suresi, 172-173)

Buraya kadar anlatılan "Allah'ın varlığının fitri delili" tarih boyunca bütün milletlerin ortak müştereyi olmuştur. İnsanların büyük bir kısmının gerçek iman dan yüzçevirip onu vehimleriyle batıl inançları ile kir letip özünü bozmaları bu gerçeği değiştirmez.

Ünlü düşünür Henri Birgison fitri iman hakkın da şöyle der: "İlimsiz, sanatsız, felsefesiz toplumlar bu lunabilir. Ancak dinsiz toplum bulunamaz" Eski bir ta rihçi de: "Tarihte kalesiz, okulsuz, sursuz şehirler bu lunabilir ancak mabedsiz şehir bulunamaz" der.

Dinler tarihini araştıranların da belirttiği gibi ilim ve medeniyetin ulaştığı hiçbir toplum dinden ve imandan uzak olamaz.

Büyük düşünür Renan "Dinler tarihi" kitabında şöyle der: "İnsanın elinden her hürriyet alınabilir. Akıl hürriyeti, ilim hürriyeti sanat hürriyeti yasaklanabilir. Ancak dindarlık yok edilemez. Bilakis o, yeryüzünde fikir hürriyetini vahşice yok etmek isteyen materyalizmin yanlış olduğunu haykıran en güçlü ses olarak kala caktır." der.

YARATILIŞ DELİLİ

Fitratı bozulmamış kişi nefsi ile başbaşa kaldı ğında, hiçbir araştırma* yapmadan Allah (cc)'ın varlığı na inandığı gibi, nefsani isteklerin taklidin ve asabiye tin tesirinden kurtulan akılda birazcık düşünme ile ke sinlikle Allah'ın varlığına inanır.

Aklın düşünme alanı, gökleri, yeri, insanı, hay vanı, canlısı, cansız, zereden küreye bütün varlıklarıy la şu uçsuz bucaksız kâinattır. Bu kâinatı ve içindekile ri düşünen kişi onu yüce rabbine götürecek dört delil bulur. Bu deliller: Yaratılış, eşitlik, takdir ve hidayet de lilleridir.

Şu muazzam kâinat ve içinde bulunanlar, kendi sini hakkı ile düşünen her insanı, Allah (cc) ulaştırır. Çünkü bütün varlıklar onun varlığını mülkünde ve bü tün yaptıklarında eşsiz olduğunu gösterir. Tıpkı güzel isimlerini, ulvi sıfatlarını gösterdiği gibi. İnsanın kendi si dahi tek başına Allah'ın varlığını gösteren büyük bir ayet (işaret)tir. O, başlıbaşına bir dünyadır. Başka var lıkta olmayan pek çok güzellik, onda toplanmıştır. İd rak, şuur, basiret bunlardan yalnızca birkaçıdır.

Bunun içindir ki Kuran-ı Kerim insanı önce ken dine daha sonra kâinatta bulunan varlıklara bakmaya onları düşünüp araştırmaya yöneltmiştir. Hiç şüphesiz bu düşünce ve araştırma kişiyi hakka ve hakikate götürür. Çünkü enfüsi ve afaki alemde gördüğü ve do kunduğu herşey ona Allah (cc) gösterecektir.

"Yeryüzünde gerçek bilgi sahibi olanlar için, nice ayetler vardır. Kendi nefislerinizde dahi nice ayetler vardır. Görmüyor musunuz?" (Zariyat Suresi, 20-21)

"Göklerin ve yerin, o muazzam saltanatına, Al lah'ın yarattığı herhangi birşeye dahi bakmadılar mı?" (Araf Suresi, 185)

19

"Onlar nefislerinde bulunanları düşünmezler mi? Allah göklerde, yerde ve bu ikisi arasında ne kadar varlık varsa hepsini hak üzere yarattı." (Rum Suresi, 8)

"De ki: "Göklerde ve yerde olanlara bir bakın." (Yunus Suresi, 101)

"Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün birbiri ardınca gelişinde, insanlar için fayda lı olan şeyleri taşıyan o gemilerde, Allah'ın gökten indi rip onunla yeryüzündekilere hayat verdiği suda, orada her hayvanı üretilip yaymasında, gökle yer arasında hak kın emrine boyun eymiş olan rüzgarları ve bulutları evirip çevirmesinde, düşünenler için nice ayetler var dır." (Bakara Suresi, 164)

"Üstlerindeki göğe bakmadılar mı, onu nasıl dik tik, nasıl donattık, onda hiçbir boşlukta yoktur. Yere bakmadılar mı? Onu nasıl döşedik, ona nasıl sabit dağ lar koyduk." (Kaf Suresi, 6-7-8)

Kuran çoğunlukla göklerde ve yerde bulunan tabloları sergilemekte daha sonra: "Bütün bunlarda dü şünen, akıllı kişiler için işaretler vardır." (Nahl Suresi, 11-12-13) buyurmaktadır.

Kur'an; akıllarını, ve kalplerini gerçeklere kapa yan kafirlerin bu tutumlarını kınayarak şöyle buyur maktadır.

"Göklerde ve yerde nice ayetler olduğu halde, onlar bu ayetlerden yüz çevirerek, üzerine basar geçer ler." (Yusuf Suresi, 105) Bu tür ayetler çoğunlukla "Akıllanmaz mısınız, görmüyorlar mı? işitmiyorlar mı?" şeklinde bitmektedir.

20

ALLAH'IN VARLIĞININ KÂİNATTAKİ DELİLLERİ

İnsanın da içinde bulunduğu şu kâinatı, tefekkür eden kişi onda kendisini yüce Allah'a götürecek dört önemli delil bulunduğunu görecektir. Bu deliller: yara tılış, eşitlik, mükemmellik ve hidayet delilleridir.

YARATILIŞ DELİLİ

Yaratmaktan maksat yoktan var etmektir. Yüce Rabbimiz yeryüzündeki bütün canlı varlıkları ve neba tatı yarattığı gibi önceden esamesi okunmayan insanı da yaratmıştır. Nitekim Kur'an-ı Kerimde ilk olarak in dirilen surede bu husus açıkça ifade edilmiştir:

"Yaratan rabbinin adı ile oku. O insanı pıhtılaştır-mış kan parçasından yarattı." (Alak Suresi, 1-2)

Yüce Rabbimiz yeryüzünde ve göklerde sayısız varlıklar yaratmıştır. Astronoloji ilminin verilerine göre çok büyük olan gök cisimleri, bu kadar büyük olmala rına rağmen birbirlerinden milyonlarca ışık yılı uzak tırlar. Sence; yeryüzündeki bu hayatı yaratan kimdir? Ya şu düşünen, akıllı insanı yaratan kimdir? Şu muaz zam gökleri ve yeri kim yarattı? Şu hayat, şu insan, kü çük büyük mahlukat hiç yaratıcısız olabilir mi? Yoksa bütün bunları yaratan bir yaratıcı mı var? Varsa kim dir?

Materyalistler hayatın ilk olarak ortaya çıkması hakkında ne buyururlar? Bazılarına göre; hayat fezadaki başıboş gök taşla rından biri yolu ile ulvi alemdeki boşluktan yeryüzüne inmiştir. Ancak bu durumda "Ulvi alemdeki hayatı ve ya herhangi bir yıldızdaki hayatı kim yarattı?" sorusu

21

cevapsız kalmaktadır.

Bazıları da: Maddede hayat özelliği vardır. Mad deyi oluşturan unsurlar bir araya gelip kendilerine has bir reaksiyonla maddeyi oluştururlar şeklinde bir tez ileri sürmüştür.

Bu tezde de cevapsız kalan bir soru vardır. Bu so ru: "Kör ve sağır olan bu maddeleri birleştiren ve uyum içinde olmalarını sağlayan kimdir? "Akıl; hayatın ortaya çıkmasında yalnızca iki gö rüşten birini kabul eder. Onlardan biri; hayat madde nin ayrılmaz bir özelliğidir. Bir varlığın var olabilmesi için herhangi bir yaratıcıya ihtiyacı yoktur. Diğer görüş ise; hayatı yaratan, irade eden ve ne irade ettiğini bilen, hakim bir zat vardır." "Alemde yalnızca madde olduğunu, maddenin dışında hiçbir varlığın olmadığını varsayarsak alemin ezeli ve ebedi olduğunu, başlangıç ve sonunun bulun madığını, bütün gücü ve özellikleri ile ezelden beri var olduğunu ve bu özelliklerin feza boşluğunda bulunan maddeden, ezelden beri ayrılmadığını kabul etmemiz gerekir.

, "Bu durumda şu yıldızda hayat vardır şunda yok tur. Şu zamanda hayat vardı şu zamanda yoktu deme nin hiçbir anlamı kalmaz. Çünkü bu yıldızlarda hayat olduğu halde milyonlarca milyon yıl hareketsiz kalmış lar. Bundan binlerce yıl sonra hayat ortaya çıkmış de mektir. Peki hayat niçin bu kadar uzun zaman bekle miştir? Dağılma ve birleşme neden feza boşluğunun çe şitli yerlerinde ve zamanın çeşitli dilimlerinde ortaya

çıkırmıştır? Bu hayat neden tesadüfen gelmiştir. Ve tesa düfi olan bu hayat daha sonra en ince hesaplarla nasıl devam etmiştir? Halbuki kör ve sağır olan madde he saptan hiç anlamaz."

22

"Şu halde akla gereken; hayatın ortaya çıkışını tesadüflere bağlamak değil, bilakis ikinci görüşü be nimseyerek, hayatın irade sahibi, yaratıcı bir zat tara fından verildiğini kabul etmektir. Anlaşılması bu kadar kolay olan bir görüşün kabul edilmeyip de anlaşılması imkansız olan bir görüşün bazıları tarafından ısrarla sa vunulduğuna bir türlü anlam veremiyorum." (1)

Anlaşılması kolay olan bu görüş yalnızca kör ve sağır olan maddedeki hayatın ortaya çıkışı için değil bütün varlıkların ortaya çıkışı için tek geçerli sebeptir. Yüce Allah bu gerçeği insanlara en açık bir şekilde ilan etmektedir:

"Şüphesiz taneleri ve çekirdekleri yaratan ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkaran Allah'tır. Şu halde (iman dan) nasıl yüz çevirirsiniz." (En'am Suresi, 95)

"Yerin bitirdiğinden ve kendi nefislerinden bü tün çiftleri yaratan Allah her türlü noksanlıktan mü nezzettir." (Yasin Suresi, 36)

Bu delile halk, ibda veya ihtira delili denir.

Diğer bir şekli ile "Hareket delili" denir. Bu hare ket bir mekandan ötekine veya bir halden diğerine ya hut yokluk aleminden vücut alemine intikal ve benzeri şekillerde olabilir.

Bu delilin özü şudur: Her hareketi yapan bir mu harrik vardır. Bu muharrikin (hareket ettirenin) hare keti ise ona hareket etiren başka birine bağlıdır. Bu sil sileyi takip eden akıl sonunda kendi başına kaim olup hiçbirşeye muhtaç olmayan ezeli varlıkta durur. Zira ezeli varlıkta durmadığını kabul ettiğimizde ortaya iki ihtimal çıkar "devir veya teselsül (sonsuz). Her iki ihti-

(1) Allah ve çağdaş ilim Abdurrezak Nevfel

23

mal de imkansız olduğundan Akıl ezeli varlıkta dur mak

mecburiyetindedir. O ezeli varlık yüce Allah'ın ta kendisidir.

Mütekellimler "Hudus delili" denen üçüncü bir delil daha ileri sürmüşlerdir. Buna göre: Bütün alem değişikendir. Her değişen şey sonradan olmuştur. Her sonradan olan şeyi ortaya çıkaracak bir varlık gerekir. Sonuç olarak üç durum ortaya çıkar: 1. Teselsül biri bi rini ortaya çıkarma sonsuza kadar gider. 2. tesbih tane leri gibi devr olur. Yani sonuçta anne kızını kızı ise an nesini doğurur. Her iki ihtimalde imkansızdır.

3. Her şeyi yaratan Fakat kendi sonradan ol mayan bir zatta durur. İşte

bu zat Allah'tır. Yeri gelmiş ken çağdaş ilmin "Kâinatın sonradan olduğunu ve bu oluşumun milyonlarca yıl öncesinde meydana geldiği ni" kabul ettiğini hatırlatalım.

Farabi ve İbni Sina gibi İslam düşünürleri bu üç delile ek olarak "imkan delilini" de ileri sürmüşlerdir. Bu delilin özü şudur:

Varlıklar akli olarak mevcut olma yönünde üçe ayrılırlar:

1. Tamamı vacibül vücud olan varlıklar olup yokluğu aklen düşünölemeyen varlıklardır.

2. Mümkünöl vücud olan varlıklar: Olmasıda ol maması da mümkün olup olmamaları için bir sebep bulunmayan varlıklara denir.

3. Bazısı vacib, bazısı mümkün varlıklar.

Bütün varlıkların varlığının vacib olması imkan sızdır. Çünkü hareket eden her varlık onu hareket etti rene, mürekkeb maddeler ise onları bir araya getiren sebebe muhtaçtır. Yoksa mürekkeb varlığın parçaların dan önce bulunması gerekir.

24

Bütün varlıkların mümkün olması da imkansız dır. Çünkü bütün mümkün varlıklar kendilerini kuve-den fiile çıkaracak bir varlığa muhtaçtırlar.

Geriye üçüncü şık kalır. O da, varlıklardan bazı sının varlığının mümkün olmasıdır ki bu varlıklar kâinat ve kâinatın içindeki bütün varlıklardır.

Bazısın da varlığı vacibtir ki bu varlık Allah'tır. O, bütün kâinatı var eden ilk sebeptir. Ond an önce bir varlığın olması mümkün değildir. Aksi takdirde yaratılanın ya ratandan önce bulunması gerekir.

MÜKEMMELLİK DELİLİ

Bir şeyin varlığı Allah'ın varlığını gösterir de o şeyin mükemmelliği Allah'ın varlığını göstermez mi, el bette gösterir hatta daha da iyi gösterir. Çünkü bir şe yin varlığı onun mükemmel olmasını gerektirmez. Bir şeyin mükemmel olması; onun yaratılışının güzel ol ması, görevini yapacak organlarla donanmış olması, varlığını devam ettirebilmesi, organların görevini yap mayı engelleyecek şekilde uyumsuz olmamasıdır.

Varlıkların mükemmelliği Kur anı Kerim'de çeşit li şekillerde ifade edilmiştir. "O herşeyi en güzel şekil de yaratmıştır." (Secde Suresi, 7) "Herşeyi sapasağlam yapan Allah'ın sanatıdır." (Neml Suresi, 88) "Ey herşeye yaratılışını verip sonra ona doğru yolu gösteren rabbimiz" (Taha Suresi, 150) ayette geçen "yaratılışını ver mekten" maksat yaratılış gayesine uygun yaratmaktır. Bir başka ayet ise şöyledir:

"Rahman olan Allah'ın yarattıklarında hiç bir uy gunsuzluk göremezsin." (Mülk Suresi, 3)

Bu uyum kâinatın bütününde genel ve özel ola rak göröleceği gibi

insanın bizzat kendisinde de açıkça

25

görülebilir. Bu durumu birkaç örnekle açıklayalım.

1. Yeryüzünü yaratan Allah, onu insanın üzerin de yaşayabileceği özelliklerde yaratmıştır. Onu, her ta rafını kaya gibi sert veya pamuk gibi yumuşak yahut meyve, bitki vb. yiyeceklerin yetişmeyeceği şekilde yaratmayıp, bilakis insanın bütün ihtiyaçlarını karşılaya cak şekilde yaratmıştır.

Yer kabuğunu birkaç santim daha yüksek yaratsaydı yerin karbondioksit veya oksijeni emmesine bu ise bitkilerinin ölmesine neden olurdu.

2. Yeryüzünde bulunan bütün varlıkların yaratılışı eksiksiz, sanatı bütün şartlarda görevini yerine geti recek şekilde yaratılmıştır.

Örneğin devenin yaratılışı, yaşantısına ve uzun çöl yolculuğuna uygundur. Bu yolculuk için ona başı nın yükseldiği uzun bir boyun, kumlardan korunmak için iki çukur göz bağışladığı gibi, dikenlerin batmasın dan korunmak için yarık dudak, çölün ortasında sık sık uğranılan açlık tehlikesinden dolayı da yağ depolayan hörgüç bağışlanmıştır. Ayak tırnakları ise at, katır, merkep gibi kumlara batacak şekilde değil bilakis kum lara gömülmeyecek şekilde yaratılmıştır.

Bundan dolayı deveye "Çöl gemisi" adı verilmiştir.

Hangi canlıya bakılırsa bakılsın onun da tıpkı deve gibi yaşamını en güzel şekilde sürdürecektir, tehli kelerden koruyacak, gıdasını elde edip, hazmedebile cek şekilde yaratıldığı görülecektir.

Yırtıcı hayvanlara, avını parçalayabilmek için keskin diş ve pençe verildiği gibi, midesi çiğ eti hazme decek şekilde yaratılmıştır. Yeşil ot yiyen hayvanlar çok hızlı yedikleri için, bunlara anbar gibi bir işkembe ve rılmıştır.

26

Kuşlara ise gıdalarını alabilecek şekilde gaga ve rılmıştır. Gagaları aldıkları gıda şekillerine göre uzun, kısa veya yuvarlıktır.

Dünyadaki bütün canlılara kendilerini düşman larından koruyacak silahlar verilmiştir. Bunlar: Diş, pençe, boynuz, zehir, gaga, kanat, hızlı kaçma, gizlen me v.b. Canlıların donandığı bu silahlar olmasaydı güçlüler zayıfları, büyükler küçükleri çok kısa bir süre de yok ederdi.

3. İnsanın yaratılışındaki kemalat;

Tabiatı ve canlılar alemini bir tarafa bırakarak in sanın yaratılışına baktığımızda ondaki kemalatın diğer canlılardan çok daha ileri seviyede olduğu görülür. Çünkü o ahseni takvim üzere yaratılmıştır.

Önemli görevler verilen insan yeryüzünün hali fesi olarak yaratılmıştır. Bu görevini yürütebilmesi için bu yolda ona yardımcı olacak işini kolaylaştıracak, maddi ve manevi özelliklerle donatılmıştır.

İnsan bedeninin yaratılışına bakan kişi, ondaki uyumun, güzelliğin en kemalatına organların yerli yerinde oluşundan hayran kalır. Onu inceleyenlerin aklı dehşete kapılır, dili ve kalemi gayri ihtiyarı onu övmekle meşgul olur.

Damarlar, kemikler, hazım sistemi, kan sistemi, doğum organları, tatma, işitme, görme, dokunma organları bütün bu organların yapısı kişiyi secdeye kapandırmaya sevkeden, kalpleri ürperten müthiş ayetlerdir. İngilizce ilmi bir dergide insanın yaratılışı hakkında şunlar yazılıyordu. İnsanın eli dahi tek başına bir tabiat harikasıdır. Göçte ve hızla insan elinin bir benzerini bulmak mümkün değildir. Örneğin kitap okumak istediğinde

27
onu elinle alıp okumaya uygun bir yere koyar ve düzeltilir. Bir sayfeyi okuyup bitirdiğinde sayfeyi yine elinle çevirirsin. Okuma bittikten sonra onu kitaplığa yine elinle yerleştirirsin. Kalemi elinle tutar, yine elinle yazarsın. Kısaca insan için gerekli olan bütün aletleri elinle kullanırsın. Çataldan, bıçağa kadar bütün aletleri eller kullanır. Pencereyi açıp kapayan, eşyaları taşıyan hep onlardır. Elin yapısını incelediğimizde iki elde 27 kemik, 19 damar olduğunu görürüz." (1)

insan organlarından biri olan orta kulakta yay şeklinde birbiriyle bağlantılı, hacim ve şekil yönünden çok güzel bir sistemle dizilmiş, tam dörtbin ses teli vardır. Bu ses telleri beyinle irtibat kuracak şekilde hazırlanmıştır. Bu teller gök gürültüsünden ağaç yapraklarının çıkardığı sese kadar, bütün sesleri alıp beyne gönderirler. Hele bu sesler orkestra gibi musiki aletlerin den çıkan güzel melodilerden oluşan müzik ise algılama çok daha kolay olur." (2)

"Gözün görme duyusunun merkezinde, sinirlerin etrafında yüz otuz milyon ışık karşılayıcısı vardır. Gözün etrafında ise onu gece gündüz tehdit eden tehlikelerden koruyan, göz kapakları ve kirpikleri vardır. Bunlar onu, tozlardan, çeşitli maddelerden koruduğu gibi güneş ışınlarına karşı gölgelik görevini de yaparlar. Ayrıca göz kapaklarının hareketi ile gözde bulunan yabancı maddelerin dışarı atılması sağlanır. Gözyaşı da gözün en önemli temizleyicidir." (3)

"Bütün vücudu örümcek ağı gibi kaplayan sinir sistemi vücudun en uçra köşesine kadar giden ince damarlardan oluşur. Bu damarlar kendilerinden daha ka-

(1) Allah ve Çağdaş İlim isimli eserden.

(2) "İlim imana çağırıyor." isimli eserden

(3) "Allah ve çağdaş ilim" isimli eserden

28

lin damarlarla birleşir. Her hangi bir tesir olmadığında bağlantı, sistemin

merkezindeki sinirlerle gerçekleşir. Hararet derecesinde basit bir değişiklik olduğunda da marlar bu etkiyi hemen vücudun merkezlerine bura dan da beyine ulaştırırlar. Damardaki uyarının hızı sa niyede yüz metreye ulaşır." (4)

E.K. Morisun: "Mide fabrikasının çalışması, akıl lara durgunluk verecek güzelliktedir. Hiç kimsenin herbiri bir mucize olan organlardan meydana gelen in san harikasıdan daha mükemmel bir varlıktan söz etmesi mümkün değildir. O, başlıbaşına mükemmel bir alemdir. Peki bu mükemmel alem, hiç tesadüflere bağ lanabilir mi? Yoksa bu mucize yaratıcının eseri değil midir?

4. Buraya kadar anlattığımız varlıklardan daha mükemmel bir varlık vardır: Bu varlık akıldır.

İnsana öküz gibi güç, at gibi hız, deve gibi sabır, kuş gibi kanat, aslan gibi diş ve pençe, haşareler gibi mikroskobik göz, doğan gibi teleskobik göz, ve diğer hayvanlara verildiği gibi pek çok özellikler verilmemiş tir.

Ancak ona hayvanlardaki bütün özelliklerden daha üstün bir özellik verilmiştir. Bu özellik düşünen akıl gören ruhtur.

İnsan bu akıllı sayesinde öküz, at, deve gibi büyük hayvanları evcilleştirerek onları ihtiyaçlarını temin için çalıştırmıştır.

Tekerleği bulmak sureti ile gücünü ve hızını kat-kat artırarak bugünkü medeniyet seviyesine ulaşmıştır.

Mekanik sistemleri bulmak sureti ile çok uzun mesafeleri çok kısa sürede kateden insan dünyayı bü-

(4) "Allah ve çağdaş ilim" isimli eserden

29

yük bir beldeye çevirmiş, bu sayede herşeyi mekanik aletler vasıtası ile yapar hale gelmiştir.

Yine akılları sayesinde balıklar gibi denizlere dal mış. Kuşlar gibi göklerde uçmuş. Hatta yüzme ve uç mada onları geçmiştir.

Tabiat kuvvetlerine hakim olan insan kayaları parçalayıp, denizleri yarmış. Buharı, gazı, elektriği da ha sonra atomu kendilerine hizmetçi yaparak fezaya açılıp gezegenlere varmıştır.

Teleskobu bularak görme alanını milyonlarca ke re güçlendirmiştir.

Yine insana hayvanlar kadar hassas bir duyu or ganı verilmemiştir.

Ancak o icad ettiği aletler sayesinde kilometrelerce uzakta uçan sineğin kanatlarının sesini duyar hale gelmiştir.

Şimdi sorarım size çeşitli maddeleri kullanarak bütün bu harika araçları icad eden insan akıllı kör tesa düflerin eseri olabilir mi?

TAKDİR DELİLİ

Takdir: Bütün varlıkların uygun zamanda, uygun mekanda belli bir ölçü,

belli bir düzen ve belli bir hesaba göre yaratılmasına denir. Yaratılan bu varlıklar kendilerine yakın veya uzak olan bütün varlıklarla uyum için olup görevi ve yaratılış gayesi doğrultusunda hareket ederler. Bahsedilen ölçüler içinde yaratılan varlıklar ile, kâinatın bütünü arasında da onun devamını sağlayan, mükemmel bir birlik ve düzen vardır. Varlıkların görevlerini layıkı veçhiyle yürütebilecek şekilde yaratılmasına mükemmellik, kendilerine faydalı olup, başkalarına zarar vermeyecek ve de başka

30

varlıklarla çakışmayacak özelliklerin verilmesine ise, takdir denir. Bu ise varlığa verilen özelliğin uygun zamanda uygun mekanda, ona faydalı olacak miktarda ve diğer varlıklarla uyum sağlayacak şekilde verilmesi ile olur.

Kuranı Kerimde de belirtildiği üzere takdir bütün varlıklar için geçerlidir.

"Onun katında herşey takdir (ölçü) ile dir". (Rad Suresi, 8)

"O, herşeyi yaratarak ona bir düzen vermiştir." (Furkan Suresi, 2)

"Yarattığımız herşey için bir ölçü tayin edilmiştir". (Talak Suresi, 3)

Örneğin suyu en güzel şekilde yaratmıştır. O tevizleme ve kendisine ihtiyacı olanların ihtiyacını giderme görevini en güzel olarak yerine getirecek şekilde hazırlanmıştır. Suyu yaratıp onu yeryüzüne yerleştiren Allah, ona belli ölçüler vermiştir. Şöyle ki eğer su mahlukatın ihtiyacından eksik olsaydı susuzluk ve kıtlık olur. Fazla olsaydı bu kez de heryeri su basardı. Bu da rüma işaret eden Yüce Allah: "Gökten suyu ölçü ile indirdik." (Mü'minun Suresi, 18) buyurur.

Güneşe gelince; Allah onu ışıqla, ısıyla kendi sine verilen görevi yapmak üzere en güzel şekilde yaratmıştır. Bununla birlikte kendisine takdir edilen ek sende dönmektedir. Bu dönüşü esnasında diğer yıldızlara çarpmadığı gibi, dünyayı yakacak kadar ona yaklaşmamakta, donduracak kadar da ondan uzaklaşmaktadır. Güneşin bu durumunu Kur'an bize şöyle tasvir etmektedir:

"Güneşde kendi ekseninde seyretnmektedir. Bu mutlak galib ve hakkı ile bilen Allah'ın taktiridir. Aya

31

gelince ona da menziller, ölçüler tayin ettik. Nihayet o, eski hurma salkımının eğri çöpünü haline döner Ne güneşin aya kavuşup çarpışması ne de gecenin gündüzü geçmesi söz konusu değildir. Hepsi de birer felekte yüzerler." (Yasin Suresi, 38-39-40)

Hangi asırda yaşarsa yaşasın her insan, biraz düşünmekle -Kabiliyeti nisbetinde- kâinattaki herşeyin ölçülü olduğunu anlar. Çağdaş ilime gelince yeni keşiflerle yaratılış hikmetinin perdesini aralayıp onun arkasındaki akıllara durgunluk veren sırları çözmeye başlar.

Böylece varlıklar arasındaki uyum, ölçü, ve sınır daha net olarak ortaya çıktı.

Sınırlarını bilmediğimiz şu uçsuz bucaksız feza nın ortasında milyarlarca yıldız vardır. Hatta bu yıldız ların bir kısmı güneşten binlerce hatta milyonlarca kez büyüktür. Örneğin Sirius yıldızı güneşten 20 kez daha ağırdır. Işığı ise güneş ışığından 50 kez daha çoktur. Süheyl yıldızı ise güneşten 2500 kez daha büyüktür...

Astroloji bilginleri bu konuda şu tesbitleri yapar lar:

"Sayıları milyonları aşan yıldızların ve gezegenle rin çıplak gözle görülmesi mümkün değildir. Çıplak gözle görülenler, onların görüntüleridir. Bu yıldızları görmek mümkün olmadığı gibi, inceleme ve araştırma yapmadan, yapılarını bilmekte mümkün değildir. Bü tün yıldızlar belli bir yörüngede yüzmektedirler. Hiçbi rinin kendi çekim alanından ayrılıp başka bir yıldızın çekim alanına girmesi veya birbirleri ile çarpışmaları mümkün değildir. Bu biri Akdenizde diğeri Okyanusta olup da aynı hızda aynı yöne giden iki geminin çarpış ması kadar uzak bir ihtimaldir."

Yıldızlar ve gezegenler biribirlerinden bu kadar

32

uzak olmalarına rağmen yapı ve tesir itibarı ile biribirleri ile uyum içindedirler. Onlar su varlık aleminde kendilerine verilen görev ve hareket seyrini yerine ge tirmektedirler.

Güneş, ay ve yeryüzünü ele alıp aralarındaki iliş kiye incelediğimizde aralarında eşsiz bir ölçü ve ahenk olduğunu görürüz. Yeryüzündeki bütün canlıların var lığı ve hayatlarının devamı bu ölçüye bağlıdır.

Milyonlarca yıldız ve gezegenlerin arasında yer alan güneş, yeryüzündeki hayatı mümkün kılan en bü yük amillerden biridir. Onun yaşadığımız gezegende hayat verebilmesi, ancak büyüklüğünün, yoğunluğu nun, sıcaklığının, dünyaya uzaklığının ve ışın çeşidinin şu andaki gibi olması ile mümkündür. En küçük bir değişiklik, dünyanın mahvolmasına neden olur.

Büyük bilgin I.K. Marison güneş hakkında şunla rı söylemektedir. "Dünya gezegeni her 24 saatte bir kendi eksenini etrafında döner. Bir başka ifade ile saatte yaklaşık 1000 mil yol alır. Eğer saatte yalnızca 100 mil yol alsaydı o zaman gece ve gündüzümüz şu andakinin on misli olurdu. Bu ise yaz mevsiminde bütün bitkile rin gündüzleyin yanması, geceleyin donması demek olurdu."

"Hayatın kaynağı olan güneşin yüzeyindeki hara ret hızı 1200 fahrenayt derecedir. Dünyanın güneşe uzaklığı ise bu ısıdan zarar görmeyip, bilakis faydalana cak mesafededir. Bu mesafe gerçekten hayret edilecek şekildedir.

"Eğer dünyadaki sıcaklık yılda 50 derece artsaydı bütün bitkiler ve insanlar ya yanarak veya kuruyarak ölürdü."

Dünya güneş etrafında saniyede yaklaşık 18 mil yol kateder. Eğer saniyede 6 veya 40 mil olmuş olsaydı

33

güneşe olan yakınlık veya uzaklığı nedeni ile, yeryü zündeki hayat yok olurdu."

"Bilindiği gibi yıldızlar farklı büyüklüklerdedir. Hatta bazıları dünyayı eksenini ile birlikte içine alabile cek büyüklüktedir."

"Yıldızlar ışık yönünde birbirlerinden farklıdır lar. Işıkların fazlalığı nedeni ile içlerinde bilinen hiçbir hayat işareti yoktur. Onlardan bazılarının ışığının bü yüklüğü ve kasefeti güneşten onbin kat daha fazladır. Eğer güneşte bu yıldızların yarısı kadar ışık olsaydı, bütün insanlar "yanar kül olurdu."

"insanı hayrete düşüren şey, dünyaya gelen ışın ların milyonlarca yıldız arasından, yalnızca hayat için uygun olan güneşten gelmesidir".

"Merihin de dünya gibi bir uydusu vardır. Küçük olan bu uydu, ondan yalnızca 6000 mil uzaktadır. Dünyanın uydusu olan ay, ond?.n 240.000 mil değil de 50.000 mil uzakta olsaydı çekim kuvvetinin güçlüğü nedeni ile sular fışkırıp yeryüzünü sular altında bira kırdı". (1)

Bütün bu varlıkları büyüklüklerine, şekillerine, uzaklıklarına, biribirleri ile alakalarına göre yerli yerine koyan kimdir? inkarcı materyalistlerin bu soruya ikna edici cevapları var mıdır? Asla yoktur.

Fakat bizim cevabımız hazırdır. O da: Bütün var lıkları hakimane yerli yerine koyan Allah (cc)tır.

"Göklerin ve yerin mülkü onundur. O, hiçbir ço cuk edinmemiştir.

Mülkünde ortağı da yoktur. Bütün varlıkları yaratan, onları düzenleyen, ölçülerini tayin eden odur" (Furkan Suresi, 2).

(1) "İlim imana çağırıyor" isimli eserden

34

Yıldızları, gezegenleri ve bunların yeryüzü ile olan ilgilerini bir tarafa bırakıp havayı araştırdığımızda, bütün kâinatı kaplayan bu gaz tabakası hakkında ilmin şunları söylediğini görürüz:

"Oksijen ve hidrojenden oluşan hava, yeryüzün deki bütün canlıların hayat kaynağıdır. Yerin onu daha fazla emmesi mümkündür. Fakat O havayı dengeyi bozmayacak şekilde emer. Eğer o, havayı biraz daha fazla emmiş olsaydı yeryüzünde hiçbir insan yaşaya mazdı."

"Havanın şu andaki yüksekliği, toprağın ihtiyacı olan kimyevi tesirli ışınların toprağa nüfuz etmesini sağlar. Toprağa nüfuz eden bu ışınlar ondaki mikropla rı öldürdüğü gibi, gıdalarda da insana zarar vermeye cek vitaminlerin oluşmasını sağlar". (2)

Gazları araştırdığımızda bunlardan oksijenin, yeryüzündeki bütün canlıların nefes alma kaynağı olduğunu görürüz. Havada %21 oranında bulunan oksijen, %50'ye çıkmış olsaydı ne olurdu.? İlim bu soruya şu cevabı vermektedir: Yanma özelliğine sahip olan bütün varlıklar kendiliğinden tutuşurdu, ilk kıvılcım ise ağaca sıçrar ve bütün ormanları kül yığınınına çevirirdi.

Malum olduğu üzere kâinatta bulunan bütün canlılar oksijen alıp karbondioksit verirler. Bitkiler ise bunun tam aksine karbondioksit alır oksijen verirler. Bu durum, insan ve hayvanlar ile nebatat ve ormanlar arasındaki mükemmel alışverişin en güzel göstergesi dir. Onların attığından biz, bizim attığımızdan da onlar faydalanırlar. Bu alışveriş olmasaydı hayat beş dakika sonra biterdi.

Eğer bu denge kurulmasaydı hayat olmazdı. Ör-

(2) "İlim imana çağırıyor" isimli eserden

35
neğin hayat yalnızca canlılardan ibaret olsaydı, kısa bir süre sonra bütün oksijen biterdi. Bitkilerden ibaret ol saydı, bu kez de karbondioksit biterdi. Buna göre her iki durumda da hayat sona ererdi. (1)

Ne dersin sence; varlıklar arasındaki bu uyumu sağlayan, ölçüyü koyan, düzeni kuran kimdir?

, Gazlar alemini bir kenara bırakıp bitkiler ve böcekler alemine yöneldiğimizde, bu varlıklar arasındaki ilişkilerin mükemmelliğini hemen görürüz.

Bitkiler ve böcekler arasındaki bu mükemmel uyuma değinen I.K.

Morison bu hususta şu tesbitleri yapmaktadır:

"Dünyanın yaratılışından şu ana kadar yaşayan -ne kadar vahşi, kaba, zorba olursa olsun- bütün hayvanları dizginleyen şu mükemmel düzen akıllara dur gunluk verecek niteliklere sahiptir."

"Bu mükemmel düzeni yalnızca insanlar boz maktadır. Ama bitkileri ve hayvanları asli mekanından alarak başka mekanlara nakleden insanoğlu çeşitli afetlere maruz kalmak suretiyle yaptığı bu bozgunun ceza sını kat kat ödemektedir. Yaşanan pek çok olay bunun açık delilidir. Örneğin: Yıllar önce Avusturalya'da bir kaktüs çeşidi eki lir. Fakat bu kaktüsler kısa sürede yayılarak ta İngiltere'nin sınırlarına dayanır. Bundan dolayı gerek şehirli gerekse köylü bütün halk çok zor durumda kalır. Kaktüsler bütün ekinleri mahvettiği gibi ekin ekilecek yer de bırakmaz. Şaşkınlık içinde kalan halk bütün gayretlerine rağmen kaktüslerin yayılmasını önleyemezler. Artık Avustralya büyük bir hissizler ordusunun işgaline uğramıştır."

(1) "El Masdar nefsühü" isimli eserden

36

"Çaresiz kalan Avusturalya devleti sonunda bir çare bulmak için konu ile ilgili bilginleri dünyanın dört bir bucağına gönderir. Bu bilginler büyük araştırmalar sonunda nihayet, yalnızca Kaktüs yiyerek gıdalanan bir böcek bulurlar. Üstelik hızla çoğalan bu böcekleri, Avusturalyada tanıyan düşman varlıklar da yoktur."

Avusturalya'ya geldikten kısa bir süre sonra bütün kaktüsleri yok eden bu böceklerin çok az bir kısmı hariç bütünü geldikleri bu yeri terkettiler. Kalanlar ise kaktü sün bir daha yayılmasını önlemek için yeterli idiler. İnsan oğlunun karşı karşıya kaldığı tehlikeleri öğrenmek için, yakın zamana kadar korunma çareleri nin bilinmediği Taun, Veba gibi öldürücü hastalıkları, zararlı mikropları, ve bunlardan korunma hususundaki cehaletin büyüklüğünü hatırlamak yeterlidir sanırım. Bütün bu tehlikelere ve çaresizliğe rağmen yine de in sanoğlu varlığını sürdürmüştür."(1) Bütün bunları bir tarafa bırakıp insan vücudunu incelediğimizde onun organlarının ve bu organların bir birileri ile ilgilerini, yardımlaşmalarını, ve aralarında ki ölçüyü araştırdığımız zaman hayretten küçük dilimi zi yutarız.

Büyük bilgin I.K. Morison bu konuda şöyle yazmaktadır.

"Bütün bilginlerin ortak görüşü şudur: İnsan vücudundaki organlar arasında bulunan bu müthiş bağlantı olmasaydı gerek zihin gerekse diğer organlar büyük tehlikelere maruz kalırdı. Eğer bu uyumsuzluk umumi olsaydı medeniyet olmaz, hatta insan dahi yaşayamazdı. Yaşasa bile hayvanların derecesine düşerdi." (2)

(1) "İlim imana çağırıyor" isimli eserden

(2) Aynı eserden

37

Sana göre bütün bu dakik ölçüler nasıl meydana geldi? Bir planlayıcı ve programlayıcı olmadan bu eşsiz planlar, programlar nasıl gerçekleşti?

HİDAYET DELİLİ

Şu kâinatta bulunan varlıkların bütünü Allah'ın varlığının delilidir. Onun güzelliği ve mükemmelliği ise başka bir delildir. Diğer bir delil de varlıkların kendi iç lerindeki uyum ile diğer varlıklarla olan uyumudur. Dördüncü delil ise "Hidayet delilidir" kâinatta bulunan her varlık görevini en iyi şekilde yerine getire cek durumda yaratılmış, yaratılış gayesine uygun olarak yönlendirilmiştir. Bundan başka yaratılış gayesi il ham edilmiş ve gayesine ulaşması için kendisine bütün yollar ardına kadar açılmıştır. İşte bu yaratılış, mükem mellik, takdir delilinin dışında bunları tamamlayan dördüncü delildir. İlham ve talim delili olan bu delili "Hidayet delili" diye adlandırdık.

Bu delil canlı, cansız, akıllı, akılsız, konuşan, dil siz kısaca kâinatta

bulunan bütün varlıkları kapsamak tadır. Yoksa ilk bakışta sanıldığı gibi yalnızca akıllılara mahsus değildir. Yalnızca insan, kuş, böcek gibi dünya da yaşayan canlılara da has değildir. Nitekim Kur'anı Kerim bu gerçeği Hz. Musa'nın diliyle şöyle dile getir mektedir:

Kendisinin Rab olduğunu iddia eden Fravun Hz. Musa'ya "Ey Musa! Sizin rabbiniz kimdir?" diye sordu ğunda o "Bizim rabbimiz, bütün varlıkları yaratan ve onları yaratıldıkları maksada doğru yöneltendir." (Taha Suresi, 49-50)

Ne kadar varlık varsa onların bütünü, yaratıldıkları maksada hidayet edilmiş (yöneltirilmişlerdir.)

38
Bahsettiğimiz bu hidayet delilinin görüntülerine biraz da olsa değinmek gerekir sanırım.

Her hayvana yaşamını sürdürübilmesi ve görevi ni yerine getirebilmesi için duyu organlarının yanısıra özel sistemler verilmiştir. Örneğin doğana yerdeki kü çük avlarını yakalayabilmesi için teleskobik bir göz ve rilmiştir. Böcekler ise, insandan korunmak için edin diği yuvasına gidebilmek için, derecesini bilmediğimiz mikroskobik gözler verilmiştir. Posta güvercininin, ha ritasız ve kılavuzsuz olarak binlerce mil uzaktaki yerle re gidip, yolları karıştırmadan dönmesi, ona verilen özellikler sayesinde.

Kuşlar bir ülkeden diğ er bir ülkeye, hatta bir kı tadan diğ er kıtaya göç edip belli bir müddet sonra kay bolmadan ve yolları karıştırmadan, vatanlarına geri dö nerler.

Hayvan göçlerinin en garibi su yılanlarının göçü dür. Bu yılanlar, büyümelerini tamamladıktan sonra, çeşitli nehirlerden binlerce mil katederek, uzun derin likleri bulunan Kuzey Permudaya gelirler.

Burada üremelerini tamamladıktan sonra ölürler, yeni doğ an ve bulundukları sudan başka hiçbir şeyi ta nımayan yavruları ise, dalgaları yarıp yollarını bularak annesinin geldiği yerlere geri dö nerler. Yeni doğ an bu yılanlar; güçlü rüzgarlara ve denizin dev dalgalarına karşı koyarak, bundan önce en küçük bir bilgiye sahip olmaksızın, kendilerine tahsis edilen sulara giderler. Bunlardan bazıısı Afrika'ya, bazıısı Asya'ya diğ er bazıısı ise Avrupa'ya giderler. Eğer bu yolculuk olmasaydı, hiçbir suda yılan kalmazdı.

Böcekler, kuşlar, ve diğ er hayvanlar üzerinde araştırma yapanlar, hayretler içerisinde kalacaklardır. Onları hayrette bırakan hangi canlıdan bahsedelim.

39

Arılardan mı? Bu mükemmel hayvanlar; nasıl ka rar verirler, nasıl ölçüp biçerler, nasıl uyum sağlarlar.

Nasıl işbölümü yaparlar, biribirileri ile nasıl yardımlaşırlar, yaptıklarını nasıl koruyorlar? Bu konuda bilginler pekçok şey söylemişlerdir. Ancak biz yalnızca Kuranın işareti ile yetineceğiz.

"Rabbim bal arasına "dağlardan, ağaçlardan ve (insanlardan senin için yapacakları) çadırlardan evler (kovanlar) edin, sonra meyve ve çiçeklerin herbirinden ye de Rabbinin (imalini öğrettiği ve) kolaylıklar gösterdiği yaylım yollarına git" diye ilham etti. Onların karınlarından, çeşitli renklerde şerbet (bal) çıkar ki onda insanlar için şifa vardır." (Nahl Suresi, 68-69)

Yoksa karıncanın hidayetinden mi bahsedelim.

Bu böcekler yardımlaşma hususunda darbi me sellere konu olmuş sosyal yönlü varlıklardır. Karınca yiyeceklerini yazdan biriktirir, onu yiyecek depolamak için yaptığı mahzenlerde korur. Elde etmesi zor olan, yuvasından çıkamadığı kış mevsiminde ise biriktirdiği bu yiyecekleri afiyetle yer. Biriktirdiği şeyler bitip çoğalan cinsten şeyler ise ürememesi için onlar ikiye böler yine de ürüyorsa bu kez herbir deneyi iki kez böler. Biriktirdiklerine su değipte bozulacağından korktuklarında ise güneşli günü bekler, güneş çıkınca ıslanan malzemeleri yuvasının önüne çıkarıp kurutur. Sonra içeri alır. Bütün bunları ona kim öğretti dersiniz?

Karıncaların en şaşılacak yönleri ise şudur: Baş kasının gözle, görüp, kulakla duymadıklarını onlar ko ku alma yolu ile bilirler. İnsanların yemek yediği yeri koku alma yolu ile tesbit eden karıncalar, çok uzak yer de dahi olsalar hemen oraya gelirler ve burdaki yiyecek kırıntılarını yuvalarına taşımaya başlarlar. Taşımaya cıkları büyük bir kırıntı ile karşılaştıklarında ise he-

40

men yuvalarına döner orda bulunan bir gurup karınca alır taşıyamadığı o kırıntıyı bu gurupla birlikte taşırlar. Bu kırıntıları taşıırken yola bir ip gibi dizilirler. Karıncaların arılar gibi başkanları yoktur. Ancak onların yiyecek arama hususunda sözlerine itiraz etmedikleri gözcüleri vardır. O, bir yerde yiyecek görünce hemen gelip haber verir. Bunun üzerine bir gurup hemen onunla birlikte çıkar. Karıncaların diğer bir özelliği ise kendilerinden çok cemaatlerinin iyiliği için çalışmalarıdır.

Yoksa karganın hidayetinden mi bahsedelim.

Erkek ve dişi kargalar yavruları hususunda tam bir adalet örneği sergilerler. Yavrunun bakımının, terbiye ve gözetiminin büyük bir kısmı dişi karga üstlenir. Onların yiyeceğini temin ise erkek kargaya aittir. Kargalar yavrularını birlikte doyururlar. Yavrunun kanatları güçlenip kendi başına açabilecek hale gelinceye kadar onu birlikte eğitirler. Midesi genişleyip güçleninceye kadar herşeyi yemesine müsaade etmeyip ona bazı yasaklar koyarlar. Yavrunun, artık kendi başının çaresi ne bakacak

hale geldiğine inandıklarında ise, onunla irtibatı tamamen keserler. Aynı anda ona karşı olan merhametleri de garib bir şekilde kesilir. Hatta yavru onlardan yiyecek istese vermez ona vururlar. Çünkü artık onlar yeni bir evladın terbiyesinin hazırlığı için dedirler.

Bütün hayvanların hidayeti (yaratılış gayelerine yöneltilmesi) bahsedilen hayvanlar gibi insanı hayrete düşürecek niteliktedir. Bu hususta İbni Kayyum şunları söyler:

"Hayvanların yaşamları için gerekli olan şeylere yöneltilmesi konusu okyanus gibi uçsuz bucaksızdır der ve devamla:

41

"Örneğin; yırtıcı kuşlar yavrularını doğurdukları yumurtaları et parçası şeklindedir. Sertleşinceye kadar bu yumurtaları karıncalardan korumak için köşe bucak kaçırlar.

Aslan, ise yürürken izlenmekten korktuğunda kuyruğu ile ayak izlerini siler.

Tilki, çok acıktığında sırt üstü yatar. Nefesini içinde saklayarak vücudunu şişirir. Onun öldüğünü sa nan kuşlar, yemek için tilkinin başına üşüşünce hemen onları yakalayıp açlığını giderir.

Dişi filler doğumu yaklaştığında bir suya giderek onun içinde doğarlar. Çünkü filler, ayakta doğum ya parlar. Suda doğum yapmakla yavruyu yere düşüp ya ralanmaktan korurlar. Bu durumda su yavru için yu muşak bir döşek görevi yapmış olur.

Serçeler ise, doğumdan hemen sonra çevreden yardım ister. Çevresinde bulunan bütün kuşlar gelerek, yeni doğan yavrunun etrafında uçuşup yavrunun uç masını sağlayıncaya kadar onu eğitirler.

Göçmen kuşlar, gece yolculuk yaparken ovaların ortasında, uçsuz bucaksız denizlerde, dağların başında kılavuzsuz yol alırlar.

Ceylanlar ise, dışardaki düşmanını görebilmek için, yuvasına arkasını dönerek girer.

Kedi, tavanda fare gördüğünde, onu korkutup aşağıya indirebilmek için, sopa ile ona işaret ediliyor süsü vermek için, başını fareye doğru uzatır. Tarla faresi, selden korumak için yuvalarını ya maçlarda yaparlar. Bir kaç girişi olan bu yuvanın giriş lerini ince bir örtü ile kaplarlar. Tehlike hissettiklerinde ise, bu kapıları kolayca açıp kaçarlar. Yuvasının yerini unutmaktan korkan fareler, yuvalarını ya bir tepede ve-

42

ya büyük bir kayanın çevresinde yaparlar ki, yollarını kaybettiklerinde kolayca bulabilsinler".

İbni Kayyum bu tür örneklerden uzun uzadıya bahsettikten sonra şöyle der: "Bu konu gerçekten çok geniş bir konudur. Ancak senin için şu ayeti

bilmek ye terlidir. "Yerde yürüyen bütün hayvanlar ve iki kanadı ile uçan bütün kuşlar ümmettir." (Enam Suresi, 38)

GERÇEKLER KARŞISINDA MATERYALİSTLER

Buraya kadar bahsettiğimiz gerçekler ve adeta haykıran deliller hakkında Materyalistler ne diyecek ler? Dört bölüm halinde ortaya koyduğumuz deliller karşısında tutumları ne olacak? Bütün kâinatı mı yoksa ortaya koyduğumuz eşitlik, mükemmellik, hidayet de lilini mi inkâr edeceklerdir?

Kâinatı inkâr etmek; beş duyu ile görülen, duyu lan dokunulan varlıkları, ilmin ortaya koyduğu eserle ri, tecrübeleri, anlayışları inkâr etmek demektir.

İnkarcılar yaratılış, eşitlik, mükemmellik, hida yet delillerini anlatırken canlıların yaratılışları hakkın da ileri sürülen bilgileri kabul etmekle birlikte yine de Allah'ı inkâr etmekten geri durmazlar. Bu ise; yaratılan var fakat yaratıcı yoktur, eşitlik var fakat onları eşit kı lan yoktur.

Mükemmellik var fakat onları mükemmel kılan yoktur, yaratılış gayesi doğrultusunda hareket eden var fakat onları bu şekilde yaratan yoktur demek tir. Hangi akıl sahibi bunu kabul edebilir? Elbette hiç bir akıl sahibi bunu kabul etmez.

Bütün bunlar karşısında akıldan mantıktan ilim den nasibi olanlar şu ayeti okumaktan kendilerini ala mazlar:

43

"Yüce olan rabbinin ismini an. O, mahlukâtı ya ratan eşit ve mükemmel kılan, yaratılış gayesine doğru yöneltendir. (El-Ala Suresi, 1-3)

TESADÜF YANILGISI

Allah'ın varlığını inkâr eden materyalistler:

"Dindarların inandıkları yaratıcı aklın gereği de ğildir. Kâinatta yaratılış, eşitlik, mükemmellik ve hida yette yoktur. Çünkü herhangi bir varlıkta aklın ve ha yatın bulunması mümkündür. Varlıklar arasında bulu nan ince ilgi, akıllara durgunluk veren ölçü vs.ye gelin ce bunlar tesadüf eseridir. Örneğin bir sandıkta bulu nan binlerce harfin milyonda, hatta milyarda bir ihti mal dahi olsa tesadüfen bir araya gelerek güzel bir ma kale, veya şiir oluşturması mümkündür."

Bu iddianın tutarsız olduğu izaha muhtaç olma yacak kadar açıktır.

Ancak bir iki madde ile de olsa tu tarsızlıklarını ortaya koyalım.

1. Akıl iki kere ikinin beş olduğunu hiç düşün meden nasıl reddederse tesadüfüde aynı şekilde redde der. Zira o, daha ilk andan itibaren varlıkların ve olay ların bir sebebe bağlı olduklarına inanır. Bu güçlü ve

derin şuuru bağışlayan Allah ona, herşeyin bir sebebe bağlı olduğu fikrini de bağışlamıştır.

İlliyyet kanunu denen bu kanunun anlamı şu dur: insan akli herhangi bir telkin ve öğrenme söz konusu olmadan var olan herşeyin bir sebebi olduğuna hükmeder. Ona göre, her fiilin bir faili, her eserin bir sahibi vardır. Hiçbir şey sebebsiz olamaz.

Bu durumu çocuklar üzerinde açıkça görmemiz mümkündür. Bunun en açık delili çocukların etrafında olup biten herşeyin sebebini sormalarıdır. Çocuklar ik-

44

na oluncaya kadar bir olayın sebebini, sebebini sebe bini devamlı sorup dururlar. Bütün bunların nedeni, fitri aklın herşeyin bir sebebi olduğuna, sebebsiz hiçbir işin olmayacağına inanmasından kaynaklanmaktadır. Kâinata bulunan varlıkların varoluş nedenini ve benzeri soruları soran insan oğlu nihayet en önemli so ruyu sorar: Şu muhteşem kâinatı yaratan kimdir?

Ona bu soruyu sorduran en önemli etken illiyet (sebe p) kanunudur. Çünkü bu soruyu soran hiçbir in san kâinatın yaratıcısız kendi kendine meydana geldi ğine inanmaz. O halde, kâinatın yaratıcısı kimdir? Şüp hesiz ne ben ne sen ne de bir başkası. Çünkü.bizler güçsüz varlıklarız. Yaratılmayan bir yaratıcıya, aciz ol mayan bir kudret sahibine muhtacız. İşte muhtaç oldu ğunuz bu varlık Allah(cc)tır.

Varlıkların varoluşu Kendinden olmadığına göre onları var eden bir sebep gerekir. Bu sebep hiç şüphesiz varlığı başka bir sebebe bağlı olmayan zattır.

Bu sonuç eski Arapların "Allah'ı nasıl tanıdın" sorusuna verdikleri cevabın ta kendisidir. Onlar bu so ruya şöyle cevap veriyorlardı Devenin pisliği deveyi, ayak izi yürüyen gösterir de şu burçlarla süslü gökler, şu uçsuz bucaksız yeryüzü, şu dalgalı denizler kendile rini yaratan yüce bir zatın varlığını göstermez mi?"

Bundan dolayı Arapların lisanı üzere inen Kur'an-ı Kerim insanları hidayete çağırmaq için onlara şöyle seslenir:

"Develerin nasıl yaratıldığına, göklerin nasıl yük seltildiğine, dağların nasıl dikildiğine yerin nasıl yayıl dığına bakmıyorlar mı?" (Gaşiye Suresi, 17-20)

Şu alemin yaratılışı bize Allah'a imanın aklen za ruri olduğunu gösterir. İnanmayanların Kur'an'da zik redilen şu soruları cevaplamaları gerekir.

45

"Yoksa (şu kâinatı) onlar mı yoktan var etti? Yoksa onlar yaratıcı mıdır? Yoksa yeri ve gökleri on lar mı yarattı?" (Tur Suresi, 35-36)

Şu kâinatı, ve içinde bulunanları onların yarat madığı açıktır. Yeri ve gökleri ne onlar ne de onların dı şındakiler yaratmadılar. O halde kâinatın yaratıcısı kimdir?

Bu sorunun tek bir cevabı vardır. Bu cevap; eski Arapların söylediği gibi dış etkilerden kurtulup nefsi ile başbaşa kalan her akli başında insanın vereceği cevaptır.

"Andolsun ki onlara "gökleri ve yeri kim yarattı? güneşi ve ayı kim emrine amade kıldı?" diye sorsan el bette "Allah" derler." (Ankebut Suresi, 61)

"Andolsun ki onlara "Gökten su indirip onunla öldükten sonra yeri canlandıran kimdir?" diye sorsan elbette "Allah" derler." (Ankebut Suresi, 63)

Bugünkü bilim otoritelerinin cevabı da aynen böyledir. Nitekim onlardan biri şöyle diyor "İlim, şu kâinatın ebedi olamayacağını açıkça ortaya koymuştur. İlim yalnızca şu alemin başlangıcının olduğunu isbatla kalmamış, bilakis onun bir kerede yaratıldığında isbatlamıştır. İlmin verilerine inanan herkesin, bu alemin yaratıldığına da inanması gerekir. Yaratılan hiçbir şey yaratıcısız olmadığına göre, kâinatın da bir yaratıcısı vardır. O da Allah'tır.

2. İlmin son verileri; kâinatın tesadüfen meydana geldiği fikrine kapılarını tamamen kapamıştır. Örneğin matematik ilminin verilerine göre kâinatın veya onun içinde bulunan herhangi bir varlığın tesadüfen meydana gelme olasılığı sıfırdır.

1. K. Murisun bunu basit bir deney vasıtasıyla şöyle dile getirmektedir:
46

"Üzerinde 1'den 10'a kadar rakamlar bulunan on tane marka veya benzeri birşey alıp bunları cebinize koyun. Ve iyice karıştırın daha sonra cebinize koydu ğunuz bu rakamları cebinizden tek tek çıkarın. Bunu yaparken sayıları 1'den 10 doğru dizmeye çalışın. Bu kezde üzerinde 1'den 100'e kadar sayılar alarak cebini ze koyun ve bunları da sıra ile çekin kaç çe kişte hiç fire vermeden 1'den 100 kadar olan sayıları tesadüfen dize bilirsiniz? Bu sayıyı 1.den 1.000.000 kadar çıkardığı mızda hala sayıları peşpeşe 1'den 1.000.000 kadar tesadüfen dizebileceğinize inanıyor musunuz?"

Aynı alim devamla şunları söylemektedir. 99'u si yah biri beyaz olan 100 tane parça alıp cebimize koyalım. Sonra bunları karıştıralım. Sonra bir tanesini çeke lim çektiğimiz bu parçanın beyaz çıkma ihtimali yüzde birdir. Çıkardığımız parçayı tekrar geri cebimize atalım, tekrar bir parça çekip aldığımızda bunun beyaz ol ma ihtimali yine yüzde birdir.

Bu beyaz parçanın iki kez peşpeşe çıkma ihtimali ise onbinde birdir. (100x100). Beyaz parçanın üç kez peşpeşe gelme ihtimali ise milyonda birdir. (100x10.000)."

Bu örnek bize kâinatta tekrar tekrar meydana gelen milyonlarca olayın kör bir tesadüfe bağlanamayacağı nı açık bir şekilde göstermektedir. Şu eşsiz kâinatı ve onun içinde bulunan milyarlarca varlığı ve bu varlıkların düzenini, birbiri ile uyumunu, yerli yerinde oluşunu... kör bir tesadüfe bağlamak gafletten de öte ahmaklıktır.

Örneklerini sunduğumuz matematiksel mantık bize materyalistlerin "Sandığın içinde bulunan harfleri çektiğimizde ondan güzel bir söz çıkması milyonda bir de olsa ihtimal dahilindedir" iddialarının boş bir iddia olduğunu göstermiştir.

47

AHLAK DELİLİ

Allah'ın varlığının delillerinden biri de, büyük alman düşünürü Emanuel Kant'ın ortaya koyduğu, insan merkezli "Ahlak delili"dir.

Bu delilin özü şudur: Yaratılış, eşitlik, mükem mellik, hidayet delilleri her ne kadarda bunları yaratan herşeye kadir olan bir zatın varlığını kabul etmeyi gerektirse de, bu özellikler onun; insanoğlunun ibadet için kendisine yöneldiği, sevdiği, hamdettiği, tazim et tiği, hayır ve nimetlerin kendisinden sadır olduğu bir ilah olmasını gerektirmez.

Bilakis, bu özelliklere sahip bir ilahın varlığını, insanın içinde bulunan "Ahlak delili" gösterir.

Kâinatta hak ölçüsü olmasaydı insanoğlu "hak ölçüsünü" hiç kendisine şiar edinerek, kendi için bağ layıcı kabul edermiydi. Hiç düşündünüz mü, hoşlan madiği bir görevi, nefsin hoşlandığı şeylerden üstün tutma duygusu, insana nerden geldi?

İnsanda bulunan bu ahlakî anlayışı onun nefsine yerleştiren, onun hayat tarzını, toplumsal kuralları dü zenleyen, hayrın, rahmetin, güzelliğin kaynağı olan bir zat vardır. İşte bu zat Allah'ın ta kendisidir.

Bahsedilen bu delile Kur'an şöyle işaret etmektedir:

"Herbir nefse ve onu düzenleyene, sonra da ona kötülüğü, ve o kötülükten sakınmayı ilham edene..." (Şems Suresi, 7-8)

Şehvet ve kötülöklere karşı takvanın nefse ilham edilmesi "Ahlak deliline" işarettir.

Bazı kişiler bu delile karşı çıkarak Ahlakın, vic danın ve görev şuurunun toplumsal adetlerden kay naklandığını zamanla kişilerin kalbinde yerleştiğini sa vunurlar.

48

Halbuki bu iddiada bulunanlar ahlakın ortaya çı kışının sosyal adetlerle açıklanamayacağını gözardı ederler. Sosyal adetlerin görülenin tekrarından ibaret olduğu herkesin malumudur. Biri onlara "sosyal adet ler" niçin çıkmıştır diye sorsa:

"Toplumsal ihtiyaçlardan doğmuştur" derler.

Peki kişinin genel toplumsal ihtiyaçlarını ferdi ihtiyaçlarına ve isteklerine tercih etmesinin nedeni ne dir? Şüphesiz bunun nedeni inkâr ettikleri Allah'ın in sana verdiği hak ölçüsünden başka birşey değildir.

VAHİY DELİLİ

Allah'ın varlığının delillerinden biri de Hz. Adem'den Hz. Muhammed'e kadar gönderilen peygamberlerin davetleridir. Bütün peygamberler kavimlerini Allah'a inanmaya tağutları reddetmeye çağırmıştır.

Ancak bu güzel davetlerle kavimleri arasına az gın zorbalar girerek onların davetlerine engel olmak is temişlerdir. Allah'ın inkâr eden bu insanlar, peygamberlerinde Allah tarafından gönderildiğini inkâra kalkışınca Allah, Peygamberinin doğruluklarını isbat etmek için onları açık ayetler ve mucizelerle desteklemiştir. Onlara verilen bu mucizeler muarızların sesini kesmiş tir. Davetin sonucunda hakka değer verenler inanmış, inatçılar ve mütekebbirler ise zulümlerinden ve kibirle rinden dolayı inkâr etmişlerdir.

Peygamberi destekleyen bu ayetlerin en açığı şu dur: Allah'ın elçileri, zayıflıklarına, çevrelerinin azlığı na, düşmanlarının ise çokluğuna ve kuvvetli olmaları na rağmen düşmanlarına karşı devamlı Allah'ın yardımına mazhar olmuşlardır. Bu yardım sayesinde düşmanlarını yenmiş, dinlerini yaymış arkalarında kendi ne tabi olan bir ümmet bırakmış ve bu sayede gönülle-

49

re taht kurmuşlardır.

En muhteşem mucize Allah Resulüne (s) gönderilen Kitaptır. Birbiri ardı sıra gelen gece ve gündüz da hi, her ayeti bir mucize olan eşsiz kitabın yerini tuta maz. O, içinde hiçbir batıl bulunmayan Kur'anı Kerim dir. Bu mucize kitab yalnızca Allah Resulü (sas)'nin peygamberliğine değil Allah'ın (cc) varlığına, ilmine, hikmetine, sıfatlarına da delalet eder. ilimlerledikçe alimler, Kur'anın esrarını, ondaki hazineleri, şüphe edenlerin bütün şüpheleri giderecek, müminlerin ima nını artıracak şekilde ortaya koymuşlardır. Nitekim bu hususta yüce Allah şöyle buyurmaktadır.

"Biz onlara gerek kendi nefislerindeki gerekse afaktaki ayetlerimizi göstereceğiz. Ve nihayet onun hak olduğu apaçık ortaya çıkacaktır."
(Fussilet Suresi, 53)

Semavi risalet Allah'ın varlığına, birliğine, ve ke maline delalet eden önemli delillerden biridir. Allah kullarına karşı çok merhametli olduğundan dolayı onlara fitri ve akli delillerin yanı sıra kendi vücutlarında ve kâinatta pekçok deliller göstermiştir. Bununla da kalmayıp peygamberler göndererek insanları aziz ve hamid olan Allah'ın

dinine çağırmıştır.

Farklı zamanlarda çeşitli milletlere gönderilen bu kadar çok kamil insanın mevcut olmayan bir ilahın el çisi olduğunu iddia etmelerini hiçbir akli selim kabul etmez.

Bir an böyle olduğunu farzedelim. Peki fakir, za yıf, yardımcısız olan bu insanlar, güçlü düşmanlarına karşı nasıl zafer kazandılar. Adetlere muhalif olan mu cizeleri nasıl gösterdiler. Bu mucizelerin en büyüğü ve ebedisi olan Kur'anı Kerimi nasıl yazdılar.

Kur'anı, ve ondan önce inen tevratı, incili kim indirdi dersin?

50
"Allah (cc) de, sonra onları daldıkları şeylerle başbaşa bırak eğlensinler."
(Enam Suresi, 91)

TARİHİ DELİL

Yaratılış, ahlak, fitrat, vahiy delilinden başka bir de "tarihi delil" vardır. insanlık tarihi boyunca sıcak, soğuk bütün iklimlerde, farklı renklerde fakir, zengin bütün insanlar farklı şekillerde de olsa her zaman Allah'a inanmışlardır. Kitabın başında çeşitli ilim adamlarından da alıntılar yaparak belirttiğimiz gibi medeniyete sahip bütün toplumlarda din her zaman var olmuştur ve var olmaya devam edecektir. Tarih boyunca belki sanatsız, ilimsiz, felsefesiz milletler olmuştur. Ancak dinsiz bir millet as la olmamıştır.

Tarih boyunca her milletin inandığı ibadet ve ta zim ettiği bir ilah olmuştur. Bu inanç onların ahlakına yaşantılarına kadar tesir etmiştir. Sorarım sana beşeri yet tarihi boyunca bütün insanlığın birleştiği bir şey nasıl batıl olabilir.

Düşünceye, tarihi verilere ve akla saygı duyan her insan, belirttiğimiz bu tarihi birliği Allah'ın varlığı nı destekleyen delil olarak kabul eder. Bazı insanların hatta çoğunun yanlış ilah tasavvuru hakikate gölge düşürmez bilakis bu hakikati des tekler çünkü insanlardaki aşırı ilah şuuru, onları pek çok ilaha inanmaya, itibar ettikleri kişilere ilahtık vasfı vermeye götürmüştür. Yahut itibar ettikleri bu insanlarda, ilahi sıfatların tecelli ettiği gibi bir çok yanlış düşüncelere sapmışlardır. Bundan dolayı peygamberlerin en önemli görevleri bu sapmaları düzeltmek, sapanların inançlarını doğrultmak, onları putculuk ve hurafe lerden kurtarmak olmuştur.

51
Kur'an'ın bizi yeryüzünde gezmeye, burda yaşayan insanların tarihini görmeye, geçmişteki hak ile batıl mücadelesinden ibret almaya, orda bulunan eserleri Kalb gözü ile incelemeye teşvik etmesinde, elbette büyük hikmetler vardır.

"Onlar kendilerinden önce geçen milletlerin akibetlerini görmek için yeryüzünde dolaşmazlar mı?" (Muhammed Suresi, 10)

"De ki: Yeryüzünü dolaşarak yalancıların sonları nın nasıl olduğunu görün." (Enam Suresi, 11)

"Yeryüzünde hiç gezib dolaşmadılar mı ki bu sa yede düşünecek kalplere, işitecek kulaklara sahip ol sunlar. Şüphesiz gözler kör olmaz, ancak göğüslerdeki kalpler kör olur." (Hacc Suresi, 46)

Bütün tarihi tecrübeler Allah'ın varlığına imanın, doğru bir hareket olduğuna ve bu imanın insanın zaru ri ihtiyaçları arasında bulunduğuna şahadet etmektedir. İman, ferdin kötülüklerden arınarak, mutlu olması için zaruri olduğu gibi, toplumun devamı ve gelişmesi için de zaruridir.

Ustad Akkad;

"Bütün tarihi olaylar ve tarihi tecrübeler bize di nin gerçek olduğunu gösteriyor. Hiç kimse herhangi bir toplumun dini inançlardan soyutlanabileceğini, fer din toplumla ilgi kurarken dini bir kenara itebileceğini iddia edemez."

"Tarih bize toplumsal hareketlerin en önemli amilinin din olduğunu söyler.

"Din amili ne ırk, ne vatan, ne adet, ne ahlak ne de Kanun amili ile kıyaslanamayacak kadar güçlüdür. Bilakis kişiyi vatana topluma, ırka bağlayan en önemli faktör dindir."

52

"Kişi ile din arasındaki ilgi başka hiçbir bağa ih tiyaç göstermeyecek kadar güçlüdür. O, çok geniş bir alana yayılmıştır. Gizli, açık, zahir, batın geçmiş gele cek sonsuza kadar hep o vardır.

Dinin gerçekliğini, dindar bir cemaat ile dini bağları zayıf olan bir cemaati incelemek sureti ile anla mak mümkündür."

"Yahut dindar ve istikamet sahibi biri ile dinden uzak olan birini karşılaştırmak suretiyle anlamamız da mümkündür.

Zira dindar cemaat ile dinden uzak cemaat ara sındaki fark veya sahih imana sahip kişi ile inançsız ki şi arasındaki fark meyve veren ağaçla kökleri kurumuş ağaç arasındaki fark gibidir.

Kalbi hayat olmadığı halde, güçlü olan kişi na dirdir. Bilakis güçlü görünen kişiler de güçlü değildir. Zira onların kalplerini iman değil imansızlık ve şaşkın lık işgal etmiştir. (1)

ALLAH İLE İNSAN ARASINDAKİ PERDELER

Biri kalkıp dese ki:

Allah'ın varlığına dair deliller bu kadar açık ve güçlü ise bazı kişiler neden Allah'ı inkâr etmektedir? Bu kişiler Kur'an'ın da ifade ettiği gibi şöyle derler:

"Ancak bu dünya hayatı vardır. Yaşarsınız ve ölürsünüz. Bizi ancak zaman öldürür." (Casiye Suresi, 24)

Bu sorunun cevabı şudur: Allah'ı tanımak ve ona inanmak ile bazı insanlar arasında, çok kalın perdeler vardır. Ancak bu perdeler yaratılıştan var olan perdeler değil, insanın sonradan kazandığı perdelerdir. Bu perdeleri şöylece sıralamamız mümkündür:

(1) İslam akaidi 15-16

53

1. HİSSİYATİ AŞAMAMAK

İlk perde madde ve çocukların bulunduğu beş duyu dairesini aşp diğer şeyleri tanıyamamaktır.

Bu insanlar akıl ve düşünce yönünden çocuklara benzerler. Çünkü bunlar şöyle derler: "Eğer müminlerin dediği gibi Allah (cc) var olsaydı bizim onu gözleri mizle görüp, duyularımızla hissetmemiz gerekirdi. Ni tekim diğer varlıkların var olduklarını duyularımızla kavrayabiliyoruz. O halde, görmediğimiz bir ilaha nasıl inanırız.

Bu iddiaya cevap olarak deriz ki varlıkların, yalnız beş duyu ile kavranabilmesi doğru değildir. Görül meyen, hissedilmeyen nice varlık vardır. Tıpkı insanın öğrenme yolu beş duyu ile sınırlanamayacağı gibi, varlıkların bilinmesi de beş duyu ile sınırlanamaz. Zira insan görme ve his yolu ile birşeyler öğrenebildiği gibi akıl, fitrat, düşünce, basiret ve ilham gibi hislerin dışındaki daha pek çok vasıta ile de ilim elde edilebilir.

Astronomi alimleri dünyadan milyonlarca ışık yılı uzak olan yıldızların varlığını tesbit etmişlerdir. Yalnızca tesbit de kalmayıp onların büyüklüklerini ve nasıl hareket ettiklerini de öğrenmişlerdir. Bu alimlerin yıldızların varlığını onları görmeden, onlara dokunmadan yalnızca rakamlara dayanarak matematiksel man tıkla kabul etmeleri doğrudur. Doğruysa neye dayanarak kabul etmektedirler. Bu sorunun cevabı gayet açıktır: Astronomi alimleri bahsedilen yıldızların varlığını basit ama doğru bir mantığa dayanarak kabul etmektedirler. Bu mantık, "Her eserin bir müessiri (ya pımcısı) vardır" mantığıdır. Onlar, çok uzakta bulunan-yıldızları yalnızca eserleri ile tanımışlardır. Tabiat alimleri de aynı yolu takip etmiyorlar mı? Örneğin onlarda atomu kabul ederken kütle ve güç kanununa dayana-

54

rak kabul ederler. Elektronik aletlerinin bu kadar çok gelişmesine rağmen bilim adamları bu güne kadar hala atomu net olarak görebilmiş değillerdir. Onların gördüğü, yalnızca karartıdan ibarettir. İnkarcıların mantığını anlamak gerçekten mümkün değildir. Onlar, Allah'ın dışında herhangi bir varlık söz konusu olduğunda, eserden hareketle müessirin

varlığını kabul ederler. An cak Allah'ın varlığının kabulü söz konusu olunca bah sedilen mantık kurallarını hiç düşünmeden reddeder ler. Araştırmacı Doktor Dinevi konu ile ilgili şu mutalada bulunuyor: "Zeki ve iyi niyetli pekçok insan, idrak edileme yeceğinden dolayı Allah'ın (cc) varlığına inanılmayaca ğını sanarlar. Halbuki ilim aşkı ile dolup taşan insanın, Allah'ı tıpkı elektiriği algıladığı gibi algılaması gerekir. Bunun dışındaki düşünceler yanlıştır. Elle tutamadığı mız, gözle göremediğimiz halde eserinden dolayı elekt riğin varlığını nasıl kabul ediyorsak, Allah (cc)ın varlı ğını da öylece kabul etmemiz gerekir.

2. GAFLET

Allah'ın (cc) varlığını kabul etmeye engel olan ikinci perde ise gaflet perdesidir. Bu gaflet perdesi bazı insanların düşüncelerini yamuklaştırmış, kalplerini yozlaştırmış, anlayışlarını yok etmiştir. Artık bu tür in sanların bütün işi hayvanlar gibi yalnızca midelerini doldurmak, şehvi arzularını tatmin etmek olmuştur. Bunlar cehennem odunlarının kendileridir. Yüce Allah (cc) böyleleri hakkında şöyle buyurur.

"Şüphesiz cehennemi insan ve cinlerle doldura çağız. Onların kalpleri vardır. Fakat anlamazlar. Gözle ri vardır görmezler, kulakları vardır duymazlar. Onlar

55
hayvanlar gibidir. Bilakis onlardan daha sapıktırlar. İşte bunlar gafillerdir. (Araf Suresi, 179)

Elbette hayvandan daha aşağıdırlar. Çünkü onla ra akıl ve idrak gibi büyük nimetler verilmemiştir. Gö revleri doğrultusunda yaratılan hayvanlarsa bu görevle rinin dışına çıkmazlar. Halbuki yaratılış gayesini unu tan yeryüzünün halifesi olduğundan gafil olan insan bayağılaşmakta, hayvandan da aşağıı olmaktadır.

3. TAKLİD

Üçüncü perde ise, insan şahsiyetini yok eden ve onu başkasının akli ile düşünür hale getiren, taklit has talığıdır. Bu tür insanlar hangi toplumda yaşarlarsa ya şasınlar, nefislerinin yularını toplumun eline vererek zillet içinde köle gibi yaşarlar. Toplum neye inanıyorsa, bunlar da ona inanır. Toplum neyi inkâr ediyorsa, bun lar da onu inkâr ederler. Bazı insanlar da babalarının, atalarının yolunu takib ederler. Bazıları ise liderlerini öğretmenlerini, taklit ederler. Bunların herbiri taklid perdesinin çeşitli yelpazeleridir. Bu perdeler çoğu kez Allah'a iman ile insan arasına girerek onun Allah'a inanmasını engellerler. Bunun içindir ki Kur'an taklit çilerin durumunu tasvir ederek şöyle buyurur:

"Onlara, Allah'ın indirdiğine iman edin dendi ğinde; "Biz atalarımızdan gördüğümüze tabi oluruz" derler. Ataları akıl erdirememiş, sapıtmış olsalarda mı (onlara uyacaklar) kâfirlerin misali, köpeklerin ürmeleri gibidir, konuşmalarından ancak bir ses, bir gürültü duyulur. Onlar kör, sağır ve dilsizdirler. Onlar akıl er diremezler" (Bakara Suresi, 170-171) Allah (c.c.) mukallidlerle liderlerinin ilişkilerini bize şöyle tasvir etmektedir:

56

"O zaman liderler kendilerine uyanlardan hızla uzaklaşacaklardır. (Hepsi) o azabı görmüşlerdir. Arala rındaki iplerde parçalanıp kopmuştur. Tabi olanlar "Keşke geriye dönebilseydik de onlar bizden uzaklaştı ğı gibi biz de onlardan uzaklaşsaydık" derler" (Bakara Suresi, 165-166)

4. GURUR

Dördüncü perde, perdelerin en kalını olan gurur ve inat perdesidir. Şüphesiz yaratılış, fıtrat, vahiy, tarih delilleri ve bunların dışındaki pekçok delilin adeta haykırmaması hakikati duymamak için kulaklarını tıkayan gururlu insanlara ulaşamaz. Bunlar yalnızca kulaklarını tıkamakla kalmayıp, hakikat nurlarını görmemek için gözlerini, hidayet ışınlarını algılamamak için Kalpleri ni, sıkı sıkıya kaparlar. Bunlar anlamak için değil karış tırmak için, ikna olmak için değil galib gelmek için mücadele ederler. Bu insanlar tıpkı Allah'ın vasfettiği gibidirler:

"Bazı insanlar bilgisiz olarak Allah (cc) hakkında mücadele ederler. Onların yanında ne bir hidayet kay nağı ne de aydınlatıcı bir kitap vardır. Onlar, Allah yo lundan saptırmak için (gururlarından) eğilip bükülerek Allah hakkında kavga eder dururlar.

Mutaassıb ve inatçı kişilere bin tane delil dahi gösterilse yine de ikna olmazlar. Delili bizzat gözleri ile görseler, elleri ile tutsalar duyuları ile idrak etseler bile yine de gerçeği kabul etmezler. Nitekim Mekkeli müş rikler, Allah Resulünden Peygamberliğini isbat için kendilerine gökten bir mektup getirmesini veya birlikte göğ e melekut alemine çıkmayı teklif etmişlerdir. Ancak Kuran onların inatlarından, ve şımarıklıklarından kay naklanan bu isteklerini reddetmiştir.

57

"Sana bir kitap göndersek onlarda bunu elleri ile tutsalar dahi yine de "Bu apaçık bir sihirdir" derler." (Enam Suresi, 7)

"Onlara gökten bir kapı açsak onlar da buradan yukarı çıksalar dahi yine de "Gözlerimiz döndürüldü. Belki de biz büyülenenlerdeniz" diyeceklerdir." (El-Hicr Suresi, 14-15)

Ayette de açıkça belirtildiği üzere inatçı kişiler, inkâr ettikleri şeyleri elleri ile de tutsalar gözleri ile de görseler yine de inkâr etmek için bir neden

bulurlar. Yüce rabbimiz onlar hakkında ne güzel buyurmaktadır:
"De ki "Göklerde ve yerde neler var bakın" Fa kat, bu kadar çok olan ayetler, inzarlar, iman etmeye cek olan topluluğa fayda vermez." (Yunus Suresi, 101)

Yüce rabbimiz kişinin nefsinde ve afakta bulunan delilleri yalnızca akıl ve kalb sahiplerine sunmuş tur:

"Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündü zün değişmesinde akıl sahipleri için deliller vardır." (Ali İmran Suresi, 190) Diğer ayetlerde ise "Onda dü şünen, işiten, dinleyen kişiler için deliller vardır" buyrulmaktadır.

Yüce Allah'ın bu şekilde hitap etmesi inatçıların düşünmeyeceklerini, dinlemeyeceklerini, akıl erdirme ye çalışmayacaklarını bildiği içindir. "Şüphesiz bunda akıllı olan, Kalbi bulunan, dinle yen kişiler için ibretler vardır." (Kaf Suresi, 37)

Aklı donuklaşan kalbi taşlaşan inkârında direnen kişilere bin delil dahi sunulsa yine de ikna olmazlar. Halbuki ikna olmaya müsait olan kişiyi yerde ve gök lerde ne varsa herşey ikna eder. Yine de hidayet Allah'tandır. O dilediğine hidayet eder.

58

Hayret Allah'a nasıl isyan edilebilir.

inkarcı O'nu nasıl inkâr edebilir.

Her hareketin sahibi O'dur.

Her sükunetin sahibi O'dur.

Herşeyde O'nun varlığını gösteren delil varken

Kişi O'nu nasıl inkâr edebilir.

59

ALLAH İNANCI İNANÇ ESASLARININ TEMELİDİR

Kendisine ibadet ve itaat edilmeye layık yegane güç ve irade sahibi olan yüce Allah'a iman, bütün dinlerin ru hu olduğu gibi islamın da ruhudur. Kitabullahın ve sünnetinde belirttiği gibi bu inanç bütün islam inancı nın temelidir.

Kur'an-ı Kerim; imanın temel esaslarından ve onunla ilgili hususlardan bahsederken, Allah'a imanı herşeyin esası kabul eder.

"Resuller ve müminler, Rabbi tarafından kendisi ne indirilene iman ettiler. Onlardan her biri Allah'a, onun meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler." (Bakara Suresi, 285)

"Asıl iyilik, Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, ki taplara, peygamberlere inananların iyiliğidir." (Bakara Suresi, 177)

"Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği Kitaba ve daha önce indirdiği kita ba iman ediniz. Kim Allah'ı, meleklerini,

kitaplarını, peygamberlerini ve kıyamet gününü inkâr ederse tam manası ile sapmıştır." (Nisa Suresi, 136)

Allah Resulü (sav) ise meşhur Cibril hadisinde, bu husustaki soruya cevap olarak şöyle buyurmuştur.

61

"İman: Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, kıyamet gününe, hayrı ve şerri ile kadere inanmaya denir."

Allah'a iman asıldır. Diğer inanç esasları ona ta bidir. O halde kişi ilk önce yüce Allah'a (cc) inanır. Da ha sonra meleklerine, peygamberlerine, ahiret gününe kader ve kazaya inanır. Bütün bunlara iman Allah'a inanmanın bir gereğidir. Allah'a iman bunların temeli dir. Peygamberi gönderene inanmadan peygambere iman, hesap görene inanmadan hesap gününe iman el bette düşünülmez.

Allah'a (cc) iman onun varlığına imanı, onun varlığına iman ise onun rabliğine ve yüceliğine imanı gerektirir.

Yine bu inanç kendisine layık olan sıfatlarla sıfat lanıp her türlü eksiklikten uzak olduğunu ortaya ko yan güzel isimlerine ve ulvi sıfatlarına inanmayı gerek tirir.

Geçen derslerimizden ortaya çıkan sonuç şudur.

Allah'ın varlığı, kendisinde hiçbir şüphe bulun mayan bir gerçektir.

Bilakis, Fıtratı selimenin şahit ol duğu en açık hakikattir. Akıllı kişiler bu hakikati he men kabul ederler, ilimde derinlik sahipleri ise, nefis lerinde ve dış alemde gördükleri harikalar ve ve Akılla ra durgunluk veren düzenden dolayı bunu ilmen des teklerler.

Bu büyük hakikate elbette, bazı kişilerin inkârı yüzünden gölge düşmez.

Zira bu kişilerden bir kısmı, Allah inancına ait bilgilerden yoksundur.

Diğer bir kıs mının ise fıtratları bozulmuştur. Bazıları da, akli ve ilmi inatları yüzünden Allah'ı inkâr ederler.

Gerçek şu ki, islami söylev, Allah (cc)'ın varlığı hususunda yoğunlaşmaz.

Çünkü onun varlığı fıtraten

62

bilinir. Bilakis islami söylev, insanların saptığı diğer inançlarda

yoğunlaşır. Bahsedilen inanç esaslarının en önemlisi, islam akaidinin

özü olan TEVHİD INANCI'dır. İslamın gelmesinin yegane sebebi de

varlığı fev kinde olan bir tek ilaha imandan başkası değildir. Yara tılan

her şey onundur. Dönüş onadır. Herşeyin rabbi o olduğu gibi herşeyi

programlayan da odur. ibadete, inkâr edilmemeye, şükre, nankörlük

edilmemeye, ita ate, isyan edilmemeye yalnızca o layıktır.

"O, size anlatılan Rabbiniz, Allah'tır. Ondan baş ka ilah yoktur. O herşeyin

yaratıcısıdır. Öyle ise ona kulluk edin. Herşeyin vekili odur. Gözler onu

idrak edemez. Halbuki o gözleri idrak eder. O herşeyi bilen, herşeyden

haberdar olandır." (Enam Suresi, 102-103)

İslamın geldiği zaman, dünyada şirkin ayak bas madığı yer kalmamıştı. Arap yarımadasında, İbrahim (as)'ın dinine göre ibadet eden birkaç kişi ile, Kitap eh lini putperestlikle ifsad eden tahrifatın tesirinden kur tulmuş, sayılı birkaç dindardan başka kimse kalmamış tı.

insanlığın o günkü durumunu öğrenmek için, cahili Arapların boğazlarına kadar putçuluğa gömüldü günü bilmek yeterlidir. Öyle ki, yıllarca putlardan ko runarak yalnızca Allah'a ibadet edilen kabede ve etra fında, o gün 360 put vardı. Hatta işi o kadar ileri götür düler ki, artık Mekke'deki her evde kendisine ibadet edilen bir put vardı.

İmam Buhari'nin Ebu Reca el-Utaridi'den naklet tiğine göre putçuluk onları çok garip durumlara düşür müştü. Şöyle ki:

"Biz taşlara tapardık. Taptığımız taştan daha gü zelini bulduğumuzda, onu atar, diğerini alırdık. Taş bu lamadığımızda ise, bir avuç toprak alır, bir koyunun

63

yanına gider, koyunun sütünü bu toprak üzerine dö ker, sonra onu da tavaf ederdik."

Bundan daha garip adetleri de vardı. Sefere çık tıklarında, kendilerine hamurdan ilah yapar, yaptıkları bu ilahı yanlarında götürürlerdi. Azıkları bitip de açlık sıkıştırdığında, ilahlarını yemekten başka çare bula mazlardı.

"Sinek onlardan bir şey kapsa onu da geri ala mazlar. İsteyen de aciz, kendisinden istenen de." (Hacc Suresi, 73)

Dünyan diğer bir beldesi olan Hindistan'da ise 6. yy.da 330 milyon ilah vardı.

Hatta semavi dinlerin mensupları dahi putçuluğa dalarak, dinlerinin saflığını kaybedip, onu kirlettiler.

"Yahudiler "Uzeyir Allah'ın (cc) oğludur." Hiris tiyanlar ise "Mesih Allah'ın oğludur." dediler." (Tevbe Suresi, 30)

Mesih Hristiyanlara göre gerçek bir ilahtı?!

Hristiyanların bu durumu, pekçok millet arasın da yaygın olan şirkin değişik bir rengi idi. Onlar, Al lah'tan hariç veya Allahla birlikte kendisine ibadet edi len Allah'ın erkek veya kızçocukları olduğunu kabul ederlerdi. Tıpkı eski Hintliler ve "melekler Allah'ın kız larıdır" diye iddia eden Araplar gibi. Nitekim, onlar hakkında Allahu Teala şöyle buyurmuştur:

"Senden önce hiçbir resul göndermedik ki ona, "Benden başka ilah yoktur; şu halde bana kulluk edin." diye vahyetmiş olmayalım. "Rahman (olan Allah, Me lekleri) evlat edildi" dediler. Haşa! O, bundan münez zehtir. Bilakis (melekler), ikrama mazhar olmuş kullar dır. Ondan (emir) almadan konuşmazlar; yalnızca onun emri ile hareket ederler." (Enbiya

Suresi, 25-26-27)

Bütün bunlardan dolayı, islam var gücü ile ilmi ve ameli olarak, Allah'ın birliğine davete yönelmiştir.

Bununla da kalmayıp, şirkin bütün çeşitleri ile mücadele etmiştir.

"Sizin ilahınız tekbir ilahtır. Ondan başka ilah yoktur. O rahman ve rahimdir." (Bakara Suresi, 163)

VAHDANİYETİN FITRİ DELİLİ

Gerek fitri, gerek akli, gerekse semi (işitmeye da yalı) bütün deliller Allah (cc) birliğini gösterir. İnsan bütün telkin ve etkilerden soyutlanıp, fıtratı ile başbaşa kaldığında, kendisini insanlığın ve kâinatın ötesinde, sıkıntılı ve mutlu anlarında dua ettiği bir zata yönelmiş bulur. Özellikle çaresiz kaldığı, üzüntülü olduğu ve in sanların yardım eli uzanmadığı zamanlarda, bütün sa mimiyeti ile rabbine yönelir. O anda-cehaleti, nefsi ar zular ve yanlış inançları sonucu tapındığı- bütün in sanları, hayvanları, canlı ve cansız bütün varlıkları dev reden çıkarıp doğrudan yüce varlığa yönelir.

Bu gerçeğe işaret eden yüce Allah şöyle buyurur:

"Sizi gemilerde bulduğunuz ve onlar, içindeki leri güzel bir rüzgarla götürdüğü, bununla neşelendik leri zaman, o gemiye şiddetli bir fırtına gelip çatar, her yerden onlara dalgalar hücum eder. Ve onlar, çepeçevre kuşatıldıklarını anlarlar da, dini yalnız Allah'a halis kı larak, "Andolsun eğer bizi bundan kurtarırsan, mutla ka şükredenlerden olacağız" diye Allah'a yalvarırlar." (Yunus Suresi, 22)

Bu ayet, Allah'ın varlığının delili olduğu gibi vahdaniyetinin de delilidir. Hiçbir kişi bütün tesirler den sıyrılıp, fıtratına döndüğünde, ne mutlu, ne de sı kıntılı anında, putlara, heykellere yönelmez. Bilakis,

65

herşeyin rabbi olan bir tek Allah'a yönelir. Tıpkı Yüce Allah'ın bu müşrikleri tanıtırken buyurduğu gibi dini yalnız Allah'a has kı larak dua ederler."

AKLİ DELİL

Aynen Fıtrat gibi akıl da, şu kâinatı yaratan tek bir zatın varlığını kabul eder. Nasıl kabul etmesin ki, şu kâinat bu kadar geniş olmasına rağmen içinde bulu nan küçük, büyük, canlı cansız, konuşan susan, akıllı akılsız, yüksek alçak ne varsa hepsi bir tek kanuna bağ lıdır. Bu kanun, zerreden kürreye kadar herşey için ge çerlidir. Öyle ki kâinatta bulunan bir zerre ile güneşe baktığımızda her ikisinin de oluşumlarının aynı oldu ğunu görürüz.

Genel kanunlardan biri olan Zevciyet kanunu (Varlıkların çift olması) bunun en açık göstergesidir. Geçmiş dönemlerde, yalnızca insan ve hayvanlarda er keklik dişiliğin varolduğu sanılırdı. Daha sonra ilim, bütün bitkilerde, hatta bütün maddelerde erkeklik dişilik olduğunu ortaya koydu. Elektrik ve benzeri şeyler de, eksi artı kutbunun varlığını keşfetti. Daha ileri gi derek, maddeleri oluşturan atomların elektron ve nör onlardan oluştuğunu ispatladı. Bütün bu ilmi keşifler, ta bundan 14 asır önce gönderilen Kurani tasdik et mektedir. Zira o, belirtilen bu gerçeği, bir örnekle 14 asır öncesinden bize bildirmiştir.

"Yerin bitirdiklerinden, insan oğlunun varlığın dan ve henüz mahiyetini bilmedikleri şeylerden bütün çiftleri yaratan Allah'ı teşbih ve tasdik ederim." (Yasin Suresi, 36)

"Her şeyi çift çift yarattık ki, düşünüp öğüt alsın lar." (Zariyat Suresi, 49)
66

Bahsedilen bu kanun, kâinattaki bütün varlıkları içine almaktadır. Kâinattaki vahdetin diğer bir delili de, varlıklar ve onları oluşturan cüzleri arasında görülen ahenktir. Bu cüzler arasında öyle bir düzen vardır ki, örneğin de vamlı hareket halinde olmasına karşın varlıklardan hiç biri diğerine çarpmaz, kendi seyir çizgisinden çıkararak bir başka varlığın faaliyet alanına girmez. Bilakis diğer varlıkları kendi imkanlarından faydalandırır. Varsa kendi ihtiyacını da onlardan karşılar. Bu karşılıklı alış verişi, hayvanlar ve bitkiler aleminde her an görmemiz mümkündür. Hayatları için gerekli olan bu ittifakı, hayvanlar ve bitkiler kendi aralarında bir anlaşma ya parak mı sağladı? Yoksa, onların düzenlerini planlayıp programlayan yüce bir zat mı var?

Güneş ile yeryüzü, yeryüzü ile ay, ay ile güneş ve yıldız galaksilerinin arasındaki düzeni kuran kimdir? Onları çarpışmadan birbirini tamamlayacak şekilde yerleştiren kimdir?

"Güneş ve ay bir hesaba göre hareket ederler. Bit kiler ve ağaçlar O'nun emrine boyun eğ erler. Göğü Al lah yükseltti ve mizanı O koydu." (Rahman Suresi, 5-6-7)

"Ne güneş aya yetişebilir, ne de gece gündüzü geçebilir. Bunlardan her biri belli bir yörüngede yüz meye devam ederler." (Yasin Suresi, 40)

Bütün varlıklarda beden ve kalp gözü ile görülen bu birlik, varlıkları yaratanın birliğini gösterdiği gibi, zaruri olarak varlığını da gösterir. Eğer şu kâinatı birden fazla ilah yaratmış olsaydı, düzen bozulur, ölçüler altüst olurdu. Her parçada onu yaratan ilahın belirtilerini görürdük. O zaman, yaratılış kanunları farklı olur, birbiri ile çelişirdi. İlahların istek-

67

leri çeliştiğinde ise kâinatın fesada uğraması, kaos kaç ınlmaz olurdu. Bu delile işaret eden Kur'an-ı Kerim insanlara şöyle seslenir:

"Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilah olsaydı, her ikisi de bozulup gitmişti. Demek ki Arşın rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan uzaktır." (Enbiya Suresi, 22)

Kur'an-ı Kerim'in diğer bir süresinde ise şöyle buyrulur:

"Allah evlat edinmemiştir. Onunla beraber hiçbir ilah yoktur. Aksi taktirde, her ilah kendi yarattığını sevkü idare eder ve birgün onlardan biri diğerine gale be çalardı. Allah onların yakıştırdıklarından münezzehtir."

(Mü'minun Suresi, 91)

Allah'ın (cc) birliğinin en büyük delili ise fesada uğramamış akılların, bu hususta ittifak etmesidir. Akıl devamlı olarak çokluğun arkasında vahdeti arar. Pekçok sebepten tekbir sebebe ulaşmaya çalışır. Onun ulaşmaya çalıştığı bu sebep sebeplerin sebebidir. Bun dan dolaydır ki bazı feylesoflar, kâinatın yaratıcısına "ilk sebep" derler.

NAKLİ DELİLLER

Fitri ve Akli delillerle birlikte, eşi ve benzeri ol mayan, yalnızca kendisine ibadet edilen, birtek ilaha davet eden pekçok delil vardır. Allah'ın kitaplarından ve elçilerinden nakledilen bu deliller, asırlar boyunca nesilden nesile bütün dünyaya yayılmıştır.

Semanın yeryüzüne yol göstericiliğini temsil eden ve her yönden korunmuş olan elimizdeki bu Kur'an, bizim için ilahi bir vesikadır. O bize,, tevhid

68

inancı ile gönderilen peygamberlerin haberlerini aktar maktadır. Bu anlatılanlar, Kur'an'ın müşriklerin Al lah'tan başka ilahlara tapınırken akli ve nakli deliller den yoksun olduklarını belirtmesinin haklılığını gösteren delillerdir.

Bu gerçeği anlamak, için müşriklerin iddialarını çürüterek, onları azarlayan Enbiya suresinin şu ayetle rine kulak verelim.

"Yoksa (o müşrikler), yerden birtakım tanrılar edindiler de, (ölüleri) onlar mı diriltecek. Eğer yeryü zünde Allah'tan başka ilah olsaydı, her ikisi de kesinlikle bozulup gitmişti." (Enbiya Suresi, 21-22)

"Yoksa, ondan başka birtakım ilahlar mı edini yorlar. De ki: Hadi delillerinizi getirin. İşte benimle beraber olanların ve benden öncekilerin kitabı. Hayır! onlar hakkı bilmezler ve bu yüzden de yüz çevirirler."

(Enbiya Suresi, 24)

Ahkaf suresinde ise müşriklere meydan okuna rak şöyle buyrulmaktadır: "Eğer doğru söyleyenlerden iseniz, size indiril miş bir kitap, yahut bir bilgi kalıntısı getirin." (Ahkaf Suresi, 4)

TEVHİD ALLAH'A İMANIN ÖZÜDÜR

Kıymetli kardeşim; Allah'a imanın bütün islam inançlarının özü olduğunu anladı isen, şimdi burda sa na gereken Tevhidin Allah inancının özü olduğunu bil mektir. Zira tevhidten soyutlanmış bir iman, küfürdür, şirktir, büyük bir zulüm ve apaçık bir sapıklıktır.

Bunun içindir ki Ey Müslüman! Allah'ın emretti ği, dinini onun esasları üzerine kurduğu, kitabım ve re sulünü o doğrultuda gönderdiği TEVHİDİN hakikatini

69
bilmen gerekir. Zira dünya ve ahiret saadeti, tevhidin taklitten tahkike geçmesine ve Allah'ı her türlü şirkten beri kılmakla mümkündür. Birçok grup kendilerinin gerçek tevhid ehli dışındakilerinin ise batılda oldukla rını iddia ederler.

Herkes Leylayı elde ettiğini sanıyor.

Ancak, Leyla ne onu, ne de berikini kabul etmi yor.

Aristo'nun felsefesini savunanlar ve kendilerini "Müslüman filozoflar" diye adlandıranlar, gerçek tev hid ehlinin kendileri olduğunu savunurlar. Bunlar Alla h'ı (cc), sıfat ve mahiyetten soyutlanmış mutlak bir varlık olarak kabul ederler. Bunlara göre Allah, herhan ği bir sıfatla sıfatlanamayacağı gibi, ona mahsus bir sı fat ta yoktur. Bilakis onun sıfatları, ya selbi veya izafı dir. Öyle ki işi semavi dinleri gönderen, alemi yaratan, onu yöneten, içindekileri bilen... bir rab anlayışını inkâra kadar götürürler. Bununla da kalmayıp, felekler in ebedi olduğunu, öldükten sonra dirilmeyi, peygam berliğin çalışarak elde edileceğini ve bir meslek oldu ğunu, Allah'ın bazı olayları bilmediğini, görülen alem deki varlıkları değiştiremeyeceğini, felekleri bölemeye-ceğini, helalin haramın, emrin, nehyin, cennetin, ce hennemin olmadığını iddia ederler, işte bütün bunlar filozofların tevhididir!!

Sana "Vahdeti Vücut" daveti ulaştı mı? Onlara göre de gerçek tevhid ehli kendileridir. Kendilerinin dı şındakiler haddi aşanlardır! Bunların tevhid anlayışını biliyor musun?

Vahdeti vücudu savununlara göre, Hak teala mahlukatın aynıdır.

Mevcudatın vücudu, hakikati ve mahiyetidir. O herşeyin işaretidir Her şeyde, onun mevcudatın aynı olduğuna dair işaret vardır. Taaddüt

70
yanlış anlayıştan kaynaklanmaktadır. Yoksa gerçekde taaddüd yoktur.

Herşey tektir. Onlara göre, Koca ile hanımı, kurbanı kesenle, kesilen, yiyenle, yenilen aynı şeylerdir. Bu durum onlara göre bir sırdır.

Bu tevhid anlayışına göre; Firavun, Nemrud ve benzerlerinin Kamil mümin, arifi billah oldukları so nucu ortaya çıkar. Yine bu anlayışa göre,

putlara ibadet edenler, gerçekte Allah'ın ta kendisine ibadet etmekte dirler. Dolayısı ile onlar da doğru yoldadırlar... Bu anla yışın bir başka neticesi ise helal ile haramın, anne, kız-kardeş ile yabancının, su ile içkinin, evlilik ile zinanın hiç bir farkı yoktur. Hepsi tekbir varlıktır. Yine bu anla yışa göre, peygamberler insanların yollarını daraltmış onları hedeften uzaklaştırmışlardır. Halbuki hakikat peygamberlerin getirdiklerinden farklıdır!

Anlatmadan geçeceğimiz diğer bir anlayışta Mu tezilenin tevhid anlayışıdır. Bu fikri savunanlar kendi lerini "Tevhid ve Adi ehli" olarak isimlendirmişlerdir.

Tevhidi "usulü Hamse" (beş esas)den biri olarak değerlendiren Mutezile'nin tevhid anlayışında şu hu suslar dikkati çekmektedir. Bunlardan en önemlisi kaderi inkâr etmeleridir. Yine Mutezileye göre Allah'ın iradesi ve kudreti kâinat taki herşeyi kapsama :. Sonradan gelenler bu görüşlere Cehmiye'nin tevhid a alayışını ekleyince onlara göre gerçek tevhid ortaya çıktı . sonuç! Kaderin Allah'ın gü zel isimlerinin ve yüce sıfatlarının inkârı.

Bu şaşı tevhid anlayışının tam karşıtı ise Cebri-ye'nin tevhid anlayışıdır. Bunlara göre bir işi yaratanda, yapan da Allah'tır. İnsanların hiçbir güçleri ve ihtiyarı (isteyerek) yaptıkları hiçbir iş yoktur. Yaptıkları işleri gerçekte kendileri yapmadıkları gibi, yaptıklarının hiç bir değeri de yoktur. Bilakis onlar, rüzgarın önündeki

71

ağaç yaprağı gibidirler. Onlara göre; Allah(cc) bir işi yaparken gaye ve hikmet gözetmez. Halbuki basiret sa hibi olan hiç bir kimse bu kadar cahil olamaz. Bu anla yış müslüman halkı saptıran yanlış bir tevhid anlayışı dır. Ne yazık ki bu fikirleri savunanlar dindar, salih hatta önderlik iddiasında olan kişilerdir.

Bu şekilde inananlar Allah'tan başkasına dua eder, ondan başkasından korkar ondan başkasından umarlar. Korktukları bu kişilerin veli, aktab, evsad, eb-dul olduklarını iddia ederler.

Veli olduklarını iddia ettikleri bu kişilerin kabir lerini tavaf eder. Allah'tan daha çok onlardan ister onla ra sığınır. Topladıklarını onlara taşır, işlerinin görül mesini, sıkıntılarının giderilmesini onlardan isterler. Bütün bunları onları "Allah ile kendileri arasında vası ta" olarak gördükleri için yaparlar.

Bir diğer tevhid anlayışı da, Hıristiyanların tev hid anlayışıdır. Onlara göre mensub oldukları din, Tev hid dinidir. "Allah için üçüncüsüdür" demelerine rağ men tevhid çizgisinden sapmadıklarını sanırlar. Onla rın inancına göre Baba, oğul, ruhul kudüs bir aile veya bir şirkettir. Tanrı olan bir baba, Tanrı olan çocuk, üçüncüsü ise Rahul Kudüs'tür.

Onlara; "Bu iddialarla birlikte kendinizi nasıl muvahhid sayıyorsunuz? dendiği zaman "Üç bir, bir ise üçtür!" derler. Bunların inancı ne akıl ne de mantıkla anlaşılamaz. Bütün bu anlatılanlar, İslamın gerçek tevhid anlayışını anlatmanın, en önemli vecibelerden biri olduğunu gösterir. Gerçek Tevhid anlayışı açıklanmalı ki, hak ile batıl ortaya çıksın.

72

BİZDEN İSTENEN TEVHİD

Bizden istenen Tevhid

İlmi itikadi ve ilmi suluki tevhitir. Bir başka deyişle birbirinden ayrılmayan iki tevhitir. Allah'ı tanı mada, varlığını kabulde, inançta tevhid, istekte, hedefte, iradede tevhid.

Amel ve itikat yönünden yüce Allah'ın birliğini kabul etmeyen hiç kimsenin, imanı kabul edilmez. Kabul edilen iman: kişinin Allah'ın zatında, sıfatlarında ve fiillerinde tek olduğuna, eşi ve benzeri olmadığına bası ve çocuğu bulunmadığına imandır.

İlmi ve suluki tevhid, kulluk ve itaati yalnızca Allah'a, zilleti ise kendine has kılmaktır. Bununla da kalı mayıp sadece ona tevekkül etmek, yalnızca ondan korkmak ve ondan ummaktır.

Birinci anlamdaki tevhid ihlas süresinin tamamında, Ali imran, Taha, Elif lam mim secde, hadid suvelerinin evvelinde, Haşr suresinin sonunda... açıkça belirtilmiştir.

İkinci anlamdaki Tevhid ise Kafirun ve Enam suvelerinde, Araf, Yunus, Zümer surelerinin baş ve son taraflarında, hatta Kur'an'ın büyük bir kısmında zikredilmiştir. Büyük Alim İbni Kayyum'a göre "Her sure bu iki tevhide içermektedir."

Eski ve yeni pek çok Musannif birinci tevhide TEVHİDİ RUBUBİYET ikinci tevhide TEVHİDİ ULU-HİYET demişlerdir.

TEVHİDİ RUBUBİYET

Tevhidi Rubiyet yer ve göklerin rabbinin ve yaratı cısının Allah olduğuna inanmaktır. Kâinattaki bütün işlerin sahibi, mülkünde ve hükmünde ortağı olmayan Al-

73

lah'tır. O, her şeyin rabbi, her canlıya rızık veren, her işi programlayan zattır. Dilediğini aziz dilediğini zelil eden, dilediğine fayda dilediğine zarar veren, yalnızca Allah'tır. Onun dışındakiler, ne kendilerine ne de başkasına malik olmadığı gibi, Allah'ın izni ve iradesi olmadan başkasına zarar ve fayda veremezler. Tevhidin bu yönünü, Allah'ı inkâr eden maddecilerin dışında hiç kimse inkâr etmez. Maddecileri geçmişte,

dehriyyun zamanımızda ise, ko münist ve ateistler temsil etmektedirler. Bunlardan bazı ları iki Tanrıya inanırlar: Aydınlık tanrısı, karanlık tanrı sı. Müşriklerin büyük bir bölümü -Cahiliye Arapları gi bi- tevhidin bu türüne inanır, inkâr etmezler. Bu gerçek Kur'an'ın çeşitli yerlerinde şöyle dile getirilmiştir.

"Andolsun ki onlara "Gökleri ve yeri yaratan, güneşi ve ayı buyruğu altında tutan kimdir?" diye sor san "Allah" derler. (Ankebut Suresi, 61)

"Andolsun ki onlara "Gökten su indiren ölü münden sonra yeryüzünü canlandıran kimdir?" diye sorsan "Allah" derler.

"(Resulüm!) Onlara "Biliyorsanız bu dünya ve onda bulunanlar kime aittir?" de. Böyle dediğinde "Al-laha aittir" diyeceklerdir "Öyle ise siz hiç düşünüp ta şınmaz mısınız!" de. "Yedi kat göklerin Rabbi, azametli arş'ın Rabbi kimdir?" diye sor. "Bunlarda Allah'ındır" diyeceklerdir. "Şu halde siz Allah'tan korkmaz mısı nız?" de." (Mü'minun Suresi, 84-85-86-87)

Müşriklerin cevapları onların kâinatın rabbinin bütün işleri idare edenin Allah olduğuna inandıklarını gösterir. Normalde, Allah'ın bütün kâinatın rabbi oldu ğunu kabul etmek, yalnızca ona ibadet edip, başka hiç bir şeyi ona ortak kılmamayı gerektirir. Ancak onlar tevhidin ikinci kısmı olan TEVHİDİ ULUHIYETİ, inkâr ederek şirkten kurtulamamışlardır.

74

TEVHİDİ ULUHIYET

Tevhidi uluhiyet: ibadeti, taatı ve hükümranlığı Allah'a tahsis etmektir. Bu anlamdaki tevhid ehli yal nızca Allah(cc)'a ibadet edip ibadetlerine yer ve gökte bulunan hiçbir şeyi ortak kılmazlar. Tevhidi uluhiyet ve Tevhidi Rububiyetin her ikisi de birlikte tahakkuk etmedikçe tevhid gerçekleşmez. Tevhidin gerçekleşme si için, bu kadarı da yeterli değildir. Çünkü Müşrik araplarda bunu itiraf ediyorlardı. Ama buna rağmen müslüman sayılmıyorlardı. Zira Allah'la birlikte başka ilah ediniyor. Ve bu ilahın kendilerini Allah'a yaklaştı racağını, onun katında kendilerine şefaatçi olacağına inanıyorlardı.

Hristiyanlar da, Allah'ın (cc) yer ve gök yüzü nün Rabbi olduğunu tasdik ederler. Buna rağmen, haz-reti İsa'yı ona ortak koşarlar. Allah'tan başkasını ilah edindiklerinden dolayı Kur'an; müşrikleri de, hristi-yanları da kâfir olarak kabul eder. Bunun içindir ki her iki gurubta cennetten mahrum olup cehenneme gide ceklerdir.

Asırlar boyu insanlar, kendilerinden istenen tev hid anlayışından uzaklaşarak, bir çok ilaha ibadet et mişlerdir. Hazreti Nuhun kavmi Ved'e Yağus'a..., Hazre-ti İbrahim'in kavmi putlara, Mısırlılar buzağıya, Hintli ler ineğe, Sebeliler güneş'e, Sabiler yıldızları, Mecusiler ateşe, araplar evsan ve taşlara, Hristiyanlar Hazreti İsa'ya, annesine, papazlara, hahamlara

ibadet etmişler dir. Bunların tamamı müşriktir. Zira hepsi Allah'la bir likte başka bir varlığa ibadet etmişlerdir.

Öyle ise hakiki ibadetin anlamı nedir?

75

İBADET

ibadet; birbirine kaynaşıp tekbir şey haline ge len, iki anlamlı bir kelimedir. Bu iki anlam; sonsuz ita at ve sonsuz sevgidir, ibadet; tam bir itaat ve tam bir sevginin birleşmesi ile gerçekleşir. Buna göre sevgisiz ibadetle, ibdetsiz sevgi ibadet olamayacağı gibi, yarım itaat ve yarım sevgi ile de ibadet olmaz.

İBADET ÇEŞİTLERİ

ibadetin -insanların sandığı gibi- tek bir şekli yoktur. Bilakis pekçok şekli ve eşidi vardır.

1. Dua: Bir şeyin istenmesi, zararın defı, belanın kaldırılması, düşmana karşı zafer vb. durumlar için Al lah'a yönelmektir. Dil vasıtası ile Kalben Allah'a yönel mek olan dua, ibadetin özü" ve ruhudur, nitekim Allah Resulü (SAS)):

"Dua ibadetin ta kendisidir." (Tirmizi) buyura rak bu gerçeği dile getirmiştir.

2. Dini yükümlülükleri yerine getirmek: Namaz, oruç, sadaka, hac, nezir, Kurban bunlardan bazılarıdır. Bu tür ibadetlerde, Allah'tan başkasına yönelmek caiz değildir. Başkası için namaz kılmak, oruç tutmak, Kur ban kesmek, zekat vermek, adak adamak ve dinin esas larından olan herhangi bir ibadeti yapmak asla caiz ol maz.

3. Allah'ın koymuş olduğu hükümler hususunda, ondan başkasına boyun eğmemek. Helali helal, haramı haram olarak kabul etmek. Hadleri yerine getirmek, dünyevi işleri onun emirlerine göre düzenlemektir. Al lah'a Rab olarak inanan hiçbir kişi beşeri kanunları, düzenleri kabul edemez. Hayatını bu kanunlara göre düzenleyemez. Bilakis hiçbir zorlama olmaksızın yal-

76

nızca ona itaat eder. Hayatını yalnızca onun hükümle rine göre düzenler.

TEVHİDİ ULUHİYETİN ÖNEMİ

Tevhidin en önemli kısmı bu kısımdır. Bunun içindir ki, Allah Resulü (SAS) Tevhidi uluhiyetin yer leşmesi için büyük bir gayret göstermiştir. Tevhid keli mesi söylendiğinde, akla ilk gelen tevhid bu tevhidtir.

Allah'ın elçi göndermesi, kitap indirmesi, birliği ni göteren işaretleri yaratması, hep bu tevhidin dimağ lara yerleşmesi içindir. Bütün oluşumlar, bütün olaylar, mizanın kurulması, cennet bahçeleri, cehennem çukur ları, insanların iyi ve kötü diye ayrılıp bir kısmının cennete bir kısmının cehenneme gitmeleri, hep bunun içindir.

TEVHİDİN ANAHTARI LA İLAHE İLLALLAHTIR

Peygamber Efendimizin getirdiği tevhidin haki kati, özlü bir söz ile ifade edilmiştir? bu söz tevhid, ih-las, takva kelimesi denen "la ilahe illallah" sözüdür.

Bu yüce söz, Allah'ın dışındaki bütün ilahları reddedip, yalnızca Allah'ı isbat etmektedir. Zira Allah gerçek ilahdır. Çeşitli asırlarda-i^sanların ibadet ettikle ri diğer ilahlar, cehalet ve zan sonucu ortaya çıkan batıl ilahlardır. Nitekim yüce Allah bu hususta şöyle buyurur:

"Böyledir. Çünkü Allah Hakkın ta kendisidir. Onun dışındaki tapılanlar batıldan başka birşey değil dir. Gerçek şu ki Allah, yücedir, büyüktür." (Hac Sure si, 62)

ilah: Kendisine hakikatten ibadet olunandır. Bir
77

başka ifade ile Kemal sıfatlarla donandığı için ibadet edilmeye ve sevmeye layık olan zattır. Zira bu sıfatlar la donanmak sonsuz sevgi ve itaati gerektirir. Şeyhülis lam Ibni Teymiyenin dediği gibi ilah "Kalbin severek ilah edindiği, itaat ettiği, boyun eğdiği korktuğu, ümit ettiği, sıkıntı anında kendisine sığındığı, işlerinde ona dua ettiği, güvenip dayandığı, zikri ile tatmin olduğu, sevgisi ile huzur bulduğu zattır. İşte bu zat, Kendisin den başka ilah olmayan Allah (cc)'ın ta kendisidir.

Bütün bunlardan dolayı "la ilahe illallah" en doğ ru ve en üstün sözdür. Her işin başı, bütün güzellekle rin tacıdır. Onun hakkında peygamberimiz (SAS):

"Benim ve benden önceki peygamberlerin söyle diği en üstün söz "la ilahe illallah"tır." (Muvatta Kur'an 32) buyurmuştur.

PEYGAMBERLERİN EN ÖNEMLİ GÖREVİ TEVHİDİ YAYMAKTIR

"Öneminden dolayı tevhid, bütün semavi dinler de, peygamberlerin davetinde ilk sırayı almıştır. Hz. Nuh'tan Hz. Peygambere kadar, bütün peygamberler için durum hep bu doğrultuda cereyan etmiştir."

Allah'ın insanlığa hidayet olarak gönderdiği bü tün peygamberlerin, birbirini tamamlayan iki önemli görevi vardı.

1. Allah'a ibadete davet

2. Tağuttan sakınmaya davet

Bu hususta Kur'an-ı Kerim şöyle buyuruyor: "Andolsun ki, biz, "Allah'a kulluk edin ve bütün tağutlardan sakının diye (emretmeleri için), her millete bir peygamber gönderdik." (Nahl Suresi, 36)

Peygamberimize (SAS) hitaben de şöyle buyurur:

78

"Senden önce hiçbir resul göndermedik ki ona, "Benden başka ilah yoktur, şu halde bana kulluk edin" diye vahyetmemiş olmayalım." (Enbiya Suresi, 25)

Bundan dolayı her peygamberlerin kavimlerine ilk çağrısı "Ey Kavmim! Allah'a ibadet edin. Sizin on dan başka ilahınız yoktur." olmuştur. (Araf Suresi, 59) Kur'an-ı Kerim Hz. Nuh, Hud, Salih, Şuayb ve diğer peygamberlerin tamamının bu çağrısı yaptığını zikre der.

İlk kez, müşriklere Allah'ın elçisi olarak gönderi len Hz. Nuh'un da bu çağrısı yaptığını görüyoruz.

"Ben size apaçık bir uyarıcıyım. Allah'tan başka hiçbir şeye ibadet etmeyin." (Hud Suresi, 25-26)

Kendisinden sonra tabileri tarafından ilah edini len Hz. İsa da kavmine bu çağrısı yapmıştır.

"Andolsun ki "Allah, kesinlikle Meryemoğlu Me-sihtir" diyenler kafir olmuştur. Halbuki Mesih "Ey isra-iloğulları! rabbim ve rabbiniz olan Allah'a kulluk edi niz. Biliniz ki Kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak Allah ona cehennemi haram kılar. Artık onun yeri ateştir ve zalimler için yardımcı yoktur." demişti." (Maide Suresi, 72)

Hız. Muhammed'in (SAS) tevhide çağrısı, tağut tan sakındırması diğer peygamberlerden daha açık, da ha güçlü, daha derin, daha kalıcı idi. Bu durum Kur'an-da, sünnette, islamın esaslarında, ahkrk ve edeb anlayı şında açıkça görölmektedir.

TEVHİD İSLAMIN ESASIDIR

islamın Tevhide çok büyük önem verdiğini gös teren en önemli işaret, Tевhidi, islamı diğer dinlerden ayıran, şiar olarak kabul etmesidir.

Bozulmuş semavi

79

dinlerde bu ayrıma dahildir. İslamın en meşhur özelli ği, "tevhid dini" olmasıdır. Hatta bu dine giriş için iki kelime ile formüle edilen anahtar olmuştur. Bu kelime lerden birincisi "la ilahe illallah" diğeri Muhamedun Resulullâhtır.

Bu tevhid ilanı her müslümanın günlük işi hali ne gelmiştir. Çünkü Müslümanlar onu her namazın ta-hiyatında ve kametinde zikrederler. İş bu kadarla da kalmaz. Bilakis, günde beş kez okunan ezanla minare

lerden bütün dünyaya açıkça ilan edilir.

İslamın sünnet kıldığı, güzel adetlerinden biri de, müslüman babanın, yeni doğan çocuğunun sağ ku lağına ezan sol kulağına kamet getirerek onu karşıla-masıdır. Böyle yapmakla, çocuğunun insanlardan duy duğu ilk sesin tevhid sesi olmasını sağlar.

Doğan çocuk, dünyada kendisine taktir edilen zaman kadar yaşayıp ta, ölüm gelip çatınca, akrabaları ve yakınları onu dünyadan yolcu ederken, tıpkı dünya ya geldiği gibi güzel bir şekilde dünyadan ayrılması için ona, kelime tevhidi telkin ederler.

Mümini dünyaya gelirken karşılayan, ayrılırken yolcu eden, hayatının ışığı olan tevhid, elbette ki onun doğumu ile ölümü arasındaki yaşamında da, en önemli yeri tutacaktır. Bunun içindir ki her müminin hayattaki en önemli görevi tevhidin gereklerini yerine getirmek, bununla da kalmayıp onu insanlara tebliğ etmektir.

TEVHİD ALLAH'IN KULLAR ÜZERİNDEKİ HAKKIDIR

Allah Resulünün (SAS) ümmetine tebliğ ettiği tevhid hususunda, hiç kimsenin gafıl olmaması, ve üzerine düşeni yapması gerekir.

80

Buhari ve Müslimin Muaz b. Cebel (RA)den riva yet ettiği bir hadis şöyledir:

"Birgün Allah'ın Nebisi bir merkebe binmişti. Ben de onun arkasında idim. Bana:

-Ey Muaz! Allah'ın Kullar üzerindeki, kulların da Allah üzeindeki hakkı nedir. Biliyor musun? buyurdu. Ben:

-Allah ve Resulü daha iyi bilir dedim. Allah Re sulü:

-Allah'ın Kullar üzerindeki hakkı, kulların ona ibadet ederek Ona, hiçbir şeyi ona ortak kılmamasıdır. Kulların Allah üzerindeki hakkı ise, kendisine ortak kılmayan kişiye, azap etmemektir buyurdu. Ben:

-Bu sözlerinizi insanlara müjdeleyeyim mi? de dim. O (SAS):

-Hayır. Çünkü bu sözleri duyarlarsa tenbelleşir-ler." buyurdu.

Bu hakkın sırrı şudur: Yüce Allah (cc) insanı yoktan var etti, sayısız nimet verdi, güneşi, ayı, gece ve gündüzü ona hizmetçi kıldı. Ona akıl verdi. İlmi ihsan etti. Bütün bunları bahşeden bir yaratıcının, bu kadar nimet veren alim, rahman, rahimin olan zatın hakkı el bette şükredilip nank irlük edilmemesi, hatırlanıp unu tulmaması, itaat edilip isyan edilmemesidir. Bunun içindir ki Kur'an-ı Kerimin ilk tavsiyesi, bu hakkın açıklanması ve desteklenmesi şeklinde teza hür etmiştir.

Bu hususta yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

"Allah'a (cc) ibadet edin. Hiçbir şeyi ona ortak kıl mayın. Anne babanıza da iyilik yapın." (Nisa Suresi, 36)

Enam suresinde bu tavsiyeyi içeren ayetlerden birinde cenabı Hak, şöyle buyurur.

|

81

"De ki: "Gelin. Rabbinizin haram kıldığı şeyleri size okuyayım": Ona hiçbir şeyi ortak kılmayın. Anne-babanıza iyilik edin." (Enam Suresi, 151)

Isra suresinde de şöyle buyrulur:

"Allahla birlikte bir ilah tanıma! Sonra kınanmış, tek başına terkedilmiş olarak kalırsın. Rabbin sadece kendisine kulluk etmenizi ana-babanıza da iyi davran manızı kesin bir şekilde emretti." (Isra Suresi, 22-23)

TEVHİDİN MÜSLÜMANIN HAYATINDAKİ YERİ

Hayatı tevhitle başlayıp, tevhitle biten müslüma-mn, görevi, elbette ki, beşikle mezar arasındaki yaşan tısında tevhidi ikame etmek, ona davet etmek olacaktır.

İnsan ve cinlerden müteşekkil olan mükelleflere, bu görevlerini açıklayan yüce Allah, şöyle buyurmaktadır:

"Ben insanları ve cinleri ancak bana kulluk etme leri için yarattım. Yoksa ben onlardan ne rızık, ne de doyurulmak istemiyorum." (Zariyat Suresi, 56-57)

Ayet bize, insanların ve cinlerin eşsiz olan tek bir zata kulluk etmeleri için yaratıldığını belirtmektedir. Onların yaratılış hikmeti ve gayesi işte budur. Yoksa Allah onları hayvanlar gibi Allah'ı tanımadan, yüceliği ni bilmeden, ibadeti ona tahsis etmeden, yalnızca ye mek içmek için yaratmamıştır. Varlık sebebi ve hayattaki yegane vazifesi olan "tekbir ilaha ibadet" görevini yapmadan yaşayan, kişi akıllı ve mükellef olmaktan çıkıp hayvanların derecesi ne düşer. Bilakis onlardan daha da sapık olur.

82

TEVHİDİN DİĞER ÜMMETLERE TEBLİĞ EDİLMESİ

Her müslüman, tevhid inancı üzere yaşamakla görevli olduğu gibi onu bütün insanlığa tebliğ etmekle de görevlidir. Bundan dolayı Allah Resulü (sav) ömrü nün sonlarına doğru kisrayı, kayseri ve diğer melikleri İslama davet etmiştir. Bu husus Kuran'ı Kerimin zariyet suresi 56-57. ayetlerinde dile getirilmiştir.

Sahabei kiram (ra) ve onların yolunu takib eden tabiin de bu sorumluluklarını çok iyi kavramışlardı. Nitekim kadisiye savaşında, İran Komutanı müslüman-ların elçisi Rebi b. Amire:

-Siz kimsiniz, ne yapmak istiyorsunuz? diye sor duğunda Rebi şöyle cevap verir:

-Biz, insanları Kula kul olmaktan kurtarıp yal nızca Allah'a kulluk ettirmek, dünyayı bela yeri olmak tan çıkarıp huzur yeri yapılarak, insanları dinlerin zul münden kurtarıp islamın adaletine kavuşturmak için gönderilen bir Kavimiz."

TEVHİD NE İLE GERÇEKLEŞİR

Bütün peyamberlerin tebliğ ettiği esaslar ve isla mm insanlar arasında yaymaya, güçlendirmeye ve Ko rumaya çalıştığı tevhid, ancak şu unsurlarla gerçekleşip dalbudak salar:

1. Allah'a samimiyetle ibadet etmek.
2. Bütün tağutları inkâr edip, kulluk ettiği bütün putlardan ve Allah'ın emri dışındaki bütün dostluklar dan uzaklaşmak.
3. Şirkin her çeşidinden sakınmak.

83

ALLAH'A KULLUKTA SAMİMİYET

Allah'a samimi olarak kulluk; onu tam olarak ta zim etmek, mutlak olarak boyun eğmek ve sevmektir. Gerçek kulluk bu üç esasla gerçekleşir.

1. Kişi, hiçbir insana Allah'a gösterdiği gibi saygı göstererek, onu rab yerine koymamalıdır.

"De ki; Allah herşeyin Rabbi iken ben ondan başka Rab mi arayacağım?".
(Enam Suresi, 164)

İnsanların Allah'ın dışında veya Allah'la birlikte ibadet ettiği, tazim ettiği, Rab olarak kabul edilen her şeyin yok edilmesi gerekir. İlah edilen bu Rablerin in san veya taş olmasında hiçbir fark yoktur. Bunun için dir ki Allah Resulü melikleri İslama davet ederken: "Al lah'tan başka hiçbir varlığa ibadet etmeyelim, Ona hiç bir şeyi ortak kılmayalım. Allah'tan başka biribirimizi rab edinmeyelim." (Ali İmran Suresi, 64) buyurmuştur.

2. Allah'ı sevdiği kadar sevdiği, bir veli edinme mek:

"De ki gökleri ve yeri yoktan vareden Allah'tan başkasını mı dost ediniyorsunuz?" (Enam Suresi, 14)

Br başka ayette ise şöyle buyrulur:

"İnsanlardan bazısı, Allah'tan başkasını Allah'a ortak edinir de onları, Allah'ı sever gibi sevreler. İman edenler ise, onlardan daha çok Allah'ı severler. Başkala rına tabi olanlar, "Ah keşke, bir daha dünyaya geri gel memiz mümkün olsaydı da, şimdi onlar bizden uzak laştıkları gibi biz de onlardan uzaklaşsaydık." derler" (Bakara Suresi, 165-167)

Burdaki sevginin anlamı: Kişinin Allah'a ortak kıldığı varlığı veya veliyi korkarak, tazim ederek, ona boyun eğerek veya Allah'a mahsus herhangi bir halle sevmektir.

Şeyhülislam Muhammed b. Abdülvehab bu hu susta şöyle der: Ayette "Edindikleri ortakları Allah'ı sever gibi se verler" buyrulması bu kişilerin Allah'ı da çok sevdikle rini gösterir. Ancak bu sevgileri onları İslama girdire-mez. Hal böyle olunca edindikleri ortakları Allah'tan daha çok severler. Yahut Allah'ı hiç sevmeyenler nasıl müslüman olabilirler." Tevhid, kişinin Allah'ı samimiyetle sevmesini, Allah'ı sevdiği gibi sevdiği ortaklar, veliler edinmemesi ni gerektirir. Velilik, ancak Allah için olursa caiz olur.

"Yoksa onlar Allah'tan başka dostlar mı ediniyor lar? Halbuki dost Allah'tır. O, ölüleri diriltendir. Herşe-ye kadirdir." (Şura Suresi, 9)

3. Allah'ın hükmüne uydukları gibi, hükmüne uydukları, hakemler edinmek. Nitekim bu tür kişiler hakkında Allahu teala şöyle buyurur: De ki: Allah'dan başka bir hakem mi arayacağım? Halbuki size Kitabı açık olarak indiren odur." (Enam Suresi, 114)

Kullarının dini ve dünyevi bütün işlerinde hü küm verme yetkisi Allah'a aittir. Çünkü, yarattıklarını en iyi tanıyan, onlara karşı en merhametli, onları ıslah edecek veya bozacak şeyleri en iyi bilen Allah'tır.

"Hiç yaratan bilmez mi? O, en ince işleri görüp bilmektedir ve herşeyden haberdardır." (Mülk Suresi, 14)

Bir başka ayette ise -Kanun anlamındaki- hük mün yalnızca Allah'a ait olduğu belirtilerek şöyle buy rulur.

"Hüküm yalnızca Allah'a aittir. O da, kendisin den başkasına ibadet etmememizi emretmiştir. İşte dos-

doğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." (Yusuf Suresi, 40) Kur'an; bir mesele olduğunda Allah'ın hükmünü bırakıp başkasının hükmüne başvuranların, imandan çıkarak şeytana itaat etmiş olacağını beyan ederek şöyle buyurur.

"Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Onlar, inan mamaları kendilerine emr olunduğu halde şeytanın önünde muhakemeleşmek istiyorlar. Halbuki, şeytan onları büsbütün saptırmak istiyor. Onlara: Gelin Al lah'ın indirdiğine ve resule başvuralım." denildiği za man, münafıkların senden iyice uzaklaştıklarını görür sün." (Nisa Suresi, 60-61)

TAĞUTU RED

Tevhidin gerçekleşmesi için ilk adımın, Allah'a samimiyetle ibadet etmek, uluhiyete uygun tazim, itaat ve sevgi gibi yalnızca Allah'a karşı yapmamız gereken görevleri yapmak olduğunu belirtmiştik.

Tevhidin gerçekleşmesi için gereken ikinci adım, Tağutların inkârı ve

Allah'ın dışında ibadet yapılan veli edinilen her varlıktan uzak durmaktır. Öyle ki, Kur'anı Kerimin pek çok yerinde, tağutun reddi Allah'a (cc) imandan önce zikredilmiştir.

"O halde kim tağutu inkâr edip Allah'a inanırsa, sağlam kulpa yapışmıştır. O kulp hiç bir zaman kopmaz." (Bakara Suresi, 256)

Allah'ın Resulü ise şöyle buyurmuştur.

"Kim, Allah'tan başka ilah yok der ve Allah'ın dışında tapılanları reddederse, onun malı, kanı haram olur. Hesabı ise Allah'a aittir." (Müslim)

86

Dikkat edilirse malın ve kanın korunma altına alınması için yalnızca kelimeyi tevhid yeterli sayılma mış aynı zamanda kendisine tapınılan tağutun da inkân şart koşulmuştur. Zira eşya zıddı ile kaimdir. O halde iman; ancak tağutu inkâr edip ona tabi olanlar dan uzak olmakla gerçekleşir.

Bunun içindir ki tevhid ehlinin imamı İbrahim (as) kavminin ilahlarından, putlarından uzak olduğu nu ve bunlara düşman olduğunu ilan etmiştir. "İbrahim ve onunla beraber olanlarda sizin için gerçekten güzel bir örnek vardır. Onlar kavimlerine de mişlerdir ki: "Biz sizden ve sizin Allah'ın dışında taptı ğınızdan uzağız. Sizi tanımıyoruz. Siz, bir tek Allah'a inanıncaya kadar, sizinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık ve öfke belirmiştir." (Mümteherine Suresi, 4)

Bu ve benzeri ayetlerden anlıyoruz ki Tevhid yalnızca Allah'a inanmak ve ona ibadet etmekle tamam lanmaz. Bilakis bunun yanısıra tağutu inkâr, ona uyan lardan uzak olmak gerekir. Allah resulü (SAS) kavmine "yalnızca Allah'a ibadet edin. Tağutlardan sakının." (Nahl Suresi, 36) buyurarak bu gerçeği açık bir şekilde ifade etmiştir.

Peki tağutun anlamı nedir?

Tağut; Tuğyan sözünden türeyen bir kelime olup haddi aşan anlamındadır, tağutun kimleri kapsayacağı hususunda alimler ihtilaf etmişlerdir. Hz. Ömer (ra): "tağut şeytandır" buyurmuştur. Cabir (ra) ise: "Tağut şeytanlarla ilişkisi olan kahinlerdir" demiştir. İmamı Malik de "Allah'ın dışında ibadet edilen şeylerin hepsi tağuttur" demiştir.

Bu sözler tağutu tarif etmekle birlikte kapsamlı değildir. Bu husustaki en kapsamlı tarif imam İbni Kay-yimin yapmış olduğu tariftir.

87

"insanın haddi aşarak ibadet ettiği, tabi olduğu, itaat ettiği her varlığa tağut denir. Her kavmin tağutu, bir meselede Allah ve Resulünün dışında hükmüne başvurduğu, ibadet ettiği, islami sınırlar dışında tabi ol duğu ve Allah'ın rızası dışında itaat ettikleri varlıklar dır. Bu tağutlar ve onlara tabi olanlar incelendiğinde, hepsinin Allah'a ibadet etmekten yüz çevirip

tağutlara ibadet ettiklerini, Allah Resulüne itaat etmekten yüzçe virip tağutlara itaat ettikleri görülür.

ŞİRK TEN SAKINMAK

Tevhidin gerçekleşmesi için gereken üçüncü un sur ise şirkten sakınmaktır. Şirkten sakınmanın yolu ise onun; küçük, büyük, gizli açık her türünü bilmek ve şirk kokusu olan her şeyden uzaklaşmaktan geçer. Daha önce de belirttiğimiz gibi "Herşey zıddı ile bilinir" Öyle ise tevhit te ancak zıddı olan şirkin bütün yönleri ile bilinmesi ile kavranabilir.

ŞİRK

Şirk: Yalnızca Allah'a ait olan herhangi bir husus ta ona ortak kılmaktır. İbadet, itaat, yardım isteme vb. hususlarda Allah'a ortak kılmak gibi. Tarifini yaptığımız şirk, Şirki Ekberdir. Onunla birlikte değil salih amel, bilakis hiçbir amel kabul edil mez. Çünkü amelin kabul edilmesi, amel sayılabilmesi için ilk şart, onun yalnızca Allah için yapılmasıdır. "De ki: Ben yalnızca sizin gibi bir beşerim (şu kadar var ki) bana, ilahınızın bir tek ilah. olduğu vah-yolunuyor." (Kehf Suresi, 110) Şirk affedilmeyen, terketmedikçe sahibinden iyi lik kabul edilmeyen, büyük bir günahdır.

88

"Şüphesiz ki Allah şirki bağışlamaz. Onun dışın daki günahlarda ise dilediği kişiyi bağışlar." (Nisa Sure si,'il 6)

Cennet müşriğe haramdır. Cehennem ise onun ebedi karargahıdır.

"Biliniz ki kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak Allah ona cenneti haram kılar. Artık onun yeri ateştir ve zalimler için hiçbir yardımcı yoktur." (Maide Suresi, 72)

ŞİRKİN ÇEŞİTLERİ

Şirk iki kısımdır: Şirki Ekber, Şirki Asgar (küçük) Şirki Ekber: Allah'ın sahibini ebedi olarak affetmeyeceği, cennete koymayacağı şirktir.

Şirki Asgar: Yapmakta ısrar edinin kâfir ola rak öleceğinden korkulan büyük günaha denir. Eğer Allah'ın rahmetinden kovulmazsa ölmeden önce tevbe nasib olur.

BÜYÜK ŞİRK

Büyük şirk iki kısımdır. Açık ve gizli şirk Açık şirk: Allah'la birlikte başka bir ilaha ibadet etmektir. Bu ilahın ay, güneş, yıldız, gibi cansız varlık lardan, buzağı, inek gibi hayvanlardan, firavun gibi ilahlık iddia

edenlerden Hazreti İsa gibi peygamberler den, cin, şeytan, melek gibi gaybi varlıklardan olmasın da hiçbir fark yoktur. Saydıklarımız bu varlıklara kul luk eden çeşitli ümmetlere mensup pek çok insan var dır.

89

ÖLÜLERDEN YARDIM İSTEMEK GİZLİ ŞİRKİTİR

Çoğu insanın farkında dahi olmadığı pek çok gizli şirk vardır. Ölmüş salih kullardan bir şey talep etmek, yardım istemek, hastalık, sıkıntı, fakirlik, düşman ve sıkıntılardan kurtulmak için yardım istemek gizli şirktir. Bu şekilde dua edenler, dua ettikleri ölülerin fayda ve zarar verebileceklerine inanırlar, İbni Kay-yım'ın da dediği gibi bu tür şirk çok yaygındır.

Bu şirkin gizli olmasının iki sebebi vardır.

1. İnsanlar duanın ve yardım istemenin ibadet olmadığını sanmaktadırlar. Onlara göre yalnızca na maz, oruç, zekat gibi hususlar ibadettir.

Halbuki önce de belirttiğimiz gibi dua ibadetin ruhudur. Peygamberimiz (SAS) "Dua ibadetin ta kendi sidir" buyurarak bu gerçeği ifade etmiştir.

2. Ölülerden yardım isteyenler diyorlar ki: Biz dua ettiğimiz, yardım istediğimiz ölülerin ilah, veya rabbimiz olduğuna inanmıyoruz. Bilakis onlarda bizim gibi insanlardır. Lakin biz, onların bizimle Allah arasın da bir vasıta olduğuna, Allah katında bize şefaathçi ola caklarına inanıyoruz. İşte bu inanç onların Allah'ı tanımadıklarını gös terir. Maalesef Allah'ı kendilerine ancak bir vasıta, bir şefaathçi ile ulaşılabilen diktatörlerle, zalim hükümdar kıyaslıyorlar. Bu Mekke müşriklerinin, putları ve ilah ları hakkında sorulduğunda cevap olarak söyledikleri vehmin ta kendisidir. "Dikkat et. Halis din Allah'ındır. Onu bırakıp kendilerine birtakım dostlar edinenler "Biz onlara bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz" derler." (Zümer Suresi, 3)

90

"Onlar Allah'ı bırakıp kendilerine ne zarar ne de fayda verebilecek şeylere tapıyorlar ve "Bunlar, Allah katında bizim şefaathçılarımızdır" diyorlar." (Yunus Su resi, 18)

Meke müşrikleri de ilâhlarının kendi elleri ile yaptıkları putların insanları yaratmadığını, diriltip, öl dürmediklerini, kendilerine rızık vermediklerini bili yorlardı. Yüce Rabbimiz bu hususu şöyle ifade etmek tedir:

"Onlara yer ve gökleri kim yarattı diye sorsanız: "Aziz ve Alim olan Allah yarattı" derler." (Zuhruf Sure si, 9)

"De ki: Size gökten ve yerden kim rızık veriyor. Ya da kulaklara ve gözlere kim kadir olabilir? Ölüden diriye diriden ölüyü kim çıkarıyor? Yaratma işini kim idare ediyor? (Bütün bu sorulara) "Allah" diye cevap verecekler."

(Yunus Suresi, 31)

Ayette de belirtildiği gibi onlar Allah'a, yer ve göklerin yaratıcısı, rızık veren, öldüren ve dirilten ola rak inanmıyorlardı. Putları ise yalnızca vasıta ve şefa'at i olarak görüyorlardı. Buna rağmen Kur'an onların ta mamını müşrik sayıyor.

Bununla da kalmayıp şirkten tevbe edip "la ilahe illallah" deyinceye kadar öldürölmelerini emrediyor. Bu kelimeyi söylediklerinde islamın hakkı hariç kanları ve malları korunur.

Yüce Allah (cc)'ın şefa'atiye vasıtaya ihtiyacı yoktur. O insana şah damarından yakındır. Nitekim yüce Allah (cc) şöyle buyurur:

"Kullarım beni sorarsa de ki; ben herhalde yakı nım" (Bakara Suresi, 186)

"Rabbiniz "bana dua edin ki size icabet edeyim" buyurur"

91

Allahın kapısı, o kapıdan girmek isteyen herkese açıktır. O'nun kapısında ne bekçi, ne de kapıcı yoktur.

ALLAH'TAN BAŞKA KANUN KOYUCU TANIMAK BÜYÜK ŞİRK'TİR

Pekçok insanın bilmediği gizli şirklerden biri de, Allah'tan başkasını kanun koyucu olarak tanımaktır. Diğer bir deyişle, şartsız olarak kanun koyma hakkını Ttnr ferde veya bir cemaata vermektir. Kanun koyma yetkisi verilen kişiler dilediği şeyi helal, dilediklerini haram kılar, diledikleri kanun ve nizamı koyarlar. Al lah izin versin vermesin, dine uygun olsun olmasın di ledikleri düşünceleri ve yolları ortaya atarlar. Diğer in sanlar da onların koydukları bu kanunlara sanki ilahi kiinun, semavi hükümmüş gibi tabi olur, kesinlikle on lara aykırı hareket etmezler.

Halbuki kanun koyma yetkisi yalnızca Allah'a aittir. Zira insanları yaratan, onlara rızık veren, açık gir,li hertürlü nimeti ihsan eden Allah'tır. Emretme, ya saklama, helal-haram ve mükellef kılma yetkisi ona ait tir. Çünkü inanların rabbi maliki, ilahı O'dur. O'ndan başka rab, malik, ilah yoktur ki hüküm verme, kanun koyma yetkisi ona verilsin.

Kâinat Allah'ın mülküdür. İnsanlar ise onun ku ludur. Arzın tek sahibi, tek hakimi O'dur. Kanun koy ma, hükmetme, helal ve haram kılma yetkisi yalnızca ona üttir. Kulun görevi, yalnızca dinlemek ve itaat et mektir.

Kim-Arzın hakimi ve sahibi olan Allah'ın izni dı şında -birinde emir verme, yasaklama, helal ve haram kılma kanun koyma yetkisinin varlığını iddia ederse bilsin ki o kişi, Allah'ın bir kuluna mülkünde ona ortak kılmıştır.

92

Bunun içindir ki Kur'an; Kitap ehlini şirkle suç layarak onları müşrik diye adlandırmıştır. Çünkü ehli kitap, kanun koyma yetkisini din adamlarına ve alimle rine vererek onların helal ve haram kılma hususundaki

hükümlerine itaat etmişlerdir. Onların bu durumunu Kur'an şöyle dile getirmektedir.

"(Yahudiler) Allah'ı bırakıp bilginlerini (haham larını), (Hristiyanlar) da rahiplerini ve meryem oğlu Mesihi rablar edindiler. Halbuki hepsi de tek ilaha kul luk etmekten başka birşey emrolunmadı." (Tevbe Sure si, 31) Allah Resulü (SAS) bu ayeti Adiy b. Hatimi Tai'ye tefsir etti. Adiy cahiliye döneminde Hristiyandı. Müslüman olunca Allah Resulünün (SAS) yanına gele rek ona bu ayeti okudu. Ve Allah Resulüne, -"Onlar rahiplerine ibadet etmiyorlar" dedi. Bunun üzerine Al lah Resulü ona

- "Bilakis: Onlar haramı helal, helali da haram kı lıyorlar. Hristiyanlar da onlara tabi oluyorlar. Bu ise on lara ibadettir." (Tirmizi) ayetini okudu. Bu ayet ve hadis gösteriyor ki, günahta başkasına itaat eden, Allah'ın izin vermediği bir hususta onlara tabi olan kişiler onları rab ve mabud kabul etmiş, ve ona ortak kılmış sayılırlar. Bu ise Allah'ın dininin ta kendisi olan Tevhide ve "la ilahe illallah" sözünün an lamına aykırıdır. Çünkü ilah demek, kendisine ibadet edilen demektir. Allah ise onların ehbarlarına ve ruh banlarına itaati onlara ibadet etmek olarak değerlendirmiş, rahipleri de rab olarak adlandırmıştır, işte bu bü yük şirktir. Buna göre kim, islami ölçüler dışında, iste yerek bir kişiye itaat edip, ona tabi olursa, onu kendisi ne ibadet ettiği rab edinmiştir, isterse bunu yapan olayı böyle değerlendirmesin. Çünkü yüce Allah (cc):

93

- "Eğer onlara itaat ederseniz. Şüphesiz müşrik olursunuz." (Enam Suresi, 121) buyurmaktadır.

Bir başka ayette ise şöyle buyrulur.

"Yoksa onların, dini konularda Allah'ın izin ver mediği şeyleri dini kaide kılan ortakları mı var?" (Şura Suresi, 21)

Kur'an ve sünnetin bu hükmü Allah'tan başka kanun koyucular tanıyıp Allah'ın yasakladığı hususlar da onlara tabi olanlar hakkındadır.

Başkalarına tabi olanlar hakkında hüküm böyle olunca, kendi nefisleri ni Allah'a ortak kılıp ta kendilerini hüküm kayına helal ve haram kılma gibi uluhiyet özelliklerini taşıyan ma kamlarda görenlerin hükmü nasıldır.

KÜÇÜK ŞİRK TEN KESİTLER

Büyük şirkin dışında çeşitli şekillerde ortaya çı kan diğer bir şirk çeşidi de, şirki aşğar denilen küçük şirktir. Bu şirk Allah katındaki günahların en büyüğü dür.

ALLAH'TAN BAŞKASINA YEMİN ETMEK

Allah'tan başkasına yemin etmek küçük şirkler den biridir, ister

peygambere, ister kabei şerife isterse bir veliye, büyüklerden birine, vatana, atalarına veya diğer varlıklara yemin etsin. Farketmez. Bunların hepsi şirktir. Bir hadisi şerifte peygamberimiz (SAS):

"Kim Allah'tan başkasına yemin ederse .kafir ve ya müşrik olur" (Tirmizi) buyurmuştur.

Zira yeminde, yemin edilene tazim vardır. Halbu ki tazim ve taktis yalnızca Allah'a mahsustur. Bundan dolayı yemin hususunda peygamberimizden pekçok hadis rivayet edilmiştir.

94

"Babalarınızın adına yemin etmeyin."

"Kim yemin etmek durumunda veya adak adama durumunda kalırsa Allah'a adına yemin etsin, onun adına adak adasın" buyurmuştur.

İbni Mesutta şöyle buyurmuştur.

"Allah adına yalan yemin etmek, başkası adına doğru olarak yemin etmekten daha iyidir."

Malum olduğu üzere Allah adına yalan yemin büyük günahlardandır. Ancak, küçükte olsa şirk, fakih sahabilere göre büyük günahların en büyüğüdür.

Allah'tan başkası adına yemin edildiğinde, yemi nin gereğinin yerine getirilmesi gerekmediği gibi keffa-rette gerekmez. Çünkü bu şirktir. Şirke hürmet edilmez. Bilakis peygamberimizin buyurduğu gibi bu durumdaki kişinin, Allah'a tevbe et mesi gerekir.

"Kim lat ve Uzza adına yemin ederse "la ilahe il lallah" (Buhari) desin. Bu hadis bize şirkin keffaretinin yemek yedirmek, oruç tutmak değil tevhidin yenilen mesini gerektirdiğini gösterir.

HALKA VE İP TAKMAK

Tevhid, Allah'ın kâinat içini koyduğu sebeplere başvurmaya aykırı değildir. Acıkınca yemek yemek, su sadığında su içmek, hastalınca ilaç kullanmak, ken dini korumak için silahlanmak gibi. Allahu tealanın koyduğu sebeplere başvurmak bu kabildendir.

Hastalanınca doktora başvurmak, verilen ilaçları kullanmak ve benzeri ihtiyaçları gidermek için sebeple re başvurmak, kişiyi tevhid çizgisinin dışına çıkarmaz.

Bilakis tevhid anlayışına ters düşen şey; başına bela gelmeden önce ondan korunmak, geldikten sonra

95

"Eğer onlara itaat ederseniz. Şüphesiz müşrik olursunuz." (Enam Suresi, 121) buyurmaktadır.

Bir başka ayette ise şöyle buyrulur.

"Yoksa onların, dini konularda Allah'ın izin vermediği şeyleri dini kaide

kılan ortakları mı var?" (Şura Suresi, 21)

Kur'an ve sünnetin bu hükmü Allah'tan başka kanun koyucular tanıyıp Allah'ın yasakladığı hususlar da onlara tabi olanlar hakkındadır.

Başkalarına tabi olanlar hakkında hüküm böyle olunca, kendi nefisleri ni Allah'a ortak kılıp ta kendilerini hüküm koyma helal ve haram kılma gibi uluhiyet özelliklerini taşıyan ma kamlarda görenlerin hükmü nasıldır.

NAZARLIK TAKMAK

Küçük şirkten biri de Nazarlık takmaktır. Nazarlık bir şeyden korunmak için takılan takıdır. Araplar, nazarlığı özellikle çocuklarına takıyor ve bu nazarlıkla rın kendilerini cinlerden ve göz değmesinden koruya caklarına inanıyorlardı. İslam gelince o, bu inancı iptal ederek onlara Allah'ın dışında zarardan koruyacak hiç bir varlığın bulunmadığını öğretmiştir.

Ahmed b. Hanbel Akabe b. Amir'den Merfu ola-

96

rak rivayet ettiği hadiste şöyle buyrulmuştur:

"Allah, nazarlık takanı korumadığı gibi nazarlık boncuğu takanı da korumaz." Diğer bir rivayette ise;

"Nazarlık takan Allah'a eş koşmuştur" buyur muştur. Hadiste belirtilen nazarlık hayra kavuşmak ve ya kötülükten sakınmak gayesi ile takılan nazarlıktır. Şirk sayılmasının nedeni ise, zarardan korunmayı Allah'tan başkasından istemektir. Yüce Allah (cc) bunu red etmek için şöyle buyurmaktadır.

"Eğer Allah sana bir zarar verirse, onu kendisin den başka giderecek yoktur. Ve eğer sana bir hayır ve rirse (bunu da giderecek yoktur) şüphesiz o herşeye kadirdir." (Enam Suresi, 17)

Hangi adla adlandırılırsa adlandırılısın nazarlıkla rın hepsi büyük günahdır. Gücü yeten herkesin bunları ortadan kaldırması vacibdir. Said b. Cübeyir şöyle de miştir:

"Kim bir kişinin nazarlık takmasını engellerse bir köle azat etmiş gibi sevap alır."

içinde Kur'an-ı Kerim ayetleri, Allah'ın isimleri ve sıfatları yazılan nuskalar bu yasağa dahil midir yok sa istisna mıdır?

Selef bu hususta ihtilaf etmiştir. Bazıları buna izin verirken diğer bazıları ise caiz görmemiştir. Bize göre nazarlıkların her türü yasaktır. Bu hususta ayet ol masa dahi, pek çok delil vardır.

1- Nazarlık hakkında genel yasak olmasına rağmen, hadisler muskayı bu genel yasaktan istisna etme miştir.

2- "Kötülüğe götüren yolları kapamak" kaidesi gereğince caiz değildir. Çünkü nuskalarda Kur'an ayet leri yazılmış olsa da, benzerleri ile ilgisi açısından, na-

zarhk takma kapısını açacağı ve bu kapı açılınca bir da ha kapanmayacağı için caiz değildir.

3. Kur'an yazılı bu nuskalarla tuvalete gidilmek te, cünübken, hayızken boyna asılmaktadır.

4. Nuska Kur'an'ı hafife almak olduğu gibi getir diği esaslara da aykırıdır. Çünkü Allah (cc) Kur'an'ı in sanlara onların hidayete ermeleri, karanlıktan aydınlığa çıkmaları için gönderilmiştir. Yoksa nuska yazılması kadın ve çocukların korunması için gönderilmemiştir.

RÜKYE

Tevhid inancına ters düşen bir başka husus da rukyedir. Rukye; cahiliye araplarının afetlerden, cinler den korunmak için bazı yabancı isimlerden, anlaşılmas sözlerden oluşan kelimelerdir, islam gelince bunu iptal etmiştir. Peygamberimiz (SAS):

"Rukye, nazarlık ve tılsım şirktir." buyurmuştur.

Bir eserde Abdullah b. Mesud, (ra)'dan şöyle riva yet edilmiştir: Bir gün Abdullah b. Mesud hanımının boynunda bir nuskanın asılı olduğunu görür. Ona:

-Bu ne? diye sorar hanımı:

- İp. Huma hastalığından dolayı rukye yaptırdım, der. Abdullah b. Mesud o nuskayı çekip alarak koparıp atar. Ve:

-Abdullah ailesi şirkten kurtuldu. Allah Resulü (SAS)'den:

"Rukye, nazarlık, tılsım şirktir" dediğini duy dum, der. Bunun üzerine hanımı:

-Gözüm ağınyordu. Falan yahudiye götürdüler. Rukye yapınca rahatladım, der. Abdullah:

-Bu şeytanın işidir. Şeytan elini gözüne koyunca

98

ağırdı. Rukye yaptırınca elini gözünden çekti böylece gözün ağrısı geçti. Bu durumlarda rukye yaptırmak ye rine peygamber efendimizin (SAS) dediği gibi demen sana yeterdi: "Ey insanların rabbi! Bu darlığı kaldır. Şi fa ver, şifa veren sensin. Senin şifan öyle bir şifadır ki* ondan başka şifa yoktur ve hiçbir hastalığın izini bırak maz."

Haram olan Rukye, Allah'tan başkasından yardım dilenen veya arapça olmayan sözlerle yazılan rukyedir. Yabancı dille yazılan rukyede kişiyi küfre veya şirke götürececek sözler bulunabilir. Bu iki hususun dışında ruk ye yapmakta bir mahzur yoktur. Sahihi Müslimde Af b. Malikten şöyle rivayet edilmiştir.

"Biz cahiliye döneminde rukye yaptırıyorduk. Birgün peygamberimize

(SAS):

-Bu hususta ne buyurursun diye sorduk. O:

-Rukyelerinize bakayım. Şirki gerektirecek sözler olmadıkça, rukyede bir mahzur yoktur." buyurdu.

Suyuti "Üç şartı içeren rukyenin caiz olduğunda alimler ittifak etmişlerdir.

Bu şartlar:

1. Allah'ın sözlerinden, isimlerinden ve sıfatlarından oluşması

2. Arapça ve manası anlaşılır olmalı.

3. Rukyenin bizzat tesir etmeyip, bilakis tesirinin Allah'ın taktiri ile olduğuna inanmak.

Hadiste zikredilen tılsım ise erkeklerin, kadınların sevgisini, kadınlarınsa, erkeklerin sevgisini elde etmek için yapılan bir çeşit sihirdir.

SIHİR

İslamın yasakladığı şirklerden biri de sihirdir. Sihir bir çeşit hayal ve zandan ibarettir. O, hastaya oku-

99

ma, rukye, düğüm ve nefes şeklinde yapılır.

Şirk olarak kabul edilmesinin nedeni Allah yeri ne, cinlerden, şeytanlardan, yıldızlardan... yardım iste mektir. Bundan dolayı Allah Resulü (SAS) şöyle buyurur:

"Kim düğüm yapar ona üflerse sihir yapmıştır. Kim sihir yaparsa o Allah'a (cc) ortak kılmıştır." Sihir hem işlama hem de diğer semavi dinlere göre büyük günahdır. Örneğin Kur'an'da Hz. Musa (as) diliyle şöyle buyrulur:

"Büyücü nereye giderse gitsin iflah olmaz." (Ta-ha Suresi, 69)

"Musa dedi ki: Sizin getirdiğiniz sihirdir. Allah onun batıl olduğunu mutlaka açığa çıkaracaktır. Çünkü Allah, bozguncuların işini düzeltmez." (Yunus Suresi, 81)

Allah Resulü (SAS) helak eden 7 hususu sayar ken sihri şirkten hemen sonra söylemiştir.

Kur'an ise bize sihriden ve sihir yapanlardan Allah'a sığınmamızı öğütlemiştir. "Üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden sabahın rabbine sığınırım." (Felak Suresi, 4) Sihirbazlar sihir yaptıklarında ipleri düğümler, her düğüm esnasında ipe üflerler. Nefes: Okuyarak bir şeye üfleme denir.

Selef imamlarından pekçoğu sihirbazların kâfir, sihrin ise küfür olduğu görüşündedirler, tüm Malik, Ebu Hanife, Ahmed b. Hanbel bu görüştedirler.

Pekçok sahabeden, sihirbazın boynu vurularak cezalandırılması gerektiği rivayet edilmiştir. Sahihî Bu-hari Bical b. Ubadeden şöyle rivayet etmiştir. "Ömer b. Hattab bize bir mektup yazarak Erkek kadın

bütün sihirbazların öldürölmesini emretti. Bunun üzerine üç sihirbazı öldürdük."

100

Mü'minlerin annesi Hafsa ve Cündüp isimli sa habeden, sihirbazların öldürölmesinin yerinde bir ha reket olduğu rivayet edilmiştir.

Sihir haramdır. Sihiri yaptıran da, onu onaylayan da günahda sihirbaza ortakdır. Bu konuda peygamberi miz şöyle buyurmuştur:

"Üç sınıf insan cennete giremez. Bunlar; içkiye mübtela olanlar, sihiri tastik edenler ve akrabalarıyla bağlarını kesenlerdir." (Müsned ve İbni Hibban)

YILDIZ FALI SÎHÎRDÎR

Sihir çeşitlerinden biri de, yıldız falı diye bilinen sihirdir. Yıldız falı ile uğraşanlar, kendilerinin yıldızlara bakarak gelecekte meydana gelecek özel ve genel hadi seleri bilebileceklerini iddia ederler. Peygamberimiz bunlar hakkında şöyle buyurur:

"Yıldızlardan bir şey iktibas eden şüphesiz sihir den bir şey iktibas etmiştir." (Ebu Davud)

Kuşkusuz bu hadis yıldızların büyüklüğünü, uzaklığını, yerini, hareketlerini ... inceleyen ilim hak kında değildir. Kozmografya, veya astroloji denen bu ilim belli kaideleri kanunları olan, yıldızları incelemek için çeşitli aletleri kullanan bir ilimdir.

Lakin hadis, bu ilimden bazı şeyler öğrenip gaybi bildiğini iddia edenler hakkındadır. Çünkü onların yaptıkları bu iş küfre götüren sihirdir. Zira gaybı Al lah'tan başka hiç kimse bilmez.

TILSIM; SÎHİR VE ŞİRKİTİR

Eskiden sihirbazlar arasında yaygın olan sihirler den biri de tılsımdır, tılsım: Kadını erkeğe veya erkeği kadına sevdirmeye iddiası ile bir takım harfler, kelimeler

101

yazmak bazı şeyleri bir yerlerden asmak şeklinde yapı lan sihirdir.

Önce de geçtiği üzere Peygamberimiz (SAS) bu hususta şöyle buyurmuştur:

"Rükye, Nazarlık, tılsım şirktir." dir.

KEHANET VE ARAFET

Kahinler de ve arafalarda tıpkı müneccimler gibi-

Kahin: Gaibten ve gelecekte haber verenlere ve ya kalpten geçenleri bildiklerini iddia edenlere denir.

Araf: Kahinler, münecimler, falcılar gibi gaibten haber verenlere denir.

Araf: Gelecekte haber verdiği gibi kalpten geçenleri söyler, ok atar, fincana bakarlar.

Müslimden rivayet edilen bir hadiste, peyamberi-miz şöyle buyurmaktadır:

"Kim bir arafa gider, ona birşey sorrr ve onun sözlerini kabul ederse 40 günlük orucu kabul edil mez."

Ebu Davud'tan rivayet edilen diğer bir hadiste ise şöyle buyrulur:

"Kim kâhine gider, onun sözlerini tastik ederse Muhammed'e ineni inkâr etmiştir."

Bunun nedeni; peygamberimize (SAS) inen va hyde, gaybin ancak Allah tarafından bilineceğinin ifa de edilmesidir.

"De ki: Göklerde ve yerde Allah'tan başka hiç kimse gaybı bilmez." (Nemi Suresi, 65)

"Gaybin anahtarları Allah katındadır. Onu ancak Allah bilir." (Enam Suresi, 59)

"O, bütün görülmeyenleri bilir. Sırlarına kimseyi

102

muttali kılmaz. Ancak (onu bildirmeyi) dilediği pey gamberler bunun dışındadır." (Cin Suresi, 26-27)

Bunun içindir ki Peygamberimiz (SAS), dahi gaybi haberlerden ancak vahiy yolu ile kendisine bildi rilenleri biliyordu.

Yüce Allah Araf suresinde Peygamberimize (SAS) şöyle hitap ediyor:

"De ki: Ben Allah'ın dilediğinden başka, kendime herhangi bir fayda ve zarar verecek güce sahip değilim. Eğer ben gaybı bilseydim, elbette daha çok hayır yap mak isterdim. Ve bana hiçbir fenalık dokunmazdı. Ben yalnızca, inanan kavim için uyarıcı ve müjdeciyim." (Araf Suresi, 188)

Sihirbazların, kâhinlerin, yardım aldıklarını söy ledikleri cinler herhalde Hz. Süleyman'ın cinlerinden gaybi bilme konusunda daha güçlü değillerdi. Buna rağmen onların hiçbiri Hz. Süleyman'ın ölümünü bile mediler.

"(Süleyman) ölümüne hükmettiğimiz zaman, onun öldüğünü ancak değneğini yiyen bir ağaç kurdu gösterdi. O, suretle yere kapanıp yıkılınca öldüğü anla şıldı. Eğer cinler gavbı bilseydi, o küçük düşürücü azab içinde kalmazlardı.' (Sebe Suresi, 14)

Bütün bunlardan dolayı gaybı bildiklerini iddia eden kahin ve Arafları tastik etmek, Allah'ın indirdiği apaçık ayetleri inkâr etmek anlamına gelir. Onlara giderek onları tastik edenlerin durumu böyle olunca kâhinlerin,

Arafların durumları nasıl olur. Şüphesiz din onlardan uzak olduğu gibi, onlar da din den uzaktır. Nitekim Allah Resulü (SAS) bu insanlar hakkında şöyle buyurmuştur:

"Uğursuz sayan, uğursuz sayılan, kâhinlik ya-

pan, kâhine giden, sihir yapan, sihir yaptıran bizden değildir." (Bezzar)

ALLAH'TAN BAŞKASI ADINA ADAK ADAMAK

Kabirlere, kabirde yatanlara... Kısaca Allah'tan başkası adına yapılan adaklar şirktir. Çünkü adak ada mak ibadettir, ibadet ise Allah'tan başkası için caiz de ğildir. Yüce Allah:

"Yaptığınız her harcamayı, adadığınız her adağı muhakkak Allah bilir.

Zalimler için hiçbir yardımcı yoktur." (Bakara Suresi, 270) buyurur.

Ayetteki zalimden maksat müşriklerdir. Çünkü şirk, büyük bir zulümdür, ibadetini Allah'tan başkasına yapan, şüphesiz ona ortak kılmıştır.

Bazı Alimler bu hususta şunları tesbit etmişler dir: Biraz ilgilenilince hemen görüleceği üzere halkın çoğu eşyalarını kaybettiklerinde, hastalandıklarında, bir şeye ihtiyaçları olduklarında hemen sarihlerin ka birlerine giderek

"Ey falan zat; eğer Allah yitiğimi bana buldurur-sa, hastamı iyileştirirse, ihtiyacımı giderirse sana şu ka dar altın, yiyecek, yağ, vereceğim" der. işte bu tür adaklar ittifakla batıldır.

Batıl oluş nedenlerini şöylece sıralayabiliriz:

1. Bu tür adaklar, yaratıklardan biri adına yapıl maktadır. Halbuki herhangi bir yaratık adına adak ada mak caiz değildir. Çünkü adak adamak ibadettir. Al lah'tan başkasına ibadet ise caiz değildir.

2. Ölülerin gücü yoktur.

3. Kişi, Allah'ın değil de, ölülerin tasarruf sahibi olduklarını zanneder. Bu şekilde inanmaksa küfürdür.

104

Bu anlatılanları anladıysan bil, ki evliyalara ya kınlaşmak için toplanıp, onların kabirlerine götürülen paralar, mumlar, yağlar mûslüman alimlerin ittifakı ile haramdır.

Başkası adına yapılan adak haram olduğuna göre, bu şekilde yapılan adağı yerine getirmek de üç neden den dolayı caiz değildir.

1. Peygamberimizin sünnetinde böyle bir durum yoktur. Peygamberimiz (SAS) "Bizim sünnetimiz üzere yapılmayan her amel merduddur" (Müslim) buyur muştur.

2. Allah'tan başkası adına yapılan nezir şirktir. Şirke ise hürmet edilmez. Tıpkı yaratıklardan biri adına yemin etmek gibi gereği yerine getirilmez. Bu hususta kefarette yoktur. Şühülislam ibni Teymiyenin dediği gibi bu

gibi durumlarda yalnızca Allah'tan af dlenir.

3. Bu tür nezirler gūnahtır. Sūnnetin açıkladıėı, űzere gūnah ve űirki içeren adakların gereėini yerine ge tirmek caiz deėildir. Buharide Hz. Aiűeden rivayet edilen bir hadiste peygamberimiz (SAS) ű yle buyurmuűtur:

"Kim Allah'a itaat etmeği adarsa, ona itaat etsin. Kim de ona isyan etmeyi adarsa, sakın isyan etmesin." (Buhari)

Sabit b. Dehhaktan rivayet edildiėine göre, bir adam bir yerde deve kesmeyi nezretti (adadı). Daha sonra Allah Resulüne (SAS) nezrini yerine getirip getir meyeceėini sordu. Bunun űzerine Allah Resulü Ona;

-Orda kendisine ibadet edilen cahiliye putu var mıydı? diye sordu. Adam:

-Hayır dedi. Peygamberimiz (SAS):

-Orda cahiliye űenlikleri, bayramları yapılıyor muydu? diye sordu. Adam: 105

-Hayır, dedi. Bu cevap űzerine peygamberimiz (SAS):

-Öyle ise nezrini yerine getir. ű phesiz Allah'a is yan olan nezirler yerine getirilmeyeceėi gibi, g  yetiri-lemeyen nezirler de yerine getirilmez." (Ebu Davud)

ALLAH'TAN BAűKASI ADINA KESİLEN KURBANLAR

Bir baűka űirkte, Allah'tan baűkasına kurban tak dim etmek, ondan baűkası adına hayvan boėazlamaktır.

Hangi milletten olurlarsa olsunlar bütün m űrik lerde, ilahlara veya putlara kurban kesmek adetti, islam gelince bu adeti iptal ederek haram saydı. "Allah'tan baűkasının ismi anılarak kesilenler" "(ibadet, tazim, te-berr k) etmek için dikilen (taűlar, aėaçlar, putlar) adı na kesilenler" (Maide Suresi, 3) buyrularak kesilen hayvanın yalnızca Allah adına kesilmesi emredildi.

Bundan dolayı yüce Allah Resulüne namazının ve kurbanının Allah için olmasını emretti. "Rabbin için namaz kıl onun için kurban kes" (Kevser Suresi, 2) Yi ne m űriklere kendi namazının, kurbanının, ibadetinin onlarınkinden farklı olduğunu bildirmesini istedi.

"De ki: Benim namazım, kurbanım, yaűamam ve ölümüm alemlerin rabbi olan Allah içindir. Onun eűi ve ortaėı yoktur.

İűte bununla emrolundum" (Enam Suresi, 162-163) ayette geçen Nusuk: Allah'a yaklaűmak için kurban kesmektir.

H. Aliden rivayet edilmiűtir. O ű yle buyurdu: "Alla Resulü bana 4 kelime söyledi: "Allah'tan baűkası adına kurban kesene Allah lanet etsin. Anne-babasına lanet edene Allah lanet etsin. Suluyu koruyana Allah

106

lanet etsin, (Baűkasının topraėını gasbetmek için) ara zinin sınır taűlarını

değiştirene Allah lanet etsin." (Müslim)

Tarik b. Şihabtan rivayet edilen hadiste ise peygamberimiz (SAS):

"Bir adam, bir sinek nedeni ile cennete diğeri ise cehenneme gitti, buyurunca orda bulunanlar: Bu nasıl olur ey Allah'ın resulü diye sordular. Bunun üzerine Allah Resulü şöyle buyurdu: "iki adam putları bulunan bir kabileye uğradılar. Bu kabile putlarına Kurban kes meden hiç kimseyi bırakmıyorlardı. O iki kişiye de putlarına kurban kesmelerini söylediler. Onlardan biri "yanımda kurban kesmek için hiçbir şeyim yok" dedi. Kabile mensupları "Bir sinek dahi olsun kes" deyince adam bir sinek keserek onlardan kurtuldu. Fakat ce henneme girdi. Diğeri de aynı şeyleri söylediler. O: "Ben Allah'tan başka hiç bir şey için Kurban kesmem" diyerek tekliflerini reddetti. Bunun üzerine boynu vu ruldu. Fakat cennete gitti." (Müsned)

İslam, Tevhidi koruma ve şirkten kaçınma husu sundaki hassasiyetinden dolayı, Allah'tan başkası adına kurban kesilen yerlerde dahi, Allah adına da olsa kurban kesilmesini yasaklamıştır. Bu husus Sabit b. Dah-hak hadisinde açıkça görülmektedir.

UĞURSUZLUK İNANCI ŞİRKİTİR

Bir diğer şirkte Tayredir. Tayre: İşitilen bazı ses lerin, görülen bazı varlıkların, uğursuz olduklarına inanmaktır. Bu tür şeyler onu yolculuk, evlilik, ticaret gibi yapmaya karar verdiği önemli işlerden vazgeçiri-yorsa, o kişi, şirkte girmiştir. Çünkü bu şahıs yalnızca Allah'a tevekkül edecek yerde, Ondan başkasına iltifat ederek, uğuru kalbine put olarak dikmiştir.

107

imam Ahmed'in rivayetine göre Allah Resulü (SAS) şöyle buyurmuştur: "Uğursuzluk kimi karar verdiği işinden alıkoyar-sa o, Allah'a ortak kılmıştır." Orda bulunanlar "Bunun keffareti nedir?" diye sorduklarında peygamberimiz (SAS) şöyle deyin: "Allah'ım Senin hayrından başka ha yır yoktur. Senin uğursuz dediğin şeyden başka uğur suzluk yoktur. Senden başka ilah ta yoktur" buyurdu.

Bazı şeylerden dolayı insanın kalbine korku dü şerse, Allah'a tevekkül ederek yoluna devam eder de, uğursuzluktan dolayı kararından dönmezse hiçbir şey ona zarar veremez.

Ebu Davud ve Tirmizi'nin İbni Mesud'dan Merfu olarak rivayet ettiği birhadiste peygamberimiz şöyle buyurur:

"Uğursuz saymak şirkdir. Uğursuz saymak şirkdir. Uğursuz sayan bizden değildir, (beşeri zafiyetinden do layı birşeyden korkanın) korkusu ancak Allah'a tevekkül gider."

Yani eğer kişi, beşeri zafiyetinden dolayı birşey-lerden korkarsa, Allah'a tevekkül etsin. Böyle yapanın korkusunu Allah yok eder.

"Kim Allah'a tevekkül ederse o, ona yeter." (Ta lak Suresi, 3)

Uğursuzluğun zıddı faldır. Fel: Bir kişinin duyduğu bir sözden, gördüğü bir şeyden dolayı bir hayır beklemesidir. Peygamberimiz (SAS) güzel felı severdi. Bir hadislerinde ise "Feldan hoşlanıyorum. Buyurunca orda bulunanlar: "Fel nedir diye sordular. Peygamberi miz (SAS): "Güzel sözdür." buyurdu.

Örneğin kişi hasta bir adamın yanına giderek ona "maşallah iyileşmişsin" demesi hastaya moral verir.

108

Kendisini iyileşmiş sanır. Bu güzel bir iştir. Allah hakkında hüsnüzanı gerektirdiği gibi arzunun sınırları nı genişletir. Uğursuzluk ise, bunun tam aksine Allah hakkında sui zam ve sebebsiz yere belayı beklemeyi gerektirir.

İSLAM ŞİRKE GÖTÜREN KAPILARI KAPAR

İslam, tevhid inancını emretmiş, büyük, küçük şirkin her çeşidinden şiddetle sakındırmıştır. Bu husus ta her vesileyi değerlendirerek, şirk rüzgarları esen bü tün kanalları tıkamıştır. Bu kanalları şöylece sıralayabiliriz:

ALLAH'IN NEBİSİNE SAYGIDA AŞIRILIK

Peygamberimiz, (SAS) kendisine saygıda ve öv güde aşırı gidilmesini yasaklayarak:

"Hristiyanların Meryem oğlu isa'ya övgüde aşırı gittikleri gibi siz de beni övmekte aşırı gitmeyin. Ben ancak bir kulum. Benim için Allah'ın kulu ve resulü değin" buyurdu.

Kur'an-ı Kerim, Allah Resulünü kulluk sıfatı ile övmüş ve bu kulluk sıfatını en şerefli makam saymıştır. Konu ile ilgili pek çok ayet vardır. Bunlardan birkaçını zikrederim:

"Kuluna kitabı vererek, onda hiçbir eğrilik kıl mayan Allah'a hamdolsun." (Kehf Suresi, 1)

"Kulunu geceleyin yürüten Allah'ın şanı ne yüce dir." (Isra Suresi, 1)

"Kuluna vahyettiğini vahyetti." (Necm Suresi, 10)

Peygamberimiz, birinden şahsına dair aşırıya kaçan bir söz duyduğunda, veya bir hareket gördüğünde,

109

sözü söyleyeni, hareketi yapanı uyarır ve ona doğrusu nu öğretirdi.

Ebu Davud'un Abdullah b. Şehirden (ra) rivayet ettiği bir hadisi şerifte şöyle buyrulur.

"Beni Amir heyeti ile birlikte Allah Resulünün yanına gittik. Ona:

-Sen bizim seyyidimizsin, dedim. Allah Resulü (SAS)

-Seyyid yüce Allah'tır buyurdu.

Enes'ten rivayet edilen hadiste ise:

"İnsanlar Allah Resulüne: Ey Allah'ın Resulü, Ey hayırlımız, ey hayırlımızın oğlu, ey seyyidimiz, ey sey-yidimizin oğlu diye hitap edince, Allah Resulü

-Ey insanlar! Sözlerinizi hesaplı söyleyin. Şeytan sizi aldatmasın. Ben Allah'ın kulu ve elçisi olan Mu-hammedim. Beni olduğumdan üstün tutmanız beni se vindirmez." (Nesai) buyurdu.

Biradam "Allah ve sen dersen" deyince de

"Beni Allaha ortak mı kılıyorsun? öyle deme yal nızca Allah dilerse de" buyurdu. (Nesai)

SALİH KULLAR HAKKINDA AŞIRILIK

İslamm yasakladığı ve sakındırdığı diğer bir aşırılık da, Salih kullar için yapılan aşırılıklardır. Bazı Hıristiyanlar Mesih hakkında aşırı giderek onu Allah'ın oğlu için üçüncüsü saydılar. Bazısı ise Allah Mesih 1b-ni Meryem'in ta kendisidir dediler.

Bir takım insanlar da ruhbanlar ve hahamlar hakkında aşırı giderek onları rab edindiler. Yüce Allah, ehli kitabın bu çirkin hareketlerini reddedip onları aşırılıktan sakındırmak için şöyle buyurur.

110

"Ey kitap ehli! Dininiz hususunda aşın gitmeyin. Allah (cc) hakkında haktan başka şey söylemeyin." (Nisa Suresi, 171)

"De ki: Ey kitap ehli: dininiz hususunda aşırı gitmeyin. Hakkın dışına çıkmayın. Bundan önce sapıp, pek çok kişiyi saptıran kavmin isteklerine uyup da doğru yoldan sapmayın." (Maide Suresi, 77)

Yeryüzünde ilk ortaya çıkan şirk Nuh (as) kavminin şirkidir.

Bunu Buharinin İbni Abbas'tan ved, süva, yağus, yeuk gibi ilahlar hakkında rivayet ettiği hadisten anlıyoruz. Bu hadislerinde peygamber efendimiz şöyle bu yuruyor.

"Bunlar Nuh'un kavmindekî salih kişilerin isimleridir. Bunlar öldüklerinde, şeytan onlara bu zatların heykellerini oturdukları meclislere dikmelerini iğva etti, onlar da heykelleri dikerek bu heykellere, o salihlerin isimlerini verdiler. Onlar hayatta iken heykellere ibadet etmediler, ancak onlar öldükten sonra, geçmiş tamamen unutarak heykellere ibadet etmeye başladılar.

Bazı Selef alimleri: Salihler ölünce insanlar, önce onların kabirlerine sıkça gidip gelirler. Daha sonra heykellerini yaparlar. Aradan zaman geçince de onlara ibadet ederler.

Bütün bunlardan anlıyoruz ki bazı müslümanlar Salih ve Veli diye bildikleri özellikle, Kabri ve türbeleri olan kişiler hakkında aşırı

gitmektedirler. Bu aşırılık, onları çeşitli şekillerde Allah'a ortak kılmaya götür mektedir. Onlar adına adak adamak, Kurban kesmek, onlardan yardım istemek, onlar adına yemin etmek bunlardan birkaçıdır. Aşırılıkta daha da ileri giderek büyük şirke dahi düşmektedirler. Zira bazı insanlar, kâinat kanunlarının dışında yaratılış itibarı ile bu kişi-

111

icnn Dır takım güç ve tesirleri olduklarına inanmakta dırlar. Ve hattâ bu gücün yalnızca bu ölümlere ait oldu ğunu, yaratma hususunda Allaha ortak olduklarını id dia etmektedirler. Bu iddia gerçekten büyük bir günah, korkunç bir sapıklıktır.

KABİRLERE TAZİM

İslamın şiddetle sakındırdığı günahlardan biri de, kabirleri tazimdir. Özellikle salihlerin ve peygamberle rin kabirlerine aşırı saygıdan sakındırmıştır. Bunu sağ lamak için kişiyi kabirleri tazim etmeye götüren neden lerin hepsini yasaklamıştır. Bu nedenleri şöylece sırala yabiliriz.

1. Kabirleri mescid yapmak:

Müslimin rivayet ettiği bir hadisi şerifte, pey gamberimiz vefat etmeden beş gün önce şöyle buyur du.

"Dikkat edin! sizden önceki ümmetler peygam berlerinin kabirlerini mescid yaptılar. Dikkat edin! sa kın kabirleri mescidlere çevirmeyin. Şüphesiz böyle yapmanızı yasaklıyorum."

Hz. Aişe ve İbni Abbas'tan rivayet edilmiştir. Şöy le buyurdular:

Ölüm, Peygamber Efendimize gelip çattığı sıra larda, yüzüne kırmızı bir örtü örtülmüştü. Peygamberi miz rahatsız olunca Hz. Aişe örtüyü açtı Bu halde iken peygamberimiz (SAS) şöyle buyurdu:

"Allah'ın laneti yahudi ve hıristiyanlara olsun! Onlar, peygamberlerinin kabirlerini mescid yaptılar. Siz böyle yapmaktan sakının."

2. Kabirde namaz kılmak.

Bir hadiste şöyle buyrulmuştur.

112

"Kabirlerde oturmayın. Kabirlere doğru namaz kılmayın." (Müslim).

3. Kabirleri aydınlatmak

Bir hadisi şerifte şöyle buyrulur. "Allah kabirleri ziyaret edenlere ve oraları mes cid yaparak aydınlatanlara lanet etsin."

4. Kabirler üzerine bina yapıp badanalamak. "Allah Resulü (SAS) kabirleri badanalamayı,

üzerlerinde oturmayı ve üzerlerine bina yapmayı ya sakladı." (Müslim)

5. Kabirler üzerine yazı yazmak

"Allah Resulü kabirleri badanalamak ve üzerleri ne yazı yazmaktan men etti." (Ebu Davud-Tirmizi)

6. Kabirleri yükseltmek

"Peyamberimiz, (SAS) bir gurubu göndererek onlara yüksek kabirlerin tamamını düzlemeyi emretti." (Müslim)

Ebu Davud'un süneninde ise Peyamberimiz (SAS) Kabirlerin üzerine toprağın dışında taş, tuğla vb. konulmasını yasakladığı rivayet edilmektedir. Bu ha disten dolayı selef alimleri kabirler üzerine tuğla konmasını hoş karşılamıyorlardı.

7. Ebu Davud'un Ebu Hureyreden rivayet ettiği bir hadiste peyamberimiz (SAS), şöyle buyurmuştur:

"Evlerinizi kabire, kabirleri de bayram yerine çe virmeyin. Bana selat ediniz. Şüphesiz nerde olursanız olun, selatlarınız bana ulaşır."

Ebu Yala ise Ali b. Hüseyin yolu ile şöyle rivayet etti.

Hz. Hüseyin peygamberimizin kabrinin yanında iken, ansızın bir adam gelerek Kabre girer ve dua etme-

113

ye başlar. Bunu gören Hz. Hüseyin onu böyle yapmak tan meneder ve: -Size babamdan onunsa dedemden rivayet ettiği bir hadisi nakledeyim mi? Allah Resulü şöyle buyurdu:

"Benim kabrimi bayram yerine çevirmeyin. Evle rinizi de kabirler haline getirmeyin. Bilin ki nerde olur sanız olun, selamlarınız bana ulaştırılır."

Hadislerde geçen "Bayram yerine çevirmek" ifa desinden maksat kabirlerde toplanıp oturmak vs. dır.

Allah resulünün kabri şerifleri, yeryüzünün en şerefli kabridir. Buna rağmen onun kabrinin bayram yerine çevrilmesi yasaklanınca, diğer kabirler için hiç caiz olmaz. Bilakis mümin için Allah resulüne selat etmek ve bu selatların ona ulaştığını bilmek yeterlidir.

KABİR YASAĞININ HİKMETİ

İslamın kabirleri tazim etmeyi yasaklamasının hikmeti, küçük ve büyük şirke giden yolları kapamak tır. Hazreti Nuh'tan günümüze kadar geçen olayları ko numuz açısından incelediğimizde, bu hikmet daha gü zel anlaşılır. Salihlerin kabirlerine karşı gösterilen say gı, zamanla onların put haline gelmelerine neden ol muştur. Bu gerçeği işaret etmek üzere Allah resulü (sav) şöyle dua ederlerdi.

"Ey Rabbim! Kabrimi kendisine ibadet edilen put haline çevirme.

Peygamberlerinin kabirlerini mes cide çeviren kavme, Allah'ın gazabı çok şiddetli olur." (Muvatta)

Dini duyguları güçlü müslümanlar peygamber efendimizin sakındırdığı bu durumun müslümanlar arasında bu kadar yaygın olmasından çok rahatsız ol maktadırlar.

114

Maalesef, hemen bütün islam beldelerinde Salih insanların kabirleri sivanmakta, süslenmekte, üzerine bina, hatta kubbe yapılmaktadır. Bununla da kalmayıp içlerinde mumlar, kandiller yakmakta karşılarında saygı ile durmakta, adaklar adamakta, kabe gibi etrafını tavaf etmektedirler. Daha da ileri giderek haceri esved gibi istilam etmekte, duvarlarına dokunmakta, onları öpmektedirler. Bazıları da ona secde etmekte, yüzünü toprağına sürmekte, huzurunda huşu ile durmakta, içinde yatanlardan yardım istemekte, borçlarının ödenmesi, sıkıntılarının gitmesi, hastaların şifa bulması, düşmana karşı zafer kazanmak için dua etmektedirler. Onlardan bazıları ise, isteklerini bir mektuba yazarak Kabir bekçisine vermektedirler. Bu açık şirktir. Şüphesiz siz güç ve kuvvet yalnızca Allah'a aittir.

AĞAÇ VE TAŞLARLA TEBERRÜK

Allah Resulü (SAS)'nin savaş açtığı şirklerden biri de ağaç, taş, kabir ve benzerleri ile teberrük yapmaktır. Bunlara ait bir sır, özel bir bereket olduğunu ve bunlara dokunanların, etrafında tavaf edenlerin, onları ziyaret edenlerin, yanlarında oturanların bu berekete kavuşacaklarını sanırlar. Bu hareketleri alışkanlık haline getirenler, zamanla büyük şirke düşerler. Arapların putları da lat gibi bir kaya, uzza gibi ağaç, menat gibi bir taş tan ibaretti. Ancak araplar, bunları zamanla kendilerine ilah edindiler. Bütün bu olayların gelişme safhalarını bilen Allah Resulü (sav), ümmetini bu hususta başlarına gelebilecek tehlikelerden dolayı uyarmıştır.

Tirmizinin Ebu Vakid el-Leysi'den rivayet ettiği ne göre Ebi Vakid şöyle demiştir.

"Allah Resulü ile birlikte Huneyne gittik. Biz Küfürden yeni kurtulup müslüman olmuştuk. Müşrikle-

115

rin bir sidir ağacı vardı. Onun etrafında toplanır, silahlarını dallarına asarlardı. Bundan dolayı ona, zat-ı envat (askılı ağaç) denirdi. Sefer esnasında bu ağacın yanından geçerken Peyamberimize (SAS):

-Ey Allah'ın Resulü! Onların zat-ı envatı olduğu gibi bize de bir zat-ı envat kılın, dedik. Allah Resulü (SAS):

Allahu Ekber! Aynı yol. Siz, aynen İsrail oğullarının Hz. Musa'ya dedikleri gibi diyorsunuz. Onlar da:

"Onların ilahları gibi bize de ilah kıl" dediler. Hz. Musa "Şüphesiz siz cahil bir kavimsiniz" dedi." (Araf Suresi, 138) Gerçekten, siz de öncekilerin yolunu takib ediyorsunuz." (Tirmizi)

Şüphesiz Ashabı kiram bu teklifi, yalnızca o ağaca teberük etmek ve silahlarını ona asmak için yaptılar. Ancak, Allah Resulü şirkin bütün

yollarını kapamak için, bu teklife şiddetle karşı çıktı.

Esefle karşılanabilecek bir durumda, müslüman-ların çoğunun Allah Resulünün (SAS) yolundan ayrılıp önceki milletlerin yoluna tabi olarak kendilerine teber-rük ettikleri, dokundukları, yanında dua ettikleri; vesi le kıldıkları, kısaca müşriklerin putlara davrandıkları gibi davrandıkları putlar edindiler. Müslüman beldele rinde, peygamber efendimizin yasakladığı nice zat-ı en-vatlar vardır.

Müslüman düşünür ve alimlerin, en önemli gö revlerinden biri de, bu putları, ağaçları, direkleri, ka birleri, gözeleri, taşları yerle bir etmektir. Çünkü Pe-yamberimiz (SAS) de Hz. Aliyi göndererek yüksek ka birleri yer hizasına kadar düzeltmesini emretmiştir. Sa hihi Müslim'de Ebu hayyac el Esediden rivayet edildiği bir hadiste şöyle buyrulur. Hz. Ali (ra) bana: 116

"Peygamberimiz, beni yıkmaya gönderdiği gibi, ben de seni, gördüğün bütün heykelleri yıkmaya, yük sek kabirleri yer hizasına getirmeye çağırıyorum." bu yurdu.

imam Ebubekir Tartasi El Maliki

"Hz. Ömer'e; insanların, sahabenin altında Rıd van beyatını yaptıkları ağacın yanına gittikleri, orada namaz kıldıklarını bildirilince insanların fitneye düş memesi için, hemen birini gönderip o ağacı kestirdi."

Hz. Ömer'in Kur'an'da zikredilen ve sahabenin altında bey'at ettikleri ağaca karşı tavrı böyle olunca, fitneye sebep olabilecek diğer putların hükmünün ne olacağını sen düşün.

imam Tartusi:

"İnsanların ziyaret ettikleri, tazim gösterdikleri, iyilik ve şifa umdukları, ateş yaktıkları bir ağaç görür seniz işte o 'zat-ı Envat'tır. Onu hemen kesin.

Müberra b. Süveyd'den rivayet edilmiştir.

"Mekke yolunda Hz. Ömerle birlikte bir sabah namazı kıldık. Namazda "Fil ve Kureyş" surelerini okudu. Namazdan sonra insanların bir yöne doğru git tiklerini görünce:

-Bunlar nereye gidiyor? diye sordu. Orada bulu nanlar

-Ey müminlerin emiri! Şurada Allah Resulünün (SAS) namaz kıldığı bir mescid var. Oraya gidip orada namaz kılıyorlar, dediler. Hz. Ömer:

-Sizden önceki insanlar bu gibi şeyler yüzünden helak oldular. Onlar, peygamberleri ile ilgili şeyleri araştırıp, oraları kilise yaptılar. Kim, bu mescidde na maza kavuşursa burada kılsın, yoksa bulunduğu yerde kılsın. Oraya gitmek için ısrar etmesin."

117

Bu sözler, Hz. Ömer'in Fakihliğini, insanların inancını korumak, aşırılığa gitmelerini önlemek için gösterdiği hassasiyetin belirtileridir.

ŞİRKÎ ÇAĞRIŞTIRAN SÖZLER

Peygamberimizin sakındırdığı şeylerden biri de şir ki çağrıştıran ve Allah'a karşı saygısızlığa neden olan söz lerdir. Bütün bu yasaklarla insanları tevhid kalesinde kor umak istemiştir. Bahsedilen sözlerden bazıları şunlardır:

1. Allah ve Falan isterse", "Allah'ın ve emirin is mi ile" Allah Resülü (SAS)'nün bu tür sözleri hoş karşı lamadığına dair rivayetler vardır. Bu hadislerden birin de şöyle buyurmuştur.

"Allah ve falan kişi isterse demeyin" fakat "Allah diler ve falan kişi de isterse" diye söyleyin.

2. "Allah ve falan kişi olmasaydı." "Allah'a ve sana güveniyorum." gibi sözler söylemek. İbni Abbas "Allah'a ortak koşmayın" (Ebu Davud) ayetinin tefsirinde, ayette geçen "Endad" kelimesinden maksadım, karanlık gece de kara karıncanın ayak sesinden daha gizli olan şirk ol duğunu söylemiştir. Devamla bu şirk kişilerin şu sözle rinde gizlidir. "Allah'a, senin ve benim hayatıma yemin ederim ki...", "Allah'ın şu kabesi olmasaydı, hırsız malı mızı çalardı." Yine kişinin efendisine hitaben söylediği "Allah ve sen istemeseydin." Bu tür sözlerin tamamında şirk kokusu vardır." (Bakara Suresi, 22) buyurmuştur.

3. Allah'ın isimlerini yahut Allah'a özgü şeyleri birine isim olarak yermek. Ebu Davudun Ebu Şureyh'ten rivayet ettiğine gö re, kendisinin künyesi Ebul Hakem idi. Peygamberimiz ona "Hakem yalnızca Allah'tır. Hüküm ona aittir." bu-yurunca büyük oğlunun adı ile künyelenerek Ebu Şu-reh denmeye başlandı." 118

Ebu Hureyre (ra) peygamberimizden şöyle riva yet etmiştir.

"Ehna" Allah katında mülkün sahibine verilen isimdir. Halbuki Allah'tan başka mülk sahibi yoktur."

Süfyan b. Uyeyne de "İranlıların Şahinşah ismi de böyledir. Çünkü bu isimde "Ehna" gibi mülkün sa hibi anlamındadır" demiştir.

Bir rivayette ise

"Kıyamet günü Allah'ın en çok kızdığı kişiler bu - tür isimlerle isimlenen kişilerdir" buyurmuştur.

4. Abdulkabe (Kabenin Kulu), Abdunnebi, Ab-dulhüseyin Abdulmesih gibi Allah'tan başkasına kullu ğu çağrıştıran isimlerde bu kabildendir. İbni Nazımdan rivayet edildiği üzere Abdulmuttalib hariç diğer isimle rin konulmasının haram olduğuna dair icma vardır.

5. Bela ve musibet geldiğinde, zamana sövmek. Zira bu durumlarda zamana sövmek, Allah'tan şikayet çi olmak, Allah'a kızmak manasına gelir. Zira bütün iş leri planlayıp, programlayan odur. Geceyi gündüze, gündüzü geceye çeviren, kısaca kâinattaki bütün hadi seleri yaratan

odur.

Bundan dolayı Peyamberimiz (SAS) bir hadisi şe riflerinde şöyle buyurmaktadır:

"Allahu Teala şöyle buyurur "Adem oğlu zamana sövmekle beni incitir. Zaman benim çünkü geceyi ve gündüzü birbirine ben çeviririm."

TEVHİDİN HAYAT ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Şirkin bütün şaibelerinden uzak olan tevhid, fer din veya ümmetin hayatında tahakkuk ettiğinde en ol gun ve en faydalı meyvelerini verir.
119

TEVHİDİN MEYVELERİ VE HAYAT ÜZERİNDEKİ TESİRİ

1. İNSANI HÜRRİYETE KAVUŞTURUR

Şirkin bütün çeşitleri insan için mihnet ve zillet ten ibarettir. Çünkü şirk; kulun kula kulluğunu, hiçbir şeyi yaratamayan bilakis yaratılan eşya ve insanlara bo yun eğmeyi gerektirir. Kendilerine gelen zararı ölümü önleyemeyen, istediği herhangi bir faydayı elde etmeye gücü yetmeyen varlıklara ibadet elbette zillemdir.

Halbuki tevhid, kişiyi kul olduğu bütün varlık lardan kurtarıp, yalnızca kendisini yaratan Allah'a kul olmasını sağlar. Aklını hurafelerden, vehimlerden kur tarır. Kalbini zilletten, layık olmayana boyun eğmekten korur. Kısaca insan hayatını rablık taslayan, ilahlık id dia eden tabulardan kurtararak hürriyete kavuşturur.

Bunun içindir ki, Peygamberlerin ve özellikle peygamberimizin davetine ilk olarak şirkin önderleri, cahiliye tağutları karşı çıkmışlardır. Çünkü onlar, iyi biliyorlardı ki la ilahe illallah sözü, beşeriyete hürriye tin ilanı ve bütün zalimlerin "sahte ilahlık tahtından düşeceğinin habercisidir. Yine onlar iyi biliyorlardı ki bu söz, insan adının yalnızca alemlerin rabbi olan Al lah'a karşı secde etmesi gerektiğini ilan etmektedir.

2. ÖLÇÜLÜ ŞAHSİYETLERİN ORTAYA ÇIKMASINI SAĞLAR

Tevhid, ölçülü şahsiyetleri yetişmesine yardımcı olur. Kişi tevhid ölçüsü sayesinde yaşayış şeklini ve yö nünü tesbit ederek, bir tek hedefe yönelir. Artık o yal nızken de, insanlar arasındayken de bir tek ilaha yöne lir. Darlıkta da genişlikte de hep ona dua eder. Küçük büyük bütün işlerin de yalnızca onun rızasını gözetir.

120

Buna karşın müşriğin kalbi bir çok ilah için bö lünür. Hayatı pek çok mabudun isteği doğrultusunda dağılır. O bazen Allah'a, bazen şu puta

bazen öteki puta yönelir. Kur'an'ı Kerim bu gerçeği Hz. Yusuf'un diliyle şöyle ifade eder:

"Ey zindan arkadaşlarım! darmadağınık, bir çok düzme tanrılar mı daha hayırlıdır, yoksa hepsine ve herşeye galip, kahhar olan Allah mı? (Yusuf Suresi, 39)

Tek bir efendiye hizmet eden mümin, onun hoş landığı ve hoşlanmadığı şeyleri bilir ve bu doğrultuda hareket eder. Böylece onu razı ettiği gibi kendi de rahat lar. Birden fazla efendiye hizmet eden müşrik ise, bir efendinin emriyle doğuya, diğer efendinin emriyle batı ya koşup durur. Birinin sağına, diğerinin soluna geçer. Onun inandığı tanrılar, birbirleriyle uzlaşmayan ortak lar gibidir. Onlara hizmet eden kişi, bu ortaklar arasın da kararsızlık ve şaşkınlık içinde bocalayıp durur.

3. TEVHİD NEFİS EMNİYETİNİN KAYNAĞIDIR

Tevhid, kişiye emniyet ve huzur verir. Şirk ehlini kaplayan korku, tevhid ehlinde yoktur. Zira tevhid, in sanların kendileri için açtığı korku kanallarım tama men kapatır.

Rızık can, evlad, yalnızlık, cin, ölüm, ölümden sonra dirilmek korkusu, bu korkulardan yalnızca bir kaçıdır.

Mümin ve muvahhid olanlar hiçbir şeyden kork maz. Allah'tan başka hiçbir ilah tanımadığı için, insan lar korkarken o korkmaz, insanlar huzursuzken o hu zur ve sükûn içindedir. Hz. İbrahim'in (as) tabileri ile müşriklerin durumunu karşılaştırmak sureti ile bu du ruma işaret eden Kur'an, müşriklerin zayıf putlardan

121

nasıl korktuklarını dile getirmektedir:

"Siz, hiçbir deliliniz olmadığı halde Allah'a ortak kılmaktan korkmazken, ben sizin ortak kıldığınız o varlıklardan nasıl korkarım?" (Enam Suresi, 81)

Sonra Kur'an, bu iki guruptan hangisinin emni yete daha layık olduğunu belirterek şöyle buyurur:

"Şimdi biliyorsanız söyleyin bu iki guruptan hangisi korkudan emin olmaya daha layıktır? Elbette ki, iman ederek imanlarını zulme bulaştırmayanlar, emin olma hakkına daha çok sahiptirler. Onlar, doğru yolu bulanların ta kendileridir." (Enam Suresi, 82)

Ayette geçen emniyet, kişinin kalbi ile ilgili olan emniyettir. Yoksa polis zoru ile sağlanan emniyet değil dir. Müminler, dünyada emin oldukları gibi ahirette de emin olacaklardır. Zira onlar yalnızca Allah'ı tanır, hiçbir şeyi ona ortak kılmazlar.

Buharinin İbni Mesuttan rivayet ettiği hadisi şe rife göre "İman edip imanlarını zulüme karıştırmayan lar" ayeti inince biz "Ey Allah'ın Resülü!

Hangimiz nef sine zulmetmez?" diye sorduk. Allah resulü (sav) bize cevaben şöyle buyurdu:

"Siz Lokman (as)'ın oğluna söylediği nasihati duymadınız mı? O oğluna, "Ey oğulcuğum! Sakın Al lah'a şirk koşma çünkü şirk büyük bir zulümdür." (Lokman Suresi, 13)

Buna göre "İmanı zulme karıştırmamak: Dinde samimi olmak ve bütün şirk şaibelerinden uzak dur mak anlamındadır.

4. TEVHİD KİŞİNİN GÜVEN KAYNAĞIDIR.

Tevhid kişinin kendine güvenini sağlar. Zira Tev-hid kişinin kalbini Allah'a ümit, güven, tevekkül ile

122

doldurur. Kazasına rıza göstermesini belasına sabretmesini, yalnızca ondan istemesini sağlar. O dağ gibidir, hadiseler, musibetler onu hiçbir zaman sarsmaz.

Başına bir musibet geldiğinde, zorluklarla karşı laştığında zahiren sebeplere başvurur. Ancak Kalbi ile yaratana yönelir, ondan ister, ona yalvarır, ona dayanır. Sıkıntısının kalkmasını, rahatlamasını ancak ondan umar. Elleri yalnızca kendisinden başka ilah olmayan, Allah için kalkar. Allah Resulü İbni Abbas'a nasihat ederek şöyle buyuruyor:

"İstediğin zaman Allah'tan iste, yardıma ihtiyacın olunca ondan yardım dile."

Yüce Rabbimizde Kuranı Kerimde şöyle buyur maktadır.

"Eğer Allah'tan size bir zarar dokunursa bilin ki bu zararı ancak Allah defedebilir. Sizin için hayır dile diğinde ise, onun hayrını hiç kimse engelleyemez. O, kullarından dilediğine iyilik ihsan eder. O bağışlayan dır, rahimdir." (Yunus Suresi, 107)

Kavmi Hud'u (as) putların tuzağı ile korktuğun da Hud (as) onlara şöyle cevap vermiştir.

"Allah şahidim olsun ve siz de şahidim olun ki, ben sizin Allah'ı bırakıp da ona ortak tutmakta devam ettiğiniz şeylerden katiyen uzağım. Artık bana topye-kün istediğiniz tuzağı kurun, bana da mühlette verme yin." (Hud Suresi, 54-55)

Hz. Nuh'un bu sözlerinde, kuvvetli bir mantık, kendine güven, kararlılık, sarsılmaz iman görülmekte dir. Çünkü o, gücünü kendisine tevekkül ettiği Al lah'tan almaktadır. "Kim Allah'a tevekkül ederse, bilsin ki Allah Azizdir, Hakimdir." (Enfal Suresi, 49)

123

5. TEVHİD EŞİTLİK VE KARDEŞLİĞİN ESASIDIR

Tevhid: insan hürriyetinin, izzet ve şerefının kay nağı, kardeşlik ve eşitliğin esasıdır. Eşitlik ancak tev-hidle sağlanır, insanlardan bir kısmı diğerlerinin kulu olduğu müddetçe eşitlik sağlanamaz. Fakat bütün in sanlar Allah'a kul olursa, işte o zaman gerçek eşitlik ve gerçek kardeşlik sağlanabilir. Bunun içindir ki, pey gamberimizin (SAS) meliklere gönderdiği bütün mek tupların sonu şu ayeti kerime ile bitiyordu.

"De ki: Ey kitap ehli! Hepiniz, bizimle sizin ara nızda eşit olan kelimeye gelin. "Allah'tan başkasına tapmayalım. Ona hiç bir şeyi eş tutmayalım. Allahı bı rakıp, kimimiz kimimizi rab olarak tanımayalım." (Ali İmran Suresi, 64)

Peygamberimiz (SAS) namazlarının sonunda şu güzel duaları yapardı. Ey bizim ve herşeyin rabbi, gerçek sahibi olan Allahım! Ben şehadet ederim ki sen eşi ve benzeri ol mayan bir tek ilahsın.

"Ey bizim ve herşeyin Rabbi, gerçek sahibi olan Allahım! Ben şehadet ederim ki Muhammed senin ku lun ve resulündür".

"Ey bizim ve herşeyin Rabbi, gerçek sahibi olan Allahım! Ben şehadet ederim ki bütün kullar kardeşir."

Allah Resulünden rivayet edilen bu şehadetler birbiriyle bağlantılıdır. Şöyle ki;

Allah Resulü ilk önce, Allah'ın bir tek ilah oldu ğunu Onun dışında ibadete layık hiçbir varlığın bu lunmadığını bildirdi. Daha sonra bütün şüpheleri orta dan kaldırmak, kendisinin ilahlık veya ilahın oğulluğu gibi şeylerden uzak olduğunu belirtmek için ikinci şe-

124

hadet kelimesini söyledi. Üçüncü olarak da "bütün kullar kardeşir".

Buyurmak sureti ile insanların birbi rinin kardeşi olduğunu ilan etti.

Peygamberimiz bu şe-hadetleri ile Allah'ın ilah olduğunu, hükümdarlar

dahil bütün insanların, ancak onun kulu olabileceklerini or taya

koyduktan sonra, üçüncü olarak, insanların eşit olduğunu, onlar arasında

ırk, renk, gurup üstünlüğü olamayacağını, gerçek üstünlüğün yalnızca

takvada ol duğunu belirtmiştir. Nitekim Kuran'ı kerim'de "Şüphe siz Allah

katında en üstününüz Allah'tan en çok korka-nmızdır." (Hucurat Suresi,

13) buyrularak gerçek üs tünlüğün takvada olduğu açıkça ortaya

konmuştur.

ŞİRKİN ZARARLARI

1. ŞİRK İNSAN İÇİN BİR ZİLLETTİR

Şirk insanın kadrü kıymetini, değerini düşürür. Yüce Allah (cc) insanı yeryüzüne halife kılmış, ona de ğer vererek ona bütün isimleri öğretmiştir. Bununla da kalmamış yer ve göklerdeki bütün mahlukatı

onun hiz metine vermiştir. Böylece onu kâinattaki eşyanın efen disi yapmıştır. Ancak o, değerini bilmeyerek emrine amade kılınan şeylere boyun eğmiş, bununla da kalma yıp, ona secde ederek, onu kendine ilah edinmiştir.

"Gece gündüz, güneş, ay (hep) Allah'ın ayetlerin-dendir. Siz ne güneşe, ne de aya secde etmeyin. Bilakis bunları yaratan Allah'a secde edin."
(Fussilet Suresi, 37)

Hangi şey insanı bundan daha fazla alçaltır. Gü nümüzde yüz milyon insan, sağlığında hizmet için ölümünde yenmek için yaratılan ineğe ibadet etmekte dir. Bu insanlara göre inek, kendisine kulluk edilmesi gereken mukaddes varlıktır. Kuranı Kerim bu insanla rın alçaklığını şöyle tasvir etmektedir.

125

"Kim Allah'a eş koşarsa O, yüksekte düşüp de (parçalanmış ve) kendisini kuş kapmış, yahud rüzgarın uzak bir yere atmış olduğu nesneye benzer." (Hacc Su resi, 13)

2. HURAFENİN KAYNAĞI ŞİRKİTİR

Şirk hurafelerin, batıl inançların anasıdır. Çünkü müşrik, kâinattaki yıldızların, cinlerin, ruhların tesiri ne inandığından akli her türlü hurafeyi kabul edecek, bütün tabulara boyun eğecek hale gelir. Bundan dolayı müşrik toplumlarda kâhinlik, fal bakıcılığı, sihir ve benzeri şeyler her zaman revaçtadır. Bu işleri yapanlar gaybi bildiklerini, birtakım gizli güçlerle irtibat sağla dıklarını iddia ederler.

Bu tür toplumlarda, sebepler ve kâinattaki sün-netullah (tabiat kanunları) ihmal edilip sihre, fala, muskaya güvenilir.

3. ŞİRK BÜYÜK BİR ZULÜMDÜR

Şirk büyük bir zulümdür. O, Hakikate de, müş-riğe de, başkalarına da zulümdür. En büyük hakikat "Allah'tan başka ilahın olmaması, ondan başka hüküm sahibinin bulunmaması"dır. Hiçbir şüphe bulunmayan bu hakikate rağmen müşrik, Allah'tan başkasını ilah edinmiş, rab olarak kabullenmiş, ondan başka bir hü küm sahibi aramıştır. Bu hakikate karşı işlenen en bü yük suçtur.

Müşrik hür olarak yaratıldığı halde, kendi gibi mahluk olan çeşitli varlıklara tapmak sureti ile, kulluğa layık olmayan varlıkların kulu olmuştur.

Müşrikler, gerçek ilah olan Allah'a kulluğu terke-dip, kulluğu layık olmayanlara kulluk yapmakla, Al lah'a karşı büyük bir suç işlemektedirler.

4. ŞİRK KORKULARIN KAYNAĞIDIR.

Tevhid; emniyetin ve huzurun şirk ise, korku ve vehmin kaynağıdır. Hurafeleri, batıl şeyleri kabul eden kişi elbette ki ilahlardan ve onların temsilcilerinden geleceğini sandığı pekçok tehlikeden korkar. O, batıl inançları yayan kâhinlerin, tağutların hizmetçilerinin ve onlara tabi olanların, yayıp abarttıkları şeylerin veh minden kendilerini kurtaramaz. Bundan dolayı müşriklerin bulunduğu yerlerde, uğursuzluk, sebepsiz korku yaygındır. Bunun nedenini yüce rabbimiz şöyle dile getirmektedir: "Sebepsiz ve delilsiz olarak Allah'a eş koştukla rından dolayı, kâfirlerin kalbine korku atacağız." (Ali İmran Suresi, 151)

5. ŞİRK KİŞİNİN GİRİŞİMLERİNİ ENGELLER

Şirk kişinin faydalı işler yapmasını engellediği gi bi, girişim ruhunu öldürür, kendine güvenini yok eder. Çünkü bu yolun yolcuları onları Allah'tan uzaklaştıra rak, tağutlara güvenmeleri gerektiğini öğütlerler. Yanlış öğütlerin etkisi ile büyük günah işler, putlara ibadet eder ve bu putların Allah katında kendilerine şefaathçi olacaklarına inanırlar. Tıpkı arap müşriklerin ilahları ve putları hakkındaki inançları gibi. "Kendilerine ne fayda, ne de zarar vermeyen, Al lah'ın dışında bir takım ilahlara ibadet ederler. Ve "Bunlar bizim Allah katındaki şefaathçılarımızdır" der ler" (Yunus Suresi, 18) Hristiyanlar da, bunlar gibi nefsi arzularına uyarak, Hz. İsa'nın rab olduğuna ve çarmıha gerilmek sureti ile onların hatalarını affettirerek, kendini insan lığa feda ettiğine inanırlar.

127

6. ŞİRKİN AHİRETE TESİRİ

Buraya kadar anlatılanlar, şirkin dünyadaki tesir leri idi. Ahiretteki tesirine gelince, affedilmeyen günah lardan olması, onun sahibine vereceği zarar için yeter de artar da. Bundan dolayı Rabbimiz;

"Şüphesiz Allah kendisine ortak koşulmasını af fetmez. Onun dışında dilediği günahı affeder." (Maide Suresi, 72) buyurur.

Müşriğin gideceği yer ancak cehennemdir. Cen nete girmeleri ebediyen haramdır. Yüce Allah (cc) bu hususta;

"Kim Allah'a ortak koşarsa şüphesiz Allah ona cenneti haram kılar, onun gideceği yer cehennemdir. Zalimlerin hiçbir yardımcısı yoktur." (Nisa Suresi, 48) buyurmuştur.

Peygamberimiz (SAS) ise;

"Kim şirk koştığı halde Allah'a ulaşırsa cehen neme girer" buyurmuştur.

